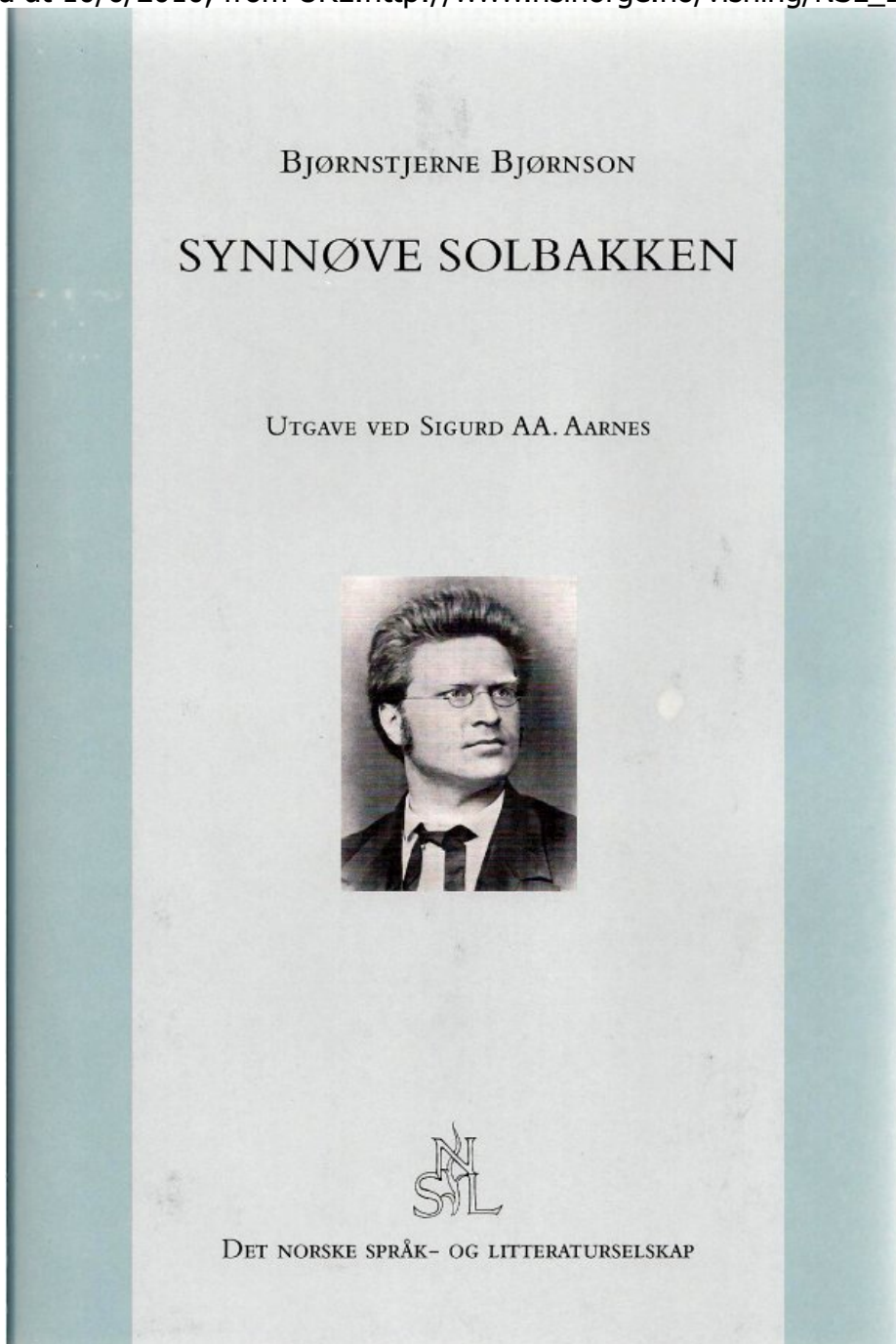

Det norske språk- og litteraturselskap 2007.
Bjørnstjerne Bjørnson: *Synnøve Solbakken*.
Utgave ved Sigurd AA. Aarnes.
Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Synnøve Solbakken

Bjørnstjerne Bjørnson

1857

[1ste Kapitel](#)

[2det Kapitel](#)

[3die Kapitel](#)

[4de Kapitel](#)

[5te Kapitel](#)

[6te Kapitel\[, 1. del\]](#)

[6te Kapitel\[, 2. del\]](#)

[7de Kapitel](#)

[8de Kapitel\[, 1. del\]](#)

[8de Kapitel\[, 2. del\]](#)

[9de Kapitel](#)

Illustreret Folkeblad nr 24–32, 13.juni–8.august 1857, 2. årgang.

SYNNØVE SOLBAKKEN.

[1ste Kapitel.](#)

I en stor Dal kan der være et til alle Sider fritliggende højt Sted, som Solen bærer Straaler paa, fra det den gaar op, til den falder. Og de, som bor tættere under Fjeldene og sjeldnere faar Sol, kalder da hint Sted en Solbakke. Den, hvorom her skal fortælles, boede paa en saadan, hvoraf Gaarden havde sit Navn. Der lagde Sneen sig sidst om Høsten, der braanede den ogsaa først om Vaaren.

Gaardens Ejere var Haugianere og kaldtes Læsere, fordi de havde det travlere med at læse i Bibelen end andre Folk. Manden hedte Guttorm og Konen Ingrid; de fik en Gut, som døde for dem, og i tre Aar kom de ikke paa den østre Side af Kirken. Efter dette Tidsforløb fik de en Jente, som de kaldte op efter Gutten; han havde hedt Syvert, og hun blev døbt Synnøv, da de ikke fandt noget Nærmere. Men Moderen kaldte hende Synnøve, fordi hun, saalænge Barnet var lidet, havde for Vis at lægge «min» til, og det da syntes hende at falde lettere. Hvordan det var og ikke var: den Tid Jenten blev større, kaldte Alle hende Synnøve efter Moderen, og de Fleste sagde, at i Mandeminde var ikke saa fager en Jente voxet der i Bygden, som Synnøve Solbakken. Hun var ikke gammel, før de hver Prækensøndag tog hende med i Kirke, skjønt Synnøve i Førstningen ikke vidste bedre, end at Præsten stod og skjændte paa Slave-Bent, som hun saa sidde lige nedenfor Prækestolen. Dog vilde Faderen hun skulde være med – forat faa Vanen, sagde han; og Moderen vilde det Samme, «da Ingen vidste, hvorledes hun imidlertid blev passet hjemme». Var der paa Gaarden noget Lam, Kid eller liden Gris, som vantrivdes, eller en Ko, som noget Ondt kom over, blev det altid givet Synnøve til Ejendom, og Moderen syntes vide, at fra den Stund kom det sig; Faderen troede ikke rigtig, det kom deraf, men det var i alle Fald det Samme, hvem af dem ejede Fæet, naar det blot trivdes.

Paa den anden Side i Dalen og tæt under det høje Fjeld laa en Gaard, som hedte Granliden, saa kaldet, fordi den laa midt i en stor Granskog, den eneste i vid Omkreds. Ejerens Oldefader havde været blandt dem, som laa i Holsten og ventede Russen, og fra denne Færd bar han mange fremmede og forunderlige Frøsorter med hjem i Turnistret . Dem plantede han rundt sine Huse; men i Tidens Længde var en efter en gaaen ud; kun nogle Grankongler, som sært nok var kommen iblandt, havde sat stærk Skov og skyggede nu Husene til alle Sider. Holstensfareren havde hedt Thorbjørn efter sin Bedstefader; hans ældste Søn Sæmund efter Faderen, og saaledes havde paa den Gaard Ejerne skiftevis hedt Thorbjørn og Sæmund – op i umindelige Tider. Men det Ord gik, at i Granliden havde blot anden hver Mand Lykken med sig, og det var ikke ham, som hedte Thorbjørn. Da den nuværende Ejer, Sæmund, fik sin første Søn, tænkte han mangehaande derved, men turde dog vanskeligt bryde Slægtens Skik, og kaldte ham derfor Thorbjørn. Grundede han da over, om ikke Gutten kunde opdrages slig, at han kom forbi den Skjebneste, Snakket havde lagt i hans Vej. Han var ikke rigtig vis paa det, men han *syntes* formærke stridigt Sind hos Gutten; «det skal plukkes ud», sagde han til Moderen, og saasnart Thorbjørn var bleven tre Aar, satte Faderen sig stundom hen med et Ris i Haanden, tvang ham saa til at bære alle Vedtræer tilbage paa sin Plads, tage op igjen den Kop, han havde kastet, klappe Katten, som han havde knebet. Men Moderen gik gjerne ud, naar det Sind kom over Faderen. Sæmund undredes ved, at alt som Gutten blev større, var der mere at rette hos ham, og det uagtet han stedse blev strengere medfaren. Han holdt ham tidlig til Bogen og lod ham gaa med paa Marken forat kunne have et Øje med ham. Moderen havde stort Hus og Smaabørn; hun kunde ikke mere end klappe og formane Sønnen hver Morgen hun klædte ham paa, og tale sagte med Faderen, naar Helligdagene samlede dem. Men Thorbjørn tænkte, naar han fik Hug, fordi a, b sagde ab og ikke ba, og fordi han ikke havde Lov at give liden Ingrid Ris, som Faderen gav ham: – det er dog underligt, at jeg skal have det saa slemt og alle Smaasødskendene mine skal have det saa godt.

Da han var mest omkring Faderen og han ikke turde tale synderligt til ham, blev han ordknap, skjønt ikke faatænkt. Engang undslap det ham dog, medens de drog paa det vaade Hø: «Hvorfor er alt Høet tørt og inde derover paa Solbakken, og her er det vaadt?» «Fordi de har oftere Sol end vi.» Det var første Gang han

ved, stod han selv udenfor. Siden den Dag faldt hans Øjne oftere paa Solbakken end før. «Sid ikke der og gab», sagde Faderen og gav ham et Puf; «Herover maa vi slide, det vi kan, baade Liden og Stor, skal vi faa Noget i Hus.»

Sæmund skiftede Tjenestegut, da Thorbjørn kunde være omkring de Syv, Otte. Aslak hedte den nye, og han var nok allerede vidrejst, skjønt han blot var Ungguten endda. Den Kveld, han kom, var Thorbjørn gaaen tilsengs, men den næste Dag, han sad og læste, slog En op Døren med et saadant Spark, som han aldrig havde hørt før, og det var Aslak, der kom drivende med et stort Fange Ved, – slængte det med Fart ned paa Gulvet, saa Skierne føg til alle Sider. Selv hoppede han højt i Vejret forat trampe Sneen af sig, og for hvert Hop raabte han: «Det er koldt sa' Troldbruden, hun sad i Is til Bæltet!» Faderen var ikke inde, – men Moderen sopte Sneen sammen og bar den stiltiende ud. «Hvad glaner *du* efter?» sagde Aslak til Thorbjørn. «Ikke efter Noget», svarte denne; thi han var ræd. «Har du seet den Hanen, som du har bag i Bogen der?» «Ja». «Han har fuldt af Høns omkring sig, naar Bogen er lukket i, – har du seet *det*?» «Nej». – «Saa se efter!» – Gutten gjorde saa. – «Du er en Tosk!» sagde Aslak til ham. – Men fra den Stund havde Ingen den Magt over ham som Aslak.

«Du kan Ingenting», sagde Aslak en Dag til Thorbjørn, – denne piltede som sædvanlig efter ham for at give Agt. «Jo, jeg kan til den fjerde Part.» «Pyt! Nei, du har ikke engang hørt om Troldet, der dandsede saalænge med Jenten, til Solen randt, og det revnede som en Kalv, der har spist Surmelk!» I sine Levedage havde Thorbjørn ikke hørt saamegen Kundskab paa een Gang. «Hvor var det?» spurgte han. «Hvor? – Ja det, – jo, det var borte paa Solbakken der!» Thorbjørn stirrede. «Har du hørt om ham, som solgte sig til Fanden for et Par gamle Støvler?» Thorbjørn glemte at svare, saa forundret var han. «Du tænker vel paa, hvor det var – he? – – Det var ogsaa borte paa Solbakken der, rigtig lige nede i den Bæk, du ser! – – – Vorherre bevar' os! Det staar daarligt til med din Kristendomskundskab,» sagde han videre. «Du har vel ikke engang hørt gjettende Kari Træstak?» Nej, han havde Ingenting hørt. Og medens Aslak nu arbejdede fort, fortalte han endnu fortere, – og det var om Kari Træstak, om Kværnen, der malte Salt paa Havsensbund, om Fanden med Træsko paa, Troldet, som fik Skjægget fast i en Træstamme, de syv grønne Jomfruer, som

– og Altsammen foregik borte paa Solbakken. «Hvad i Guds Navn gaar der af Gutten?» sagde Moderen den næste Dag. «Han har nu staaet paa Knæ der borte paa Bænken og seet udover til Solbakken, fra det blev lyst». «Ja, idag har han det travelt», sagde Faderen, som laa og hvilte sig den lange Søndag. «Aa, Folk siger, at han har fæstet Synnøve Solbakken,» sagde Aslak; «men Folk siger ogsaa saa meget», lagde han til. Thorbjørn forstod det ikke rigtig, men blev dog ildrød over det hele Ansigt. Da Aslak gjorde opmærksom derpaa, krøb han ned af Bænken, tog sin Katechismus og satte sig hen at læse. «Ja, trøst dig med Guds Ord, du,» sagde Aslak; «du faar hende saa ikke alligevel.»

Da det led saalangt frem i Ugen, at han tænkte de havde glemt det, spurgte han Moderen ganske sagte (thi han var undselig ved det): «Du, – hvem er Synnøve Solbakken?» «Det er en liden Jente, som engang skal eje Solbakken.» – «Har hun ingen Træstak da?» Moderen saa forundret paa ham: «Hvad er det du siger?» sagde hun. Han følte det maatte være noget Dumt og tiede. «En har aldrig seet vakrere Barn, end hun er», lagde Moderen til, «og det har hun faaet i Løn af Vorherre, fordi hun bestandig er snild og brav og flittig til at læse.» Nu vidste han det med.

En Dag Sæmund havde været i Marken sammen med Aslak, sagde han om Kvelden til Thorbjørn: «Du skal ikke oftere være sammen med Tjenestegutten.» Men Thorbjørn agtede ikke videre paa det. Saa lød det en Stund efter: «Dersom du findes oftere sammen med ham, gaar det dig ikke godt!» Da sneg Thorbjørn sig efter ham naar Faderen ikke saa det. Denne kom over dem, der de sad og talte sammen; da fik Thorbjørn Prygl og blev jaget ind. Men siden passede Thorbjørn Aslak op, naar Faderen ikke var hjemme.

En Søndag, Faderen var i Kirke, gjorde nok Thorbjørn Ugang hjemme. Aslak og han kastede Snebolde paa hverandre. «Nej, nej, du kvæler mig, bad Thorbjørn; lad os kaste tilsammen paa noget Andet.» Aslak var strax færdig, og saa kastede de først efter den spinkle Gran borte ved Buret, saa efter Burdøren, og endelig efter Burvinduet, – ikke dette selv, sagde Aslak, men Listen omkring det. Thorbjørn traf imidlertid Ruden og blev bleg. «Pyt, hvem faar vide det? Kast bedre!» Han saa gjorde, men traf nok en. «Nu vil jeg ikke mere.» I det Samme kom hans ældste Søster, liden Ingrid ud. «Kast efter *hende*, du!» Thorbjørn var

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
strax færdig, Jenten græd og Moderen kom ud. Hun bad ham holde inde. «Kast, kast!» hviskede Aslak. Thorbjørn var hed og ophidset; han gjorde saa. «Jeg mener du gaar fra Viddet, jeg», sagde Moderen og rendte mod ham. Han foran, hun efter – Gaarden rundt; Aslak lo og Moderen truede. Men der fik hun ham fat oppe i en Snedrive, og gav sig ifærd med rigtigt at dænge ham. «Jeg slaar igjen, jeg, det bruger de her» – Moderen holdt forundret inde og saa paa ham. «Det har en Anden lært dig», sagde hun saa, tog ham stiltiende ved Haanden og førte ham ind. Hun sagde ikke et Ord mere til ham, men stilledede godt for hans Smaasødske og talte med dem om, at nu kommer Fader snart hjem fra Kirken. Da begyndte det at blive dygtig hedt i Stuen. Aslak bad om Lov til at besøge en Slægtning; det fik han strax; men Thorbjørn blev meget mindre, da Aslak var gaaen. Han havde frygtelig ondt i Maven og var saa klam i Hænderne, at han svedede Bogen, naar han tog i den. Bare Moder ikke vilde sige Noget til Fader, naar han kom hjem; men at bede derom, fik han ikke over sig. Alt, han saa paa, skiftede Udseende, og Stueuhret sagde: Bank, Bank – Bank, Bank! Han maatte op i Vinduet og se paa Solbakken. Den alene laa tilsneet, stille og perlede i Solen, som bestandig, Huset stod og lo ud af alle Ruder, og der var visselig ikke en eneste itu; Røgen foer forfærdelig glad op af Piben, saa han kunde forstaa, at de ogsaa der kogte for Kirkefolket. Der gik bestemt Synnøve og saa ud efter Fader sin, og skulde slet ikke have Hug, naar han kom hjem. Han vidste ikke, hvad han skulde tage sig for, og blev paa en Gang saa kjærlig mod sine Søstre, at det var ingen Ende paa det. Ingrid var han saa god mod, at han gav hende en blank Knap, som han havde faaet af Aslak. Hun tog ham om Halsen, og han tog hende om Halsen: «kjere, vesle Ingrid min, er du sint paa mig?» «Nej, vesle Thorbjørn! Du kan gjerne kaste saa meget Sne paa mig, som du vil». Men der trampede En Sneen af sig i Svalen! Det var ganske rigtig Faderen; han syntes mild og god, og det var endnu værre. «Nu?» sagde han og saa sig omkring, – og det var forunderligt, at ikke Stueuhret ramlede ned. Moderen satte Maden frem. «Hvordan staar det til her?» spurgte Faderen, idet han satte sig og tog Skeen op; Thorbjørn saa paa Moderen, saa Taarerne kom ham i Øjnene. «Aa – jo», sagde hun rent utrolig langsomt, og hun vilde sige endnu Mere, det saa han nok. «Jeg gav Aslak Lov til at gaa ud», sagde hun. – Det var nu dengang, tænkte Thorbjørn, – han tog paa at lege med Ingrid, som om han ikke tænkte paa nogen Verdens

Ting. Saalænge havde Faderen aldrig spist, og Thorbjørn gav sig tilsidst ifærd med at tælle hver Bid; men da han kom til den fjerde, vilde han se, hvormeget han kunde tælle op mellem den fjerde og femte, og saaledes gik det istykker for ham. Endelig rejste Faderen sig og gik ud. Ruderne, Ruderne, klirrede det for Ørene paa ham, og han saa efter, om de vare hele, de, som var i Stuen. Jo, de var hele allesammen. Men nu gik ogsaa Moderen ud. Thorbjørn tog liden Ingrid i Fang og sagde saa blidt, at hun maatte forundret stirre paa ham: «Vi To skal lege Gulddronning i Enge, vi!» Det vilde hun da gjerne. Og saa sang han, medens Benene skalv under ham:

*Vesle Blomme,
Enge-Blomme
hør nu lidt paa mig!
Og vil du være Kjæresten min,
saa skal du faa en Kaabe fin
af Fløjel og Guld,
af Perler fuld.
Ditteli, dutteli, deja, –
og Solen skinner paa Heja!*

Saa svarte hun:

*Gulddronning,
Perledronning
hør nu lidt paa mig.
Jeg vil ej være Kjæresten din,
jeg vil ej have Kaaben fin
af Fløjel og Guld,
af Perler fuld –
Ditteli, dutteli, deja –
og Solen skinner paa Heja!*

Men som nu denne Leg var bedst igang, kom Faderen ind og satte Øjet vist paa ham. Han trykkede Ingrid tættere i Fang og faldt slet ikke af Stolen. Faderen

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
vendte sig bort, sagde Ingenting; en halv Time gik, han havde endnu Intet sagt, – og Thorbjørn vilde næsten begynde at være glad, men turde ikke. Han vidste ikke hvad han skulde tro, da Faderen selv hjalp til at klæde ham af; han begyndte saa smaat at skjælte igjen. Da klappede Faderen ham paa Hovedet og strøg hans Kind; det havde han ikke gjort, saalangt tilbage Gutten kunde huske, og derfor blev han saa varm om Hjertet og over den hele Krop, at Frygten randt af ham som Is for Solstik. Han vidste ikke hvorledes han kom i Sengen, og da han hverken kunde give sig til at synge eller raabe, lagde han Hænderne stille overkors, bad Fadervor sex Gange fremlængs og baglængs, ganske sagte, – og følte, idet han sovned ind, at der var dog Ingen paa Guds grønne Jord, han holdt slig af som Fader sin.

Den næste Dag vognede han i en forfærdelig Angst, fordi han ikke kunde skrike; thi han skulde nu alligevel have Prygl. Da han slog Øjnene op, mærkede han til stor Lettelse, at han havde bare drømt det, men mærkede ogsaa snart, at en Anden skulde netop have Prygl, og det var Aslak. Sæmund gik op og ned ad Gulvet, og Thorbjørn kjendte nok den Gang. Den noget lille, men undersætsige Mand saa en og anden Gang under de buskede Bryn saaledes hen til Aslak, at denne nok følte, hvad der laa i Luften; Aslak selv sad oppe paa Bunden af en stor Tønde, nedad hvilken hans Ben dinglede eller krogede opover. Han havde som sædvanlig Hænderne i Lommen og Huen paa Hovedet trykket let ned, saaat det tykke mørke Haar stak i Dusker frem under Skyggen. Den lidt skjæve Mund var endnu skjævere, det hele Hoved holdt han lidt paa Skakke og saa til Sæmund fra Siden af under halvt tillukkede Øjenlaag. «Ja, Gutten din er gal nok», sagde han; «men værre er det, at Hesten din er troldskræmt.» Sæmund standsede: «Du er en Gab!» sagde han, saa det drønnede i Stuen, og Aslak lukkede Øjenlaagene endnu tættere til. Sæmund gik paany; Aslak sad en Stund stille. «Jogu er den troldskræmt, jo!» og skottede efter ham forat se hvad Virkning det havde. «Nej, men den er skogræd, er den,» sagde Sæmund, fremdeles gaaende; «du har fældet Træ over den i Marken, din uvorne Slusk, og derfor kan Ingen længer faa den til at gaa rolig der.» Aslak hørte en Stund paa dette. «Jaja! tro det du! Troen skjæmmer Ingen..... Men jeg tvivler paa den gjør Hesten din god igjen,» lagde han til og skubbede sig idetsamme længer ind paa Tønden og dækkede for Ansigtet med den ene Haand. Sæmund kom ganske rigtig hen til ham og sagde

Aaren; det var Ingebjørg, Konen, som tyssede paa ham, ligesom hun sad og tyssede paa den Mindste, der var bange og vilde skrige. Barnet havde tiet før, og nu taug ogsaa Sæmund; men han stak dog sin for en saa undersætsig Mand meget lille Næve lige opunder Næsen paa Aslak og holdt den der en Stund, idet han ludede sig frem og brændte ham med Øjnene ind i Ansigtet. Derpaa gik han som før og saa hen til ham en og anden Gang i Hast. Aslak var meget bleg, men lo dog med det halve Ansigt over til Thorbjørn, idet han holdt den Side ganske stram, som vendte mod Sæmund. «Vorherre give os et godt Taalmod!» sagde han om lidt, men bøjede i det samme Albuen op som forat afbøde et Slag. Sæmund standsede tvært og skreg med al sin Stemme, idet han satte Foden i Gulvet, saa Aslak gav sig: «Nævn ikke *ham*, – *du!*» – Ingebjørg rejste sig med Spædbarnet og tog ham mildt i Armen. Han saa ikke til hende, men lod dog i det Samme Armen falde. Hun satte sig, han gik atter op og ned; men Ingen sagde Noget. Da dette varte en Stund, maatte Aslak til paa Ny. «Ja,.... han har vel meget at bestille paa Granliden, – han!» «Sæmund, Sæmund!» hviskede Ingebjørg; men før det naaede frem, var Sæmund alt raset hen til Aslak, som satte Foden for. Den blev brudt ned, Karlen greben i den og Trøjkrave, løftet og saaledes sat imod den lukkede Dør, at Fællingen gik ud han ud igjennem den paa Hovedet. Konen, Thorbjørn, alle Børnene skreg og bad for ham, og hele Huset stod i een Jammer. Men Sæmund ud efter ham, huskede ikke paa at lukke Døren ordentlig op, men spændte Resterne tilside, tog ham anden Gang, bar ham ud af Svalen, ud paa Gaarden, løftede ham højt og kastede ham med al Magt ned igjen. Og da han mærkede, at der var formegen Sne, til at han kunde slaa sig tilgavns, satte han Knæ paa hans Bryst og foer ham lige op i Ansigtet, løftede ham tredje Gang, bar ham til et mere snefrit Sted, som en Ulv, der drager en sønderrevet Hund, slap ham atter, værre end før, knægik ham, – og Ingen kunde vide, hvorledes dette havde endt, dersom ikke Ingebjørg var styrtet imellem med Spædbarnet i Armen: «Gjør os ikke ulykkelig!» skreg hun.....

En Stund efter sad Ingebjørg i Stuen, Thorbjørn klædte sig, Faderen gik atter op og ned, drak nu og da lidt Vand; men Haanden dirrede slig, at Vandet fløj over Koppen og klaskede i Gulvet. Aslak kom ikke ind, og Ingebjørg gjorde om Lidt Mine til at gaa ud. «Bliv inde,» sagde han, – som var det ikke til hende han talte,

Thorbjørn tog sin Bog og læste uafsladelig, uden at se op, skjønt han ikke samlede en Sætning.

Et Stykke længere frem paa Formiddagen, var Huset i sin gamle Orden, skjønt Alle havde en Følelse over sig som efter et fremmed Besøg. Thorbjørn vovede at gaa ud, og den Første han mødte udenfor Døren, var Aslak, som havde læsset alt sit Tøj paa en Kjælke; men Kjælken var Thorbjørns. Thorbjørn stirrede paa ham; thi han saa styg ud. Blodet var klæbet fast til Ansigtet og smurt vidt udover, han hostede og tog sig ofte for Brystet. Han saa en Stund stiltiende paa Thorbjørn og saa brød han stærkt frem: «Jeg liker ikke de store Øjnene dine, Gut!» Dermed skrævede han over Kjælken, satte sig og agede nedover. «Du faar se til, hvor du finder Kjælken!» sagde han og lo, idet han endnu en Gang vendte sig og rakte Tungen ad ham. Da rejste Aslak.

Men i den Uge, som fulgte, kom Lensmanden did, Faderen var stundom borte, Moderen græd, og hun var ogsaa et Par Gange borte. «Hvad er det Moder?» – «Aa Aslak har forvoldt det Altsammen.»

Saa en Dag greb de liden Ingrid i, at hun sad og sang:

*O, du livsalige Verden!
Nu er jeg lej af din Færden;
Jenten stikker Foden frem,
Gutten gaar fra sine Fem.
Madmor blander Vand i Mad,
Madfar ligger lang og lad,
Katten er den Klogeste i Huset,
han stjæler Rømmen af Kruket.*

Der blev vel et Sporlag efter, hvor hun havde lært den Visestump. Jo, det var af Thorbjørn. Denne blev meget ræd og sagde, han havde lært den af Aslak. Det sagdes ham da, at dersom han selv sang eller lærte hende flere slige Viser, fik han Hug. Lidt efter kom liden Ingrid til at bande. Thorbjørn blev atter kaldt til og Sæmund mente, det var bedst han fik lidt af Riset med det Samme; men han græd og lovede saa fagert for sig, at han slap for den Gang.

Ugagn hjemme; du skal følge med mig til Kirke.

No. 25, 2ode Juni 1857.

2det Kapitel.

Kirken staar i Bondens Tanke paa et højt Sted og for sig selv, fredlyst, med Graves Højtid omkring, Messens Livlighed inde. Den er det eneste Hus i Dalen, hvorpaa han har anvendt Pragt, og dens Spir rækker derfor ogsaa lidt længer end det synes at række. Dens Klokker hilser langvejs hans Gang did den rene Søndagsmorgen, og han løfter altid paa Huen til dem, som han vilde sige dem et «Tak for sidst!» Der er et Forbund imellem ham og dem, som Ingen kjender. Tidlig stod han vel i den aabne Dør og lyttede til dem, medens Kirkefolket drog i stille Tog forbi nede paa Vejen, Fader lagede sig til, men han selv «var for liden». Han forbandt da mangen Forestilling med denne tunge, stærke Lyd, der regjerede mellem Fjeldene en Time eller to og ljomedede fra det ene til det andet; men *een* var uadskillelig fra den: rene, nye Klæder, skinnende Kvinder, pudsede Heste med blanke Sæletøj.

Og naar de saa en Søndag ringer over hans egen Lykke, der han selv i splinternye, men for store Klæder gaar stø ved sin Faders Side og skal første Gang derhen, jo, da er der vel Jubel i dem! Da kan de vel slaa alle Døre op, for hvad han vil faa at se! Og paa Tilbagevejen, naar de larmer hen over Hovedet, endnu tungt og vuggende paa Sange, Messer, Prædikenord, der jager og jages af hvad Øjet paa samme Tid har optaget: Altertavlen, Dragter, Personer, – da hvælver de ogsaa een Gang for alle Tag over dette samlede Indtryk og vier ind den mindre Kirke, han herefter bærer i sit Indre.

Lidt ældre maa han gjete tilfjelds; men naar han den vakre, dugfulde Søndagsmorgen sidder paa Stenen med Kreaturene nedenfor sig, og hører Kirkeklokkerne over deres Bjælder, da bliver han tungsindig. Thi der klinger i dem noget Lyst, Let, Lokkende dernedefra, Tanke om Kjendinger ved Kirken, Glæde naar man er der, endnu større naar man har været der, god Mad hjemme, Fader, Moder, Sødskende, Leg paa Volden den glade Søndagskvel,.. og det lille

Kirkeklokkerne som lød, han husker sig om og finder tilsidst en halv Psalmestub, han kan; den synger han med foldede Hænder og et langt Øje ned i Dalen, siger saa en liden Bøn ovenpaa, springer op, er glad og støder i Luren saa det skralder i Fjeldene.

Her i de stille Fjelddale har endnu Kirken sin særskilte Tale til enhver Alder, sit eget Syn for ethvert Øie; Meget kan have bygget imellem, men aldrig Noget over. Den staar voxen og værdig for Konfirmanten, – med oprakt Finger, halv truende, halv vinkende, for Ynglingen, som har gjort sit Valg, bredskuldret og stærk over Mandens Sorg, rummelig og mild over Oldingen, som er træt. Midt under Gudstjenesten indledes og døbes de smaa Børn, og det er bekjendt nok, at under denne Handling er Andagten størst.

Man kan derfor ikke tegne norske Bønder, fordærvede eller ufordærvede, uden et eller andet Sted at støde sammen med Kirken. Det vil synes en Ensformighed; men det er maaske ikke den værste. Dette være sagt een Gang for alle og ikke netop for det Kirkebesøgs Skyld, som her kommer.

Thorbjørn var glad til Turen og Synet, fik forunderlig mange Farver i Øjnene uden for Kirken, følte den Stilhedens Tyngde, som laa over Alle, og Alt indenfor, da Messen ikke var begyndt; og skjønt han selv ikke huskede at bøje Hovedet, da Bønnen blev læst, var det dog som bøjet ved Synet af flere hundrede bøjede Hoveder. Sangen gik, og Alle sang paa een Gang omkring ham, saa det blev ham næsten forfærdeligt. Saa hensjunken sad han, at han skvat op som af en Drøm, da deres Stol sagte blev aabnet for En, som traadte ind. Efter endt Sang tog Faderen hin Mand i Haanden og spurgte: «Staar det godt til paa Solbakken?»

Thorbjørn fik Øjnene op; men hvorledes han saa eller ikke saa, var der liden Forbindelse at søge med denne Mand og nogenslags Troldom. Det var en mild, lyslet Mand med store blaa Øjne, høj Pande og høj i Sædet; han smilte, naar En talte til ham og sagde Ja til Altsammen, Sæmund sagde; men var ellers faatalende. – «Der kan du faa hende Synnøve at se,» sagde Faderen, idet han ludede sig ned til Thorbjørn, tog ham paa Knæ og pegte over i den ligeoverfor værende Kvindfolkestol. Der stod en liden Pige paa Knæ oppe paa Bænken og saa udover Rækværket; hun var endnu lysere end hin Mand, saa lys, at han aldrig havde set Magen. Hun havde røde Flaggerbaand i Huen, hvidgule Haar indunder

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
og lo nu over til ham, saa han en lang Stund ikke kunde se paa Andet end hendes hvide Tænder. Hun holdt en skinnende Psalmebog i den ene Haand og et sammenlagt rødgult Silketørklæde i den anden, og morede sig nu med at slaa Lommetørklædet paa Psalmebogen. Jo mere han stirrede, jo mere lo hun, og han vilde ogsaa staa paa Knæ paa Bænken ligesom hun. Saa nikkede hun. Han saa en Stund alvorlig paa hende; saa nikkede han. Hun lo og nikkede en Gang til; han nikkede atter, og en Gang til og endnu en Gang. Hun lo, men nikkede ikke mere, – før om lidt, da han alt havde glemt det; saa nikkede hun.

«*Jeg vil ogsaa se!*» hørte han bag sig – og følte i det Samme En drage ham efter Benene ned paa Gulvet, saa han var nær ved at falde; det var en firskaaren liden En, som nu arbejdede sig tappert op i hans Sted. Han havde ogsaa lyst, men stridt Haar, og en but Næse. Aslak havde nok lært Thorbjørn, hvorledes de slemme Gutter, han mødte i Kirke og Skole, skulde tages. Thorbjørn kneb derfor Gutten bag, saa han vilde til at skringe, men holdt inde og kravlede i dettes Sted meget fort ned igjen af Bænken, og tog Thorbjørn i begge Øren. Denne greb fat i hans Lug og satte ham indunder sig; hin skreg endnu ikke, men bed Thorbjørn i Laaret; Thorbjørn trak det tilbage og satte hans Ansigt lige lukt i Gulvet. Da blev han selv tagen i Trøjkraven og løftet op som en Halmsæk, – det var Faderen, som satte ham i Fang. «Var det ikke i Kirken, fik du Prygl,» hviskede han ham ind i Øret og trykkede hans Haand, saa det sviede lige ned i Foden. Han huskede paa Synnøve og saa over; hun stod der endnu, men saa stirrende og fortabt, at han begyndte at ane, hvad han havde gjort, – at det maatte være noget rigtig Galt. Saasart hun mærkede, at han saa paa hende, krøb hun ned af Bænken og var ikke mere at se.

Der kom Klokker, der kom Præst frem; han hørte og saa vel paa dem; der kom atter Klokker og atter Præst, – men endnu sad han der paa Faderens Fang og tænkte: skal hun ikke snart se op igjen? Hin Karl, som havde trukket ham ned af Bænken, sad paa en Skammel længer inde i Stolen, og hvergang han vilde rejse sig, fik han et Puf i Ryggen af en gammel En, som sad og dubbede, men vaagnede regelmæssig, hvergang hin gjorde Mine til at rejse sig. «Skal hun ikke snart se op igjen,» tænkte Thorbjørn, og hvert rødt Baand, som han saa røre paa sig rundtomkring, mindede om de, hun havde, og hvert tilstadset Billede i den gamle Kirke var enten netop saa stort eller lidt mindre end hende. Jo, der stak

hun Hovedet op! Men strax hun fik se ham, trak hun det alvorlig ned igjen. –

Klokkeren kom frem og Præsten endnu engang, der blev ringet og man rejste sig. Faderen taler atter sagte med den lyse Mand, de gaar sammen over til Kvindfolkestolen, hvor man ogsaa har rejst sig. Den første, som kom ud herfra, var en lys Kone, der smilte ligesom Manden, men dog mindre; hun var ganske liden og bleg og holdt Synnøve ved Haanden. Thorbjørn strax lige mod hende; men hun trak sig hurtig undaf ham, rundt om Moderens Kjole. «Lad mig være!» sagde hun. «Han *der* har nok ikke før været i Kirke,» sagde den lyse Kone og lagde Haanden paa ham. «Nej, derfor slaas han ogsaa den første Gang han er der,» sagde Sæmund. – Thorbjørn saa skamfuld op paa hende og derfra paa Synnøve, der syntes ham endnu alvorligere. De gik Alle ud, – de Ældre i Samtale, men Thorbjørn efter Synnøve, som trak sig tættere til Moderen, hvergang han kom hende nær. Den anden Gut saa han ikke mere. Ude paa Kirkevolden standsede de og begyndte en længere Samtale. Thorbjørn hørte flere Gange «Aslak» nævne, og da han var bange for, der ogsaa kunde tales lidt om ham selv med det Samme, trak han sig tilbage. «Du skal ikke høre dette!» sagde Moderen til Synnøve; «gaa en Smule bort, Vennen min; gaa bort, siger jeg!» Synnøve drog sig nølende tilbage. Thorbjørn gik da nærmere hen til hende og saa paa hende, og hun saa paa ham, og saadan stod de en lang Stund blot og saa paa hverandre. Endelig sagde hun: «Fy!» – «Hvorfor siger du Fy?» spurgte han. «Fy!» sagde hun nok en Gang, – «Fy, skamme dig!» lagde hun til. «Hvad har jeg da gjort?» «Du har slaas i Kirken, og medens Præsten stod og messede, – fy!» – «Ja, men *det* er længe siden.» Dette slog hende, og hun sagde om lidt: «Er det dig, som hedder Thorbjørn Granliden?» «Ja, og det er dig, som hedder Synnøve Solbakken?» «Ja. – – Jeg har bestandig hørt, at du var saadan en snild Gut.» «Nej, *det* er ikke sandt; for jeg er den Slemmeste af alle os hjemme,» sagde Thorbjørn. «Nu har jeg aldrig hørt!» sagde Synnøve og slog de smaa Hænder sammen: «Mor, Mor! han siger ...» «Ti stille og gaa bort!» mødte hende fra den Kant, – og hun standsede, vendte derpaa langsomt og baglængs tilbage, med de store Øjne heftet paa Moderen. «Jeg har bestandig hørt, at *du* var saa snild,» sagde Thorbjørn. «Ja det er sommetider, naar jeg har læst, det,» svarte hun. – – «Er det sandt, det er saa overlæg fuldt med Nisser og Trold og andet Ondt der borte paa Eders Kanter?» spurgte han, – satte Haanden i Siden, den ene Fod

– «Mor, Mor! ved du hvad han siger? han siger?... » «Lad mig være, hører du! Og kom ikke hid, før jeg kalder paa dig!» Hun maatte atter langsomt og baglængs tilbage, idet hun puttete en Snip af Tørklædet ind i Munden, bed fast og trak i det. «Er det slet ikke sandt, at hver Nat, saa spiller det i Haugene derborte?» «Nej!» «Har du aldrig set Trolld da?» «Nej!» – «Men i Jesu Navn ...» «Fy, det skal du ikke sige!» – «Aa pyt; det er ikke farligt!» sagde han og spyttede mellem Tænderne for at vise hende, hvorlangt han kunde spytte. – «Jo, jo» sagde hun; «for saa kommer du i Helvede!» «Tror du det?» spurgte han betydelig mygere; thi han havde blot tænkt sig, at han kunde faa Hug for det, og nu stod Faderen saa langt borte. – «Hvem paa Lag er den Stærkeste derover paa Eders Side,» spurgte han, og satte Huen lidt mere paa den ene Kant. «Nej, det ved jeg ikke.» «Ja paa vor Side er det Fader; han er saa stærk, at han pryglers Aslak; og du kan tro Aslak er stærk!» «Jasaa.» «Han har en Gang taget og løftet en Hest.» «En Hest!» «Det er saa sandt, saa sandt, – for han har selv fortalt det.» Da tvivlede jo heller ikke hun. «Hvem er Aslak?» spurgte hun. «Det er vel en slem En, kan du tro. Han Far pryglte ham slig, at her i Verden er nu aldrig Mand bleven pryglt slig før.» «Slaas I der borte hos Eder?» «Ja, sommetider, saa Gjør I ikke det over hos Eder?» «Nej aldrig.» «Hvad gjør I der da?» «Aa, Moder stiller Maden, binder og syr; det gjør Kari ogsaa, men ikke saa godt som Moder, for Kari er saa lad. Men Randi passer Kjøerne, Fader og Gutterne er i Marken eller ogsaa hjemme.» Dette fandt han var en tilfredsstillende Forklaring. «Men hver Aften læser vi og synger vi,» fortsatte hun, «og det gjør vi om Søndagen ogsaa.» «Allesammen?» «Ja.» «Det maa være langsomt.» ... «Langsomt? Mor, han sig...», men saa huskede hun, at derhen skulde hun ikke. – «Du kan tro jeg ejer mange Sauer,» sagde hun. «Gjør du?» «Ja, tre gaar med Lam i Vinter, og den ene tror jeg bestemt faar to.» «Saa du har Sauer, du.» – «Ja, jeg har ogsaa Kjøer og Grise. Har du ingen?» «Nej.» – «Kom bort til mig, skal du faa et Lam. Saa skal du nok se, at du faar flere af det.» «Det vilde være urimelig trøjsamt.» De stod lidt: «Kunde ikke ogsaa Ingrid faa et Lam?» spurgte han. «Hvem er Ingrid?» «Ingrid, vesle Ingrid?» Nej, hende kjendte hun ikke. «Er hun mindre end dig?» «Javist er hun mindre end mig, – saapas som dig.» «Aa nej! hende maa du tage med, hører du!» Jo, det skulde han da. «Men,» sagde hun: «da *du*

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
faar et Lam, kan *hun* faa en Gris.» Det fandt ogsaa han var langt klogere, og nu fortalte de lidt om fælles Bekjendte, hvoraf de rigtignok ikke havde mange. Forældrene var færdige, og de maatte gaa hjem.

Men om Natten drømte han om Solbakken, og syntes han at se bare hvide Lam derborte og en liden lys Jente med røde Baand gaa midt imellem dem. Ingrid og han talte hver eneste Dag om at komme derover. De havde saamange Lam og Smaagrise at passe, at de vidste ikke, hvorledes de skulde vende sig imellem dem. Imidlertid undrede de sig meget over, at de ikke kunde gaa did strax. «Fordi om den vesle Jentungen har bedt Eder?» spurgte Moderen; «har du hørt Noget før?» «Jaja vent nu til næste Prækensøndag,» mente Thorbjørn, «saa skal I se!»

Den kom. «Du skal være saa slem til at skryde og lyve og bande,» sagde Synnøve da til ham, «at du ikke faar Lov til at komme, før du har lagt det af.» «Hvem har sagt det?» spurgte Thorbjørn forundret. «Mor.»

Ingrid var spændt paa Hjemkomsten og han fortalte hende og Moderen, hvordan det var gaaet. «Der kan du se!» sagde Moderen; Ingrid sagde Ingenting. Men herefter passede baade hun og Moderen paa ham, hvergang han bandte eller skrydte. Ingrid og han kom imidlertid op at slaas om, hvorvidt «Hunden fare i mig!» kunde være at bande eller ej. Ingrid fik Prygl og siden brugte han «Hunden fare i mig!» den hele Dag. Men om Kvelden hørte Faderen det: «Jo, han skal fare i dig!» sagde han og drev til ham, saa han tumlede hen. Thorbjørn var mest skamfuld for Ingrid; men hun gik om en liden Stund bort til ham og klappede ham.

Da et Par Maaneder led frem, kom de Begge over paa Solbakken. Synnøve var siden hos dem, de atter der, og saaledes under hele Opvæksten. Thorbjørn og Synnøve kaplæste; de gik i samme Skole, og han blev tilsidst flinkere, saa flink, at Præsten tog sig af ham. Men Ingrid gik det daarligere med, og hende hjalp de Begge. Hun og Synnøve blev saa uadskillelige, at Folk kaldte dem «Ryperne», fordi de altid fløj sammen og Begge var meget lyse.

Det hændte sig retsom det var, at Synnøve slog sig vred paa Thorbjørn, fordi han var vel vild af sig og ragede i Klammeri baade hist og her. Ingrid gik da altid imellem og de var atter Godvenner som før. Men fik Synnøves Moder høre om Slagsmaal, kom han ikke paa Solbakken den Uge og knapt nok den næste.

Sæmund turde Ingen fortælle om Sligt; «han farer for haardt med Gutten,» sagde Konen hans og paalagde Alle Taushed.

Som de nu voxte til, blev de alle tre fagre at se til, skjønt hver paa sin Maade. Synnøve blev høj og slank, fik gule Haar, et stille, skinnende Ansigt, med store blaa Øjne. Naar hun talte, smilte hun, og Folk sagde tidlig, at det var velsignet at gaa indunder det Smil. Ingrid var mindre, men førere, havde endnu lysere Haar, men et ganske lidet Ansigt, der var blødt og rundt. Thorbjørn blev af Middelshøjde, men saare velvoxen, fik mørkt Haar, dunkleblaa Øjne, skarpt Ansigt og stærke Lemmer. Han plejede gjerne selv fortælle, naar han var vred, at han kunde læse og skrive ligesaa godt som Skolemesteren og frygtede ellers ingen Mand i Dalen – uden Fader sin, tænkte han; men det lagde han ikke til.

Thorbjørn vilde tidlig konfirmeres; men deraf blev der Intet: «saalænge du ikke er konfirmeret, er du bare en Gut, og jeg kan bedre raade med dig!» sagde Fader hans. Saadan bar det da til, at han, Synnøve og Ingrid gik til Præsten paa samme Tid. Synnøve havde ogsaa ventet længe; hun var 15 i det 16de Aar. «En kan aldrig nok, naar En skal aflægge sit Gudsløfte,» havde Moderen altid sagt, og Faderen, Guttorm Solbakken, havde sagt Ja dertil. Saa var det ikke rart, at et Par Friere begyndte at vise sig, den ene en bedre Mands Søn og den anden en rig Nabo. «Det er dog for galt! Hun er endnu ikke konfirmeret!» «Ja, saa faar vi konfirmere hende da», sagde Faderen. Men herom vidste Synnøve selv Intet.

Paa Præstegaarden syntes Kvindfolkene af Præstens Familie saa godt om Synnøve, at de tog hende ind for at tale med hende. Ingrid og Thorbjørn stod igjen ude blandt de andre, og da en Gut sagde til ham: «Saa du slap ikke ind med? De tager hende bestemt fra dig!», saa kostede dette hin Gut et blaat Øje. Fra nu af blev det en Skik blandt de andre Gutter at drille ham med Synnøve, og det viste sig ogsaa, at Intet kunde sætte ham i større Vrede. I en Skov opunder Præstegaarden blev der tilsidst og efter Aftale et stort Slagsmaal, der havde dette til Grund; det voxede slig op, at Thorbjørn fik at gjøre med en hel Flok paa een Gang. Kvindfolkene var gaaet i Forvejen, saa der var Ingen til at skille dem ad, og det blev derfor værre og værre. Tabe vilde han ikke, der kom flere indpaa ham, og nu forsvarte han sig paa hvad Maade han bedst kunde, hvorfor der uddeltes Slag, som siden selv fortalte, hvad her var foregaaet. Grunden kom med det Samme op, og der blev stærk Tale om dette i Bygden.

Næste Prækensøndag vilde Thorbjørn ikke gaa til Kirke, næste Dag de skulde være hos Præsten, lagde han sig syg. Ingrid gik derfor alene. Han spurgte hende ved Hjemkomsten, hvad Synnøve havde sagt. «Ingenting.»

Da han saa gik med igjen, syntes han alle Folk saa paa sig og at Konfirmanterne fniste. Men Synnøve kom senere end de andre og var meget inde hos Præstens den Dag. Han frygtede Skjænd af Præsten, men mærkede snart, at de to Eneste i Bygden, som ikke kjendte noget til Slagsmaalet, var hans egen Fader og Præsten. Det kunde endda gaa an; men hvorledes han atter kunde komme i Tale med Synnøve, vidste han ikke; thi det var første Gang han ikke rigtig vilde bede Ingrid gaa imellem. Efter endt Overhøring var atter Synnøve inde hos Præstens; han ventede, saalænge der endnu var andre paa Gaarden; men tilsidst maatte ogsaa han gaa. Ingrid var gaaen blandt de Første.

Næste Dag var Synnøve kommen før alle de andre og gik i Haven med en af Frøkenerne og en ung Herre. Frøkenen tog op Blomster og gav Synnøve, Herren hjalp til og Thorbjørn stod blandt de andre udenfor og saa paa. De forklarte hende højt nok, saa Alle hørte det, hvorledes disse Blomster skulde sættes, og Synnøve lovede selv at gjøre det, forat det netop kunde blive som de havde sagt. «Det kan du ikke gjøre alene,» sagde hin fornemme Mand, og dette tænkte Thorbjørn paa. – Da Synnøve kom ud til de Andre, viste disse hende endnu større Agt end sædvanlig; men Synnøve gik hen til Ingrid, hilste blidt paa hende og bad hende følge med ned paa Volden. Der satte de sig; thi det var længesiden de havde talt rigtig sammen. Thorbjørn stod igjen blandt de Andre og saa paa Synnøves fine udenlandske Blomster.

Denne Dag gik Synnøve paa samme Tid som Alle. «Jeg skal kanske bære de Blomster for dig,» sagde Thorbjørn. «Det kan du gjerne,» svarede hun blidt, men uden at se paa ham, tog Ingrid ved Haanden og gik foran. Opunder Solbakken standsede hun og sagde Ingrid Farvel. «Jeg skal nok selv bære dem det Stykke, som er igjen,» sagde hun og tog Kurven, som Thorbjørn havde sat ned. Den hele Vej havde han tænkt paa at tilbyde sig at plante Blomsterne for hende, men nu kom han sig ikke til; thi hun vendte sig saa braadt. Men siden tænkte han ikke paa Andet end dette, at han dog skulde have hjulpet hende med de Blomster. «Hvad talte I To om?» spurgte han Ingrid. «Om Ingenting.»

Da de Andre vel havde lagt sig, tog han sagte paa sig igjen og gik ud. Det var

en vakker Kveld, lun og stille, Himlen havde et svagt Overtræk af blaa-graa Skyer, hist og her iturevet, saa det var som om Nogen fik skue ud af det dunkle Blaa som af et Øje. Ingen var at se omkring Husene eller længer borte; men i Græsset til alle Sider skvattrede Græshoppene, en Agerrikse malte tilhøjre og svartes af en tilvenstre, hvorpaa der begyndte en Sang i Græsset fra Sted til Sted, saa det var ham, der gik, som havde han et stort Følge, skjønt han ikke saa en Eneste. Skoven trak sig blaa, siden dunkel og dunklere op imod Uren og syntes et stort Taagehav. Men derindefra hørte han Aarren spille og slaa til Lyd, en enkelt Katugle skrigte og Fossen at kvæde sine gamle, haarde Riim stærkere end nogensinde, – nu, da Alt havde sat sig ned for at høre paa den. Thorbjørn saa over mod Solbakken og gik afsted. Han bøjede af fra de sædvanlige Veje, kom raskt derover og stod snart i den lille Have, som Synnøve ejede, og som laa ligeunder det ene Loftsvindu, netop det, indenfor hvilket hun sov. Han lyttede og spejdede, men Alt var stille. Da saa han sig om i Haven efter Arbejdsredskaber, og fandt ganske rigtig baade Spade og Greb. Der var begyndt paa Opspadingen af et Kvarter; blot en liden Snip var bleven færdig, men i denne var allerede to Blomster sat, formodentlig forat se, hvorledes det tog sig ud. «Hun er bleven træt, Stakkell, og er gaaen fra det,» tænkte han; «her maa en Mand til» tænkte han videre og gav sig ifærd med det, følte slet ingen Lyst til Søvn, ja syntes endog, at han aldrig havde gjort saa let et Arbejde. Han huskede, hvorledes de skulde sættes, huskede ogsaa Præstegaardshaven og passede nu det Ene i det Andet. Natten gik med, men han mærkede det ikke, han hvilte neppe og fik det hele Kvarter opspadet, Blomsterne sat, en og anden omplantet forat faa det endnu smukkere, og alt i Et skottede han op til Loftsvinduet, om dog Nogen skulde bemærke ham. Men hverken der eller andet Steds var der Nogen, ej heller hørte han saameget som en Hund gjør, før Hanen tog paa at gale, vækkede Skogens Fugle, som da en efter en satte sig op at synge «god Morgen.» Medens han stod der og klappede Jorden til omkring huskede han paa Eventyrene, som Aslak havde fortalt, og hvorledes han engang troede, der voxte Trold og Nisser over paa Solbakken. «Jo, her voxer artige Trold og Nisser,» tænkte han, og saa endnu en Gang bort over Blomsterne, om de ogsaa nu stod, som de skulde. Han satte Redskaberne tilrette, trak Trøjen paa, som han havde kastet, saa op til Loftsvinduet, og smilte til, hvad Synnøve nu i Morgenstunden vilde tænke, naar hun saa ud efter de prægtige udenlandske

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
Blomster, hun havde ført til Gaards igaar. Det var bleven dygtig lyst, Fuglene holdt allerede et forfærdeligt Spektakel, hvorfor han hivede sig over Gelænderet og skyndte sig hjem. Saa skulde da Ingen kunne sige, det var ham, som havde været over og plantet Blomster i Synnøve Solbakkens Have.

No. 26, 27de Juni 1857.

3die Kapitel.

Snart blev Mangehaande fortalt i Bygden; men Ingen vidste Noget med Sikkerhed. Aldrig blev Thorbjørn tiere seet paa Solbakken, efterat de begge var konfirmeret, og det var dette Folk mindst kunde forstaa. Ingrid kom ofte over, Synnøve og hun gik da gjerne en Tur i Skogen; – «bliv ikke forlænge borte,» raabte Moderen efter dem. «Aa nej!» svarte Synnøve, og kom ikke hjem før i Kveldingen. De to Friere mældte sig paany. «Hun faar selv være om det,» sagde Moderen, og Faderen mente det Samme. Men da Synnøve blev tagen afsides og spurgt, fik de Afslag. Der mældte sig ogsaa flere, men Ingen hørte om, at de bar Lykken med sig hjem fra Solbakken. Engang Moderen og hun stod og skurede nogle Melkeringer, spurgte Moderen, hvem hun egentlig tænkte paa. Det kom saa hastigt over Synnøve, at hun blev rød. «Har du givet Nogen noget Løfte?» spurgte hin igjen og saa sikkert paa hende. «Nej,» svarte Synnøve rask. Da blev der ikke Tale mere om den Ting.

Da hun var det bedste Gifte, Folk vidste af at sige, saa var det lange Øjne, som fulgte hende, der hun gik ved Kirken, det eneste Sted hun var til at se foruden i Hjemmet; hun fandtes nemlig ikke ved nogen Dands eller anden Lystighed, saasom Forældrene var Haugianere. Thorbjørn sad ligeoverfor hende i Kirkestolen; men de taltes aldrig ved, saavidt Folk kunde mærke. Saameget tyktes Hver og En alligevel at vide, at der maatte være Noget imellem dem, og da de ikke omgikkes hinanden paa samme Vis som andet ungt Kjærestefolk i Dalen, begyndte man at sige Mangt og Meget. Thorbjørn blev ligesom ikke videre likt. Han følte det nok selv; thi han lagde vel haardt frem, hvor Flere var forsamlet, saaledes ved Dandse og i Bryllop, og hendte det da, at han en og anden Gang gik sig bent frem i et Slagsmaal. Hermed sagtnede det dog efter hvert som flere lærte, hvor stærk han var; Thorbjørn vænte sig derfor tidlig til ikke at taale,

Nogen stod vel meget i Vejen for sig. – «Nu er du kommen paa din egen Haand,» sagde Sæmund, Fader hans; «husk dog endnu paa, at min kanske er stærkere end din!»

Høst og Vinter gik, Foraaret kom, og endnu vidste Folk intet Bestemt. Der foer saamange Rygter rundt – om de Afslag Synnøve havde uddelt, at hun halvvejs blev gaaende som for sig selv. Men Ingrid fulgte hende, de To skulde drage tilsæters sammen iaar, da Solbakkefolket havde kjøbt Part i Granlidsæteren. Man hørte Thorbjørn synge oppe i Liderne; thi han lagede Et og Andet til for dem.

En vakker Dag, da det alt lakkede mod Kvelden, og han var færdig, satte han sig hen at tænke paa Et og Andet. Det var nok mest, hvad der taltes i Bygden, han tænkte paa, og da disse Tanker just ikke var de blideste, lagde han sig paa Ryggen hen i det røde og brune Lyng, og med Hænderne opunder Hovedet gav han sig til at stirre op i Himlen, som den gik der – blaa og skinnende bag de tætte Trækroner. Det grønne Løv og Bar flød udover den i en skjælvende Strøm, og de mørke Grene, som skar der igjennem, gjorde sælsomme, vilde Tegninger deri. Men Himlen selv var kun til at se, naar et Blad blaffede tilside; længer borte, mellem de Kroner, som ikke naaede hverandre, brød den frem som en bred Elv i lunefulde Svingninger, og løb henover. Men dette stemmede hans Sind, og han begyndte at tænke paa det, han saa. – – – Birken lo atter med tusinde Øjne op til Granen, Furruen stod der med taus Foragt og strittede med sine Pigge til alle Sider; thi efter hvert som Luften blev mere kjælen, kviknede flere og flere Syglinge til, rendte iveauet og stak det friske Løv lige op i Næsen paa den. «Montro, hvor I var i Vinter?» – spurgte Furruen, hviftede sig og svedte Harpix i den utaaelige Hede. «Det er næsten for galt! – saa langt mod Nord – pfui!»

Men saa var det en gammel, graaskaldet Furru, som saa opover alle de andre, – kunde endda bøje en fingerrig Gren næsten lodret ned og tage en dristig Løn i dens øverste Haartot, saa den skjalv lige ned i Knæerne. Denne favnetykke Furru havde Menneskene kvistet altid længer og længer opover, til den engang, træt og kjed af det, med Et skjød saadan tilvejs, at den spinkle Gran ved Siden blev ræd og spurgte den, om den ogsaa huskede Vinterstormene? «Om jeg husker dem?» sagde Furruen og daskede den ved Hjælp af Nordenvinden saaledes om Ørene, at den ikke var langt ifra at tabe sin Holdning, og det var ilde nok. Den

storlemmede, mørkladne Furru havde nu sat en saa vældig Fod i Jorden, at Tærne stak op en 6 Alen ifra den, og var endda tykkere end omkring det Tykkeste af Siljuen, hvad denne med Undseelse en Kveld hviskede til Humlen, som forelsket spandt sig opover den. Den skjæggede Furru var sig sin Vælde bevidst og mælte til Menneskene, idet den højt over deres Evner jagede Gren paa Gren ud i den vilde Luft: «Kvist mig, om I kan!»

«Nej, de kan ikke kviste dig!» sagde Ørnen, nedlod sig naadig, lagde sine Vinger sammen med Anstand og pudsede noget usselt Faareblod af sine Fjedre. – «Jeg mener, jeg beder Dronningen sætte sig her, jeg; – hun har nogle Æg hun skal kaste,» tilføjede den sagtere og saa ned paa sine skaldede Ben; thi den var skamfuld over, at der kom flyvende en Del milde Erindringer fra hine tidligste Vaardage, hvori man bliver halvtosset over den første Solvarme. Snart hævede den igjen Hovedet og blikkede under de fjærskyggede Bryn op i de sorte Ure, om Dronningen ikke skulde sejle der etsteds, ægtung og lidende. Afsted satte den, og Furruen kunde snart se Parret oppe imod den klare, blaa Luft, hvor de sejlede i lige Linje med den højeste Fjeldtop og afhandlede sine huslige Anliggender. Det var ikke frit, at den var lidt urolig; thi saa gjild den end følte sig, var det dog endnu gjildere at faa et Ørnepar at vugge. De kom begge ned – og lige til den! De talte ikke til hverandre, men gav sig ifærd med at hente Kviste. Furruen videde sig, om muligt, endnu mere ud, – det var da heller Ingen, som kunde hindre den deri.

Men mellem den øvrige Skog blev der vel en travel Snak, da den saa, hvad Ære der var overgaaen Storfurruen. Der var saaledes en liden, takkelig Birk, som stod og spejlede sig over en Dam, og troede, at den havde Ret til at vente lidt Elskov af en graahvid Linerle, der havde for Vis at sove Middag i den. Den havde duftet Linerlen lige op i Næbbet, klæbet Smaakryb fast til Bladene sine, saa de var lette nok at fange; ja, tilsidst havde den i Heden bygget og bøjet sammen et tæt lidet Grenhus, tækket med friske Blade, – saa Linerlen virkelig var paavej til at indrette sig der for Sommeren. Nu derimod: Ørnen havde sat sig fast i Storfurruen, og væk maatte den. Det var vel en Sorg! Den sang en trillende Afskedssang, men ganske sagte, forat Ørnen ikke skulde mærke det, Birken græd ned i Bækken, og syntes, den saa styg ud.

Bedre gik det ikke nogle Smaaspurve bort i et Orderkjær. De havde ført et saa

syndigt Leven der, at en Trost tæt ved, oppe i en Ask, aldrig fik sove i rette Tid, blev stundom lynende sint og gjorde Mund, saa det stod efter. En alvorlig Hakkespæt i Nabotræet havde leet, saa den nær havde drattet af Pinden. Men der saa de Ørnen i Storfurruen! og Trosten og Smaaspurven og Hakkespætten og Alt, som flyve kunde, maatte afsted, over Hals og Hoved, over og under Grenene. Trosten bandte, der han fløj, paa at han ikke oftere skulde leje slig, at han fik Spurvene til Gjenboere.

Saa stod Skogen deromkring forladt og eftertænkksom midt i det muntre Solskin. Den skulde have al sin Glæde af Storfurruen, men det var en tynd Glæde. Aspen fik aldrig Fred for alle de misundelige Tanker, som faldt ned paa den, og Eneren sagde en Dag ganske alvorlig til den: «du har saa alligevel aldrig en Fugl mellem dine lige, langt fra hinanden skydende Grene, saa du kunde da i det Mindste tie stille.» «Kanske *du* har nogen, saa spids du er?» hvæste Aspen. «Nej,» sagde Eneren; «men nede ved Roden bygger dog altid en og anden liden En.» «Ja, der!» sagde Aspen og rystede paa sig. Skogen bøjede sig dog bange, hvergang Nordenvinden gik, Storfurruen slog Luften med sine vældige Grene, og Ørnen fløj i Ring om den, saa rolig og sindig, som om det blot var en krybende Kastevind, der bar noget ussel Virak op til den fra Skogen. Kun Hæggen sagde ikke et Ord; men nogle Træer i Nærheden vilde vide, det var af Ondskab; den havde saa stram en Lugt, at aldrig nogen af de mere fintfølede Fugle vilde bo der, og nu havde de andre det ikke bedre. Iaar duftede den ogsaa, saa det var en Gru. «Fy!» nyste Klongereren. «En kan ikke trække Vejret engang!» Der skulde da ogsaa være liden anden Duft der, hvor Klongerens kunde kjendes. Men den hele Furrufamilie var glad! Ikke een huskede, at den selv intet Rede fik at vugge det Aar. «Væk!» sagde de; «vi er af Slægten!»

— — — «Hvad ligger du og tænker paa?» spurgte Ingrid, — hun traadte smilende frem mellem nogle Buske, som hun holdt bøjet tilside. Thorbjørn rejste sig: «Aa, saamangt kan lege i Ens Hu», sagde han og saa flygtig henover Træerne. «Ellers snakker de for meget i Bygden paa denne Tid», lagde han til, idet han børstede noget Støv af sig. «Hvorfor bryder du dig ogsaa bestandig om, hvad Folk siger?» — «Aa, jeg ved ikke rigtig; — men — endnu har aldrig Folk sagt Noget, som ikke har været i mit Sind, om det ogsaa ikke har været i min Handling.» — «Det er stygt sagt.» — «Det var det ogsaa», sagde han; om lidt

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
føjede han til: «men det var sandt.» Hun satte sig paa Grønsværet, han stod og saa ned for sig. «Jeg kan let blive slig, som de vil have mig; de skulde lade mig være som jeg er.» «Saa er det din Skyld tilsidst alligevel.» – «Kan gjerne være; men de Andre har Part i En. – – – Jeg siger: jeg vil have Fred!» raabte han næsten og svingede om paa Hælen. «Men Thorbjørn!» hviskede Ingrid. Han vendte sig mod hende og lo: «Bliv ikke ræd,» sagde han; «som sagt: Mangt kan lege i Ens Hu. – Har du talt med Synnøve idag?» «Ja; hun er alt dragen til Sæteren.» «Idag?» – «Ja.» – «Med Solbakkebølingen?» – «Ja.» «Tralala! –

Aa, Solen ser ned paa Træet sit,

Triumlire!

«Staar du der, du skinnende Gullet mit?»

Triumlit, triumlat, –

Fuglen vogned og skvat:

«Hvad er paaferde? –»

«Imorgen løser vi Bølingen,» sagde Ingrid; hun vilde vende Tanken til en anden Kant. «Jeg skal være med at drive!» sagde Thorbjørn. – «Fader vil selv være med», sagde hun. «Jasaa», sagde han og taug. – «Han spurgte efter dig idag», sagde hun. «Gjorde han det?» sagde Thorbjørn, skar en Kvist af med sin Tollekniv og begyndte at flække den. – «Du skulde tale oftere med Fader end du gjør», sagde hun blidt. «Han holder meget af dig», lagde hun til. – «Det kan gjerne være», sagde han. – «Han taler ofte om dig, naar du er ude.» – «Desto sjeldnere, naar jeg er inde.» «Det er *din* Skyld.» – «Det kan gjerne være.» – «Slig skal du ikke tale, Thorbjørn; du ved selv, hvad der er imellem Eder.» – «Hvad er det da?» – «Skal jeg fortælle det?» – «Det kommer vel paa Et ud, Ingrid; du ved, hvad jeg ved.» – «Javist; du farer formeget paa din egen Haand; det ved du, han ikke liker.» – «Nej, han vilde nok holde i Armen.» – «Ja, helst naar du slog.» – «Skal da Folk faa Lov at gjøre og sige, hvad de vil.» – «Nej; men du kan ogsaa gaa lidt afvejen; det har han selv gjort, og er bleven en agtet Mand ved det.» – «Han er kanske bleven mindre plaget.» – Ingrid taug lidt, saa fortsatte hun, efterat have seet sig om: «Det nytter vel ikke at komme ind paa dette igjen; men alligevel ... hvor du ved, at Uvenner ventes, bør du være borte.» – «Nej! Netop der vil jeg være! Jeg hedder ikke Thorbjørn Granliden for Ingenting.» Han havde

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
flækket Barken af sin Kvist; nu skar han den midt over. Ingrid sad og saa paa ham, spurgte noget langt: «Skal du til Nordhoug paa Søndag?» – «Ja.» Efterat have tiet en Stund uden at se paa ham, sagde hun igjen: «Ved du, at Knud Nordhaug er kommen hjem til Søsterens Bryllop?» – «Ja.» – Nu saa hun paa ham: «Thorbjørn, Thorbjørn!» «Skal han have mere Lov nu end før til at gaa imellem mig og Andre?» «Han gaar ikke imellem; ikke meer, end Andre vil!» «Ingen kan vide, hvad <Andre> vil.» – «Det ved du godt.» «Selv siger hun i alle Fald Ingenting.» – «Aa, hvor du kan snakke!» sagde Ingrid, saa uvilligt paa ham, rejste sig og saa bag for sig. Han kastede sine Kviststumper, satte Kniven i Slidren og vendte sig mod hende: «Hør, – jeg er stundimellem kjed af dette. Folk skjænder Æren baade af mig og hende, fordi Intet gaar aabenlyst til. Og paa den anden Kant ... jeg kommer jo ikke engang over paa Solbakken, fordi Forældrene ikke kan lide mig, siger hun. Jeg faar ikke besøge hende, saaledes som andre Gutter besøger sine Jenter, fordi hun nu er af de hellige – maa vide!» «Thorbjørn!» sagde Ingrid og blev lidt urolig, men han fortfor: «Far vil intet Ord lægge ind; <fortjener jeg hende, faar jeg hende>, siger han. Snak, bare Snak paa den ene Side,.. og intet Vederlag for Snakket paa den anden ... ikke engang – saameget som saa!» Ingrid foer til og lagde Haanden over hans Mund, idet hun saa sig tilbage. Der blev Buskene atter bøjet tilside, og en høj, slank En traadte blussende rød frem; det var Synnøve.

«God Kveld!» sagde hun. Ingrid saa paa Thorbjørn, som hun vilde sige: der kan du se! – Thorbjørn saa paa Ingrid, som han vilde sige: det skulde du ikke have gjort. Ingrid saa paa Synnøve. «Jeg faar vel Lov at sætte mig lidt; jeg har gaaet saa meget idag.» Og hun satte sig; Thorbjørn vendte paa Hovedet som forat se, om det var tørt der hun satte sig. Ingrid havde ladet Øjnene løbe nedover til Granliden, og nu raabte hun med Et: «Aa nej, aa nej! Fagerlin har slidt sig og gaar midt i Nyageren. Det stygge Dyr! Kellersos ogsaa? Nej, nu bærer det over sig; det er fornø'n vi snart kommer paa Sæteren!» – og saa lagde hun nedover henad Liderne uden at sige Farvel engang. Synnøve rejste sig strax. «Gaar du?» spurgte Thorbjørn. «Ja» sagde hun; men hun stod.

«Du tør gjerne vente lidt,» ytrede han, uden at se paa hende. – «En anden Gang» blev der sagte svaret. – «Det kan blive længe til». Hun saa op; han saa nu ogsaa paa hende; men det var en Stund, før de sagde Noget. «Sæt dig igjen»,

Noget, han ikke havde ventet; hun gik et Skridt frem, bøjede saa lige mod ham, saa ham op i Øjet og sagde med et Smil: «Er du vred paa mig?» Og da han skulde se til, saa græd hun. «Nej», sagde han, luerød i Ansigtet.

Han rakte Haanden frem; men da hun atter saa ned, mærkede hun det ikke, og han trak den tilbage. Saa sagde han endelig: «Du har altsaa hørt det?» «Ja,» sagde hun, saa op og lo; men der var nu flere Taarer i Øjnene end før; han vidste ikke hvad han skulde gjøre eller sige; det faldt ham derfor af Munden: «Jeg har kanske været for slem.» Det var meget mildt sagt; hun saa ned og vendte sig halvt bort: «Du skal ikke dømme om det, du ikke kjender». Dette var sagt med halvkvalt Stemme, og han blev hel ilde ved; han følte sig som en Dreng og sagde derfor ogsaa, da han ikke kunde finde noget Andet: «Jeg beder dig om Forladelse.» Men da brast hun ud i virkelig Graad. Det kunde han ikke taale; men gik hen og tog hende om Livet og ludede sig nedover hende: «holder du ogsaa rigtigt af mig, Synnøve?» «Ja,» hulkede hun. «Men du er ikke lykkelig ved det?» Hun svarte ikke. «Men du er ikke lykkelig ved det?» gjentog han. Hun græd nu mere end nogensinde og vilde drage sig undaf. «Synnøve» sagde han, og tog fastere om hende. Hun lagde sig nu op til ham og græd meget.

«Kom, vi skal tale lidt sammen», sagde han, og han hjalp hende at sætte sig i Lyngen; selv satte han sig ved Siden. Men hun tørrede sine Øjne og forsøgte paa at smile; men det vilde ikke gaa. Han holdt en af hendes Hænder og saa hende ind i Ansigtet. «Hvad er det saa egentlig dine Forældre har at sige mig paa?» «Aa», sagde hun langsomt, idet hun legte med den anden Haand i Græsset: «omtrent hvad Far din siger». «Nu?» spurgte han. «Du er lidt for vild af dig; – ikke meget» lagde hun til. «Hm; – mener *du* det Samme?» Hun taug. – «Det ligger til Slægten», sagde han. – «En er ikke bunden der», sagde hun. Det Svar likte han ikke, og derfor undslap det ham: «Mine er heller ikke Haugianere.» Hun saa op paa ham, og han angrede det alt; da sagde hun meget mildt: «Er det mine du sigter, saa faar de være, hvad de er. – – – Det er dog dem jeg maa lyde.» – «Endnu skal Ingen sige mig noget Ondt paa,» sagde han; «jeg forstaar heller ikke, hvorfor min Færd bestandig skal drøftes saa vel gennem Alles Sold ... Ingen bliver prøvet nær saa haardt.» – Det Faldt hende med een Gang ind, at der var meget Sandt heri; hun kunde heller ikke klargjøre sig, hvorfor de var strengere

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
med ham end med Andre, og derfor sagde hun: «Der er bestemt meget i, hvad du
der siger; men – – naar det nu er saa?» – «Saa skal En bære frem det Læs, de
har lagt paa ham, skjønt de selv ikke vil løfte det med en Finger?» fuldførte han.
– «Ja, det kan være haardt nok; men –.» – «Ellers kommer jeg ikke paa
Solbakken?» Hun taug. «Har du aldrig bedt herom?» Hun taug. «Hvorfor har du
ikke det?» spurgte han, og drog hendes Haand nærmere til sig. «Jeg tør ikke»,
sagde hun ganske sagte. Han tiede en Stund. – «Har du talt med dem om mig?»
– «Nej.» – «Hvorledes kan du da vide, hvad de mener?» – «Jeg forstaar det.»

Han blev mørk, trak den ene Fod lidt til sig og lænte Albuen til Knæet, idet
han lagde sit Hoved i Haanden.... «Paa denne Maade kommer jeg vel aldrig
derover,» sagde han endelig. Istedetfor Svar begyndte hun at græde paany, og det
meget stærkt. Han vidste ikke, hvorfor: men han følte Trang til det Samme.
Ordene havde nok rakt længer frem end hans Mening, og da nu denne begyndte
at gaa efter, trak hans Indre sig sammen. «Aa ja .. jeg kan vel have gjort mange
Ting, .. som .. ikke var som de burde. – – En maatte dog bære lidt over med
mig.... Jeg er ikke ond (Han stansede en Stund) Jeg er ogsaa ung endnu; .. lidt
over 20 Aar .. Jeg» – – han kunde ikke fuldføre strax. Synnøve græd endnu
mere. – «Men den, som holdt *rigtig* af mig» sagde han igjen,» – – maatte dog»,
og her stansede han rent. Da hørte han ved Siden af sig gjennem stærk Graad.
«Du skal ikke tale slig; .. du ved ikke hvormeget En holder af dig – – Jeg tør ikke
engang sige Ingrid det –» (og saa igjen efter en længere Graad) «jeg ... lider ...
saameget!» Han slog Armen om hende og trak hende tæt til sig. «Tal til dine
Forældre,» hviskede han, «og du skal se, Alting bliver godt.» – «Det bliver som
du vil,» hviskede hun. «Som jeg?» Da vendte Synnøve sig og bøjede sin Arm om
hans Hals. «Holdt du saapas af mig, som jeg af dig?» sagde hun meget inderligt
og med et Forsøg til Smil. – «Og det gjør jeg ikke?» sagde han blidt og sagte. –
«Nej, nej; du tager intet Raad af mig, du ved, hvad der fører os sammen, men du
gjør det ikke! Hvorfor gjør du det ikke?» – Og da hun nu var kommen ivej med at
tale, saa sagde hun i samme Fart: «Herregud, vidste du, hvor jeg har ventet paa
den Dag, jeg skulde faa se dig over paa Solbakken. Men *altid* skal En høre om
Noget, der ikke er som det burde være – og det skal være Forældrene selv, som
bærer det ind til En.» – Da tændtes ligesom et Lys for ham; han saa hende nu
tydelig gaa over der paa Solbakken og vente paa en liden fredelig Stund, hvori

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
hun kunde føre ham blidt frem for Forældrene; – men han gav hende aldrig en saadan Stund.

«Dette skulde du have sagt mig før, Synnøve?» – «Og det har jeg ikke gjort?» – «Nej, ikke saaledes.» – Hun tænkte lidt over dette; saa sagde hun, idet hun lagde sin Forklædesnip i smaa Folder: «Saa var det vel fordi ... jeg ikke turde rigtig.» Men denne Frygt rørte ham slig, at han for første Gang i sit Liv gav hende et Kys.

Hun blev saa forandret ved det, at Graaden stansede med een Gang og Øjnene blev usikre, idet hun forsøgte at smile, saa ned, endelig op paa ham og smilte nu virkelig. De talte ikke mere, – dog fandt de hinandens Hænder igjen; men Ingen af dem turde trykke til. Saa drog hun sin sagte tilbage, gav sig ifærd med at tørre sine Øjne og sit Ansigt, klappe sit Haar ned, da det var kommen lidt i Urede. Han sad der og tænkte i sit stille Sind, medens han saa paa hende: er hun forskjellig fra de andre Bygdens Jenter, og vil omgaaes paa en anden Maade, saa skal En ikke sige Noget dertil.

Han fulgte hende ogsaa til Sæteren, som ikke laa langt unda. De gik Haand i Haand; men der var kommen Noget over ham, som gjorde, at han knap turde røre ved hende, og syntes, det var forunderligt, at han havde Lov til at holde hendes Haand. – Da de skiltes, sagde han derfor ogsaa: «Det skal vare en Stund, til du atter spørger noget Galt fra mig.»

Hjemme holdt Fader hans paa at bære Korn paa Kværnen – fra Staburet af; thi Bygdens Folk rundt omkring malte paa Granlidkværnen, naar Vandet i deres egne Bække var gaaet op; Granlidelven var aldrig tør. Her var mange Sække at bære, somme ret store og somme overmaade store. Kvindfolkene stod tæt derved og vriede Klæder, som var i Vask. Thorbjørn gik bort til Faderen og tog fat i en Sæk. «Jeg skal kanske hjælpe dig?» – «Aa, jeg gjør det nok selv,» sagde Sæmund, littede rask en Sæk paa Ryg og drog afsted mod Kværnen. «Her er mange af dem» sagde Thorbjørn, tog fat i to store, satte Ryg imod og greb over Skuldrene med een Haand i hver og støede mod til Siderne med sine Albuer. Midtvejs mødte han Sæmund, som gik tilbage efter flere; Faderen saa hastigt paa ham; men sagde Intet. Da Thorbjørn i sin Tur gik tilbage mod Buret, mødte han Sæmund med to endnu større Sække. Dennygang tog Thorbjørn en liden en og gik med den; da Sæmund mødte ham, saa han paa ham, og længere end forrige

Gang. Saa begav det sig, at de siden kom til at staa ved Buret paa een Gang. –

«Her er kommen Bud fra Nordhaug», sagde Sæmund; «de vil have dig med til Bryllops paa Søndag». – – Ingrid saa hen til ham fra sit Arbejde, Moderen ligesaa. – «Jasaa», svarte Thorbjørn tørt; men tog denne gang de to største Sække han kunde finde. «Gaar du?» spurgte Sæmund mørk. – «Nej!»

No. 27, 4de Juli 1857.

4de Kapitel.

Granlidsæteren laa vakkert til, Bygden kunde oversees derfra, Solbakken først og fremst med sin mangefarvede Skog omkring, og dernæst de andre Gaarde, som de laa der i en Ring af Skog, saa den grønne Vold med Husene i Midten saa ud som en funden Fredsplet, der med Magt var tagen fra den vilde Mark. Det var 14 Gaarde, som kunde tælles fra Granlidsæteren; af Granlidgaardens Huse saa de blot Tagene, og det endda blot fra den yderste Pynt paa Sætervolden. Alligevel blev Jenterne ofte siddende og se efter Røgen, som steg op af Piberne der. «Nu koger Moder til Middag,» sagde Ingrid; «idag skal de have salt Kjød og Flesk.» «Hør der kalder de paa Mandfolkene», sagde Synnøve; «montro, hvor de arbejder idag?» Og deres Øjne fulgte Røgen, som skyndte sig fort og vilter op i den fine solglade Luft, men snart spagnende, betænkte sig, – flød saa i et bredt Tog ud over Skogen, altid tyndere, tilsidst som et hviftende Flor, og snart neppe synlig. Mangen Tanke steg dem da i Sind og lagde sig ud over Bygden. Den Dag mødtes de ved Nordhoug. Det var et Par Dage efter Bryllopet; men da dette skulde staa en sex Dage, naaede der endnu, ret som det var, Skud og enkelte Raab af de allerkraftigste op til dem. – «De har det muntert der,» sagde Ingrid. – «Jeg skal ikke misunde dem det,» sagde Synnøve og tog sin Binding. – «Det skulde dog være trøjsomt at være med,» sagde Ingrid, der sad paa Hug og saa bortover paa Gaarden, hvor Folk gik frem og tilbage mellem Husene, – nogle henad Staburet til, hvor vel Borde med Mad stod opdækket, – andre parvis længer ifra dem, og i fortrolig Samtale. – «Jeg ved ret ikke, hvad du længes efter derborte,» sagde Synnøve. – «Jeg ved det knapt selv,» sagde Ingrid, der endnu sad som før; – «det er vel Dansen,» føjede hun saa til. Synnøve svarte ikke Noget derpaa. «Har du aldrig dandset?» spurgte Ingrid. – «Nej.» – «Tror du da det er

Synd at dandse?» – «Jeg ved ikke rigtig.» Ingrid talte ikke mere om det strax; thi hun mindedes, at Haugianerne strengt forbød Dans, og Forældrenes Forhold til Synnøve i det Stykke vilde hun ikke videre prøve. Men hvordan nu Tankerne faldt, saa sagde hun om en Stund: «Bedre Danser end Thorbjørn har jeg aldrig seet.» – Synnøve ventede lidt, før hun sagde: «Ja, han skal danse godt.» – «Du skulde seet ham danse,» udbrød Ingrid og vendte sig mod hende. Men rask svarte Synnøve: «Nej, det vil jeg ikke!»

Ingrid studsede lidt ved det, Synnøve hældte sig ned over sin Binding og tælte sine Næster op. Med een Gang lod hun Bindingen falde i Fang, saa ende ud for sig og sagde: «Saa inderlig glad, som jeg er idag, har jeg dog ikke været paa længe.» – «Hvorfor?» spurgte Ingrid. «Aa – – fordi han ikke danser paa Nordhaug idag!» Endnu en Stund sad hun og saa lige ud for sig, lod saa med pludseligt Alvor Hovedet synke ned over sin Binding og arbejdede meget fort. Ingrid sad i sine egne Tanker. «Ja, der skal være Jenter, som længes efter ham,» sagde hun. Synnøve aabnede Munden, som vilde hun tale, men tiede, trak en Stikke ud og byttede. «Thorbjørn længes nok selv ogsaa; det skal jeg være sikker paa,» sagde Ingrid, men mærkede først bagefter hvad hun havde sagt, og saa paa Synnøve, der sad blussende rød og bandt. Da kunde Ingrid med stor Fart se bagover paa den hele Samtale, slog Hænderne sammen, – flyttede sig paa Knæ i Lyngen, saa at hun kom foran hende, – og gav hun sig til at se Synnøve lige ind i Øjnene; men Synnøve bandt. Da lo Ingrid og sagde: «Nu har du mangen Herrens god Dag gaaet og gjemt noget for mig igjen.» «Hvad siger du?» spurgte Synnøve og kastede et usikkert Blik paa hende. «Du er ikke sint, fordi Thorbjørn danser,» sagde Ingrid som før. Den Anden svarte ikke; Ingrids Ansigt var bare et eneste Smil, og saa tog hun Synnøve om Halsen og hviskede hende ind i øret: «men du er sint, fordi han danser med Andre end dig!»

«Hvor du snakker!» sagde Synnøve, sled sig løs og rejste sig. Ingrid rejste sig ogsaa og gik efter hende. «Det er Synd, du ikke kan danse, Synnøve!» sagde hun og lo; – «rigtig stor Synd! Kom nu, saa skal jeg lige saa godt lære dig strax!» Hun tog Synnøve om Livet. «Hvad vil du?» spurgte denne. «Lære dig danse, forat du ikke skal have slig Sorg i Verden, som at han danser med Andre end dig!» Nu maatte ogsaa Synnøve le eller lade som hun lo. «Der kan snart Nogen se os,» sagde hun. «Gud signe dig for det Svaret, saa dumt som det var,» sagde Ingrid

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
og gav sig allerede til at tralle og flytte Synnøve efter Takten. «Nej, nej! Det gaar ikke an!» – «Saa? Du har jo ikke været saa glad paa mangen god Dag, sagde du nylig; kom nu!» – «Kunde det bare gaa an!» – «Prøv, saa skal du nok se, det gaar an!» – «Du er saa vilter, du Ingrid!» – «Han sagde saa Katten til Spurven ogsaa, da Spurven ikke vilde gaa stille, saa Katten kunde faa tage ham; kom nu!» – «Jeg har da igrunden Lyst ogsaa, men –» «Nu er jeg Thorbjørn, og du den unge Kone hans, som ikke vil han skal danse med Andre end dig.» – «Men –» Ingrid trallede; – «men» – holdt Synnøve endnu paa; men hun dansede allerede! Det var en Springdans og Ingrid gik foran med store Skridt og mandhaftige Armesving, Synnøve efter med smaa Skridt og nedslagne Øjne, – og Ingrid sang:

Og Ræven laa under Birkerod

∴ bortved Lyngen. ∴∴

Og Haren hopped paa lette Fod

∴ over Lyngen ∴∴

«Det er vel noget til Solskinsdag!

Det glitrer for, og det glitrer bag

∴ over Lyngen. ∴∴»

Og Ræven lo under Birkerod

∴ bortved Lyngen ∴∴

Og Haren hopped i vilde Mod

∴ over Lyngen ∴∴

«Jeg er saa glad over alle Ting!

Hu – hej, gjør du slige svære Spring

∴ over Lyngen! ∴∴»

Og Ræven vented bag Birkerod

∴ bortved Lyngen ∴∴

Og Haren tumled ham midt imod

∴ over Lyngen ∴∴

«Men Gud forbarme sig, er du der! – –»

«– Aa, Kjere, hvor tør du danse her –

∴ over Lyngen? ∴∴»

«Nu, gik det ikke an?» spurgte Ingrid, da de anpustne stansede.

Synnøve lo og sagde, hun havde mere Lyst til at valse. Ja derfor var Ingenting ivejen, mente Ingrid, og de lagede sig alt til, idet Ingrid viste hende, hvorledes hun skulde sætte Fødderne; «thi Valsen er vanskelig, den.» «Aa det gaar nok, naar vi bare kommer i Takten,» sagde Synnøve, og Ingrid vilde da de skulde prøve. Saa gjorde de, Ingrid sang og Synnøve sang med, i Begyndelsen blot nynnende, siden stærkt. Men da stansede Ingrid, slap hende og slog sine Hænder sammen af bare Forundring: «du kan jo valse!» udbrød hun.

«Hys, lad os ikke tale mere om det», sagde Synnøve og tog atter fat i Ingrid forat fortsætte. «Men hvor har du lært ...» – «Tral, tral!» og hun svang hende. Da tog Ingrid fat ret af Hjertens Lyst og hun sang:

*«Se, Solen danser paa Haukelidfjeld;
Dans, du Kjæresten min; – thi snart er det Kvæld!
Se, Elven hopper mod blanken Hav;
Hop, du viltreste Gut; – der venter din Grav!
Se Birken svajerfor Vindenes Kast:
Svaj, du frejdige Mø; – hvad var det, som brast?
Se, – –»*

«Det er slige underlige Viser du synger,» sagde Synnøve og stansede Dansen. «Jeg ved ikke, hvad jeg synger, jeg; Thorbjørn har sunget dem.» – «Det er af Slave-Bents Viser,» sagde Synnøve; «jeg kjender dem.» – «Er det af dem?» spurgte Ingrid og blev lidt ræd. Hun saa ud for sig og sagde ikke Noget; pludselig blev hun opmærksom paa En nede paa Vejen. «Du – der kører Nogen ned fra Granliden og tager bort over Bygdevejen! –» Synnøve saa ogsaa derhen. – «Er det ham?» spurgte hun. – «Ja, det er vist Thorbjørn; han skal til Byen.»

– – Det var Thorbjørn, og han kørte til Byen. Den laa langt væk, han havde stort Læs, og kørte derfor i Mag bortover den støvede Vej. Denne laa slig til, at den kunde sees fra Sæteren, og da han nu hørte det hauke deroppe ifra, skjønte han, hvem det var, steg op paa Læsset og haukede igjen, saa det ljomed mellem Fjeldene. Da spillede det paa Lur ned til ham, han sad og lyttede, og da det stansede, rejste han sig atter og haukede. Saaledes gik det bortover og han var

glad tilmode. Han saa paa Solbakken og syntes, den aldrig havde havt saamegen Sol som nu. «Det er en velsignet Gaard», tænkte han; medens han sad der og saa efter den, glemte han rent Hesten, saa den gik som den vilde. Da skvat han op ved at Hesten gjorde et svært Bøx til Siden, saa Skaaken knak, og Hesten afsted i vildt Trav udover Nordhougmarkene; thi det var over dem Vejen gik. Han rejste sig i Vognen og holdt igjen; det blev en Kamp mellem ham og Hesten; den vilde udover en Skrent og han holdt. Han fik den saavidt, at den stejlte, og da hoppede han af, og havde, før Hesten atter satte i Fart, faaet Tag om et Træ, – og nu maatte Hesten staa. Læsset var tildels kastet, den ene Skaak itu, og Hesten stod og skalv. Han gik frem til den, tog den om Bidslet og talte den blidt til; han vendte den strax, for at være sikker for Skrenten, om den lagde afsted paany; staa stille kunde den ikke, saa skræmt som den var, og han maatte i halvt Sprang følge den altid længer og længer fremad, lige op til Vejen igjen. Han foer da forbi sine egne Sager, som de laa der kastede overende, Kopperne itu og Indholdet tildels fordærvet. Hidindtil havde han været optaget af Faren, nu begyndte han at skjønne Følgerne af dette og blev harm; det stod for ham, at der ingen Byrejse blev af, og jo flere Betragtninger han gjorde, des harmere blev han. Kommen op til Vejen, skvat Hesten en Gang til, forsøgte saa at gjøre et Kast og sled sig løs, – og da brød Harmen ud. Medens han med venstre Haand holdt Bidslet, gav han den med højre henad Lænderne af sin store Rejsesvøbe, Slag i Slag, Slag i Slag, saa den blev rasende og satte Forhoverne paa hans Bryst. Men han holdt den fra sig, slog den nu værre end før, af al sin Magt, og brugte Tykenden af Svøben. – «Jeg skal lære dig, din trodsige Tamp!» og han slog. Hesten vrinskede og skreg, han slog. «Hej, her skal du kjende Næve, som er stærk!» og han slog. Hesten fnyste, saa Skummet valdt ham nedover hans Haand; men han slog: «Det skal være første og sidste Gang, din Krøbling! Der! endnu et! saa! hej, din Fillegamp, du skal prøve Mandetugt!» og han slog. Under dette havde de vendt sig, Hesten gjorde ikke længer Modstand, rystede og bævede under hvert Slag, og bøjede sig vrinskende, naar han saa Svøben nærme sig i Luften. Da blev Thorbjørn ligesom lidt skamfuld; han holdt inde. I det Samme blev han var en Mand, der sad paa Grøftekanten, støttet paa Albuen, og lo af ham. Han vidste ikke hvorledes det gik til; det blev næsten sort for Øjet og med Hesten ved Haanden ruste han mod ham med hævet Svøbe. «Jeg skal give dig Noget at le af!» Slaget faldt, men traf kun

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
halvt, da Manden med et Raab væltede sig ned i Grøften. Her blev han staaende paa alle Fire, men vendte paa Hovedet, skelede til Thorbjørn og trak Munden skjævt op til Latter; men Latteren selv hørte han ikke. Thorbjørn studsede; thi dette havde han seet før. Jo, det var Aslak.

Thorbjørn vidste ikke hvorfor; men det løb ham koldt nedover Ryggen. «Det er vel du, som har skræmt Hesten begge Gange», sagde han. – «Jeg laa bare og sov jeg,» svarte Aslak og løftede lidt paa sig; «og saa vognede du mig, da du skabte dig gal paa Hesten din». «Det var du, som gjorde den gal; alle Dyr er ræd dig,» og han klappede Hesten, der var saa sved, at det dryppede af den. «Han er nu vel endelig ræddere dig end mig; slig har jeg aldrig faret med nogen Hest» sagde Aslak, – han stod nu paa Knæ i Grøften. «Vær ikke for stærk i Munden!» sagde Thorbjørn og truede med Svøben. Da rejste Aslak sig og kravlede op. «End jeg da! Jeg stærk i Munden? Nej – I Hvor skal du hen, som farer saa fort?» sagde han med blid Stemme, idet han nærmede sig, men slingrende til begge Sider; thi han var fuld. – «Jeg slipper nok for at komme længer idag,» sagde Thorbjørn, som sprættede Hesten ifra. «Det var rigtig lejt, det,» sagde Aslak og nærmede sig endnu mere, idet han tog til Huen. «Gudbevare mig», sagde han, «slig en stor, vaker Karl du er bleven, siden sidst jeg saa dig;» han havde begge Næver i Lommen og stod, saa godt han kunde, og betragtede Thorbjørn, der ikke kunde faa Hesten løs. Thorbjørn trængte Hjælp; men han kunde ikke faa det over sig at bede hin om den; thi Aslak saa styg ud; hans Klæder var tilrakkert af Grøften, hans Haar hang filtret ned under en blank Hat, der var dygtig gammel, og Ansigtet, skjønt tildels det velbekjendte, var nu bestandig fortrukket til Smil, og Øjnene endnu mere igjenlukte, saa han maatte holde Hovedet lidt bagover og Munden lidt gabende, naar han saa paa En. Alle Træk var blevne matte, og den hele Form var stivnet; thi Aslak drak. Thorbjørn havde tit nok seet ham før, hvilket Aslak ikke lod som han vidste. Som Skræppehandler havde han tit faret Bygden rundt, og var gjerne der, hvor der var Lystighed, da han havde mange Viser at synge, fortalte godt og fik Brændevin til Vederlag. Saaledes havde han nu været i Bryllopet paa Nordhoug, men havde, som Thorbjørn siden fik vide, fundet det bedst at holde sig en Stund borte, da han efter gammel Vis havde faaet Folk op at slages og det truede med at gaa ud over ham selv. – «Bind Hesten ligesaa godt fast til Vognen som at sprætte den ifra», sagde han. «Du maa saa alligevel

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
op til Nordhoug for at faa dig istand igjen, enten du nu vil drage længer eller vende om.» Thorbjørn havde nok tænkt det Samme, men havde ikke rigtig villet tænke det. «Der er stort Bryllup, der», sagde han. «Derfor ogsaa stor Hjælp», svarte Aslak. Thorbjørn stod lidt tvivlraadig; men uden Hjælp kunde han hverken komme frem eller tilbage, og saa var det bedst at gaa op i Gaarden. Han bandt Hesten fast saalænge og gjorde saa. Aslak kom efter; Thorbjørn saa tilbage paa ham: «Saa faar jeg godt Følge til Bryllupsgaarden igjen», sagde Aslak og lo; Thorbjørn svarte ham ikke, men gik fort. Aslak kom syngende efter:

Der drager to Bønder til Bryllupshus, o. s. v.,

en gammel, velkjendt Vise. «Du gaar fort, du», sagde han om en Stund. «Du kommer nok frem alligevel», lagde han til. Thorbjørn svarte ham ikke. Gjenlyd af Dans og Spil mødte dem, Ansigter gav sig til at se ud paa dem gennem de aabne Vinduer i den store toetages Bygning. Grupper samlede sig i Gaarden. Han saa, at de talte sig imellem om, hvem det kunde være, tillige, at han snart var kjendt, og at de lidt efter lidt fik Øje paa Hesten dernede og Kopperne, som laa udover Jorden. Dansen hørte op, den hele Sværm væltede ud i Gaarden, netop som de To kom op. «Hid kommer Bryllupsfolk mod sin Vilje!» raabte Aslak, da han endelig nærmede sig Kredsen, bag Thorbjørn. – Man hilste Thorbjørn og slog Kreds om ham.

«Gud signe Laget, godt Øl paa Bordet, vakre Kvindfolk paa Gulvet og gode Spillemænd paa Knakken!» sagde Aslak og skjød sig i det Samme midt ind iblandt dem. Nogle lo, Andre forblev alvorlige; En sagde: «Skræppe-Aslak er altid ved godt Mod.» Thorbjørn traf strax Kjendtfolk, som han maatte fortælle om sin Hændelse; de tillod ham ikke selv at gaa ned efter Hesten og Tøjet, men bad Andre gaa. Brudgommen, en ung Mand og fordums Skolekammerat, bød ham ind at smage paa Bryllupsbrygget og nu drog det til Stuen. Nogle vilde fortsætte Dandsen, især Kvindfolkene, Andre vilde have en liden Drikkestund og faa Aslak til at fortælle, siden han nu alligevel var kommen til Gaards igjen. «Men du tør være lidt varere end sidst,» lagde En til. Thorbjørn spurgte, hvor alt Folket var. «Aa», svartes der, «her gik nylig lidt uroligt til; nu er Enkelte gaaet til Hvile, Andre sidder borte paa Laaven og spiller Kort; men Nogle sidder ogsaa der, hvor Knud Nordhaug er.» Han spurgte ikke efter, hvor Knud Nordhaug var.

Brudgommens Fader, en gammel Mand, der sad og røgte af en Kridtpibe og drak Øl til, sagde nu: «Kom saa med en Regle, du Aslak; det kan være gjildt nok at høre for en Gangs Skyld.»

«Er det flere, som beder mig?» spurgte Aslak, som havde sat sig over en Krak et Stykke fra Bordet, omkring hvilket de Andre sad. «Javist», sagde Brudgommen og gav ham et Glas Brændevin; «nu beder jeg dig.» – «Er det Mange, som beder paa den Maade?» sagde Aslak. «Det tør hænde,» sagde en ung Kone borte paa Sidebænken, og bød et Støb med Vin frem. Det var Bruden, en Kvinde paa 20 Aar, lyslet, men mager, med store Øjne og et stramt Træk om Munden. – «Jeg liker godt det, som du fortæller,» lagde hun til. Brudgommen saa paa hende og hans Fader paa ham. «Ja, Nordhaugfolket har altid likt mine Regler,» sagde Aslak. – «Ære være dem!» raabte han og tømte et Glas, som blev rakt ham af en Brudesvend. «Kom saa med Noget,» raabte Flere. – «Om Sigrid Fantekjerring!» raabte En. «Nej, den er styg!» sagde Andre, især Kvindfolk. «Om Lierslaget!» bad Svend Tambur. «Nej, heller noget Trøjsamt!» sagde da en rank Gut, som stod i Skjortærmene og lænte sig opad Væggen, medens hans højre Haand, som hang slapt ned, foer vel ofte borti Haaret paa nogle unge Jenter, som sad der; de skjændte, men flyttede sig ikke.

«Nu fortæller jeg det, jeg vil, jeg,» sagde Aslak. «Fanden heller!» mumlede en ældre Mand, som laa over Sengen og røgte; hans ene Ben hang ned, med det andet laa han og sparkede til en fin Trøje, som hang over Sengestolpen. «Lad være Trøjen min!» raabte hin Gut, som stod op efter Væggen. – «Lad være Datter min,» svarte han, som laa. Nu flyttede Jenterne sig. – «Jo, jeg fortæller, hvad jeg vil da!» raabte Aslak; «Brændevin i Krop skyder Modet op!» sagde han og slog de flade Hænder sammen med et Klask. «Fanden heller!» gjentog Manden borti Sengen; «Brændevinet er vort.» – «Hvad skal det sige?» spurgte Aslak med ret aabne Øjne. – «Aa, den Grisen vi gjøder, slagter vi ogsaa,» sagde Manden, idet han dinglede med Benet. Aslak lukte Øjnene igjen, men blev siddende i samme Stilling med Hovedet; saa faldt det ned paa hans Bryst, og han sagde ikke Noget.

Flere talte til ham; men han hørte det ikke. «Brændevinet tager ham,» sagde hin i Sengen. Da saa han op, tog atter Smilet paa sig: «Jo, nu skal I høre en lystig Stub,» sagde han. – «Gud bevare mig, hvor lystig!» sagde han om en Stund og lo med vid Mund, men uden at de hørte Latteren. «Han er rigtig i Godlaget sit idag»

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
sagde Brudgommens Fader. – «Ja, det var Raad til det!» sagde Aslak; «en Dram paa Rejsen da!» sagde han og strakte Haanden frem. Den kom; han drak den langsomt ud, holdt Hovedet lidt bagover med den sidste Draabe i Munden, svælgte den saa og sagde, vendt til ham i Sengen: – «for jeg er nu Grisen Eders jeg!» og lo som forrige Gang. Han spændte sine to Hænder om Knæet, og løftede saaledes Foden op og ned, idet han selv med det Samme ruggede frem og tilbage – og saa begyndte han: «Jo, det var en Jente, som boede borti en Dal. Hvad Dalen hed, kan være det Samme, hvad hun hed ogsaa. Men Jenten var vaker, det syntes Gaardmanden paa – hys! – og det var hos ham hun tjente. Hun fik god Løn, fik hun, og hun fik mere end hun skulde have; thi hun fik et Barn. Folk sagde, det var med ham; men det sagde ikke han; thi han var gift, og det sagde heller ikke hun; thi hun var stolt, det stakkars Trolld. Saa blev det nok en Løgn over den Daab, og det var en Skarv til Gut, hun havde født, saa det var slig Slag, om han blev døbt i en Løgn. Men hun fik en Plads under Gaarden, og det likte ikke Konen der, som ventelig var, og saa tag hun Manden baade Dag og Nat om at jage den Fantejenten paa Bygden. Kom Jenten didop, spyttede hun efter hende, men kom den vesle Gutten hendes for at lege med Gaardsgutterne, bad hun dem jage den Horungen; han var ikke bedre værdt, sagde hun.

Manden holdt igjen, saalænge han rigtig var Mand; men saa slog han sig paa Drikken, og da fik Kjærringen Taget. Siden blev det daarligt for Skarvejenten; det gik tilbage for hvert Aar og det stod slig til at hun skulde sulte ihjel der med den vesle Gutten sin, og han vilde ikke fra Moderen, han.

Det var nu det ene Aaret, det andet med, og der var otte af dem; men endnu var ikke Jenten kommen fra Pladsen, skjønt *nu* skulde hun væk. – – Og saa kom hun væk. – – Men forinden stod Gaarden i lys og vaker Lue, og Manden brændte; thi han var fuld, Kjærringen ræddede sig med Ungerne, og hun sagde, det var den Skarvejenten nede paa Pladsen, som havde gjort det. Det kunde gjerne hænde det. – – Og det kunde ogsaa gjerne være anderledes. – – Det var en underlig Gut, hun havde. I otte Aar havde han seet Moderen slide ildt og vidste vel, hvor Skylden var; thi Moderen sagde det ofte, naar han spurgte hvorfor hun bestandig græd. Det gjorde hun ogsaa Dagen før hun skulde rejse, og derfor var *han* borte om Natten. – – – Men *hun* kom paa Slaveriet paa Livstid, for hun sagde selv til Skrивeren, hun havde gjort den vakre Luen deroppe paa Gaarden. –

Moder. – Saa drog han fra den Bygd og langt frem til en anden, hvor han ikke fik stor Hjælp, for der var nok Ingen, som vidste, hvilken slem Moder han havde. Jeg tror ikke, han sagde det selv. – Sidst jeg hørte fra ham, var han fuld, og de siger, han har lagt sig paa Drikken i den senere Tid; om det er sandt, skal være usagt, men det er sandt, at jeg ved ikke, hvad bedre han skulde gjøre. Det er en laak, ond Karl, kan I tro; han liker ikke Folk, endnu mindre at de ere gode mod hverandre, og allermindst, at de er gode mod ham selv. Og han vilde gjerne, at Andre skulde være slig, som han er selv – skjønt det siger han blot, naar han er fuld. Og da græder han ogsaa, græder saa det hagler, – over ingen Verdens Ting; thi hvad var det ogsaa han skulde græde over? Han har ikke stjaalet en Skilling fra Nogen, eller gjort noget af det Gale, som mange Andre gjør, saa han sagte Ingenting har at græde over. Og alligevel saa græder han, og græder saa det hagler, men ved ikke rigtig, hvoraf det kommer. Og skulde I se ham græde, saa tro aldrig paa det, for det er bare naar han er fuld, og da er han ikke ændsendes.» – Her faldt Aslak baglænds ned af Krakken i stærk Graad, men som snart gik over; thi han sovned. – «Nu er Svinet fuld,» sagde han i Sengen; – «da ligger han altid og tuder sig isøvn». «Dette var stygt,» sagde Kvindfolkene og rejste sig for at komme bort. «Jeg har aldrig hørt ham fortælle andre Slags Historier naar han selv fik raade,» sagde nu en gammel Mand, som rejste sig borte ved Døren. – «Gud ved, hvorfor Folk vil høre paa ham,» sagde han og saa hen til Bruden.

No. 28, 11te Juli 1857.

5te Kapitel.

Nogle gik ud, Andre søgte at faa Spillemanden ind igjen, at Dansen kunde begynde; men Spillemanden var sovnet i en Krog af Gangen, og Enkelte bad for ham, at han maatte faa ligge ifred: «Siden Lars, Kameraten hans, blev fordærvetslagen her, har Ole maattet holde ud i over et Døgn.» – Man var kommen til Gaards med Thorbjørns Hest og Grejer; en anden Vogn blev spændt for, da han, trods Alles Anmodning, vilde tage afsted igjen. Brudgommen var det især, som søgte at holde ham tilbage: «Her er kanske ikke saa stor Glæde for mig, som det synes,» sagde han, og Thorbjørn tog en Tanke af det; men han

foresatte sig dog at rejse, før Kvelden kom. Da de saa, han var urokkelig, spredte de sig i Gaarden; der var mange Folk, men megen Stilhed, og det Hele havde lidet Syn af et Bryllup. Thorbjørn skulde have sig en ny Sælepind og gik hen at finde en; i Gaarden var intet høveligt Emne og han gik lidt udenfor, kom saa til et Vedskjul, som han gik ind i, langsomt og sagte, da Brudgommens Ord fulgte med ham. Han fandt der, hvad han vilde, men fremdeles uden at vide af det, satte han sig ned og op til den ene Væg med Kniv og Pinde i Haanden. Da hørte han det stønne i Nærheden af sig; det var paa den anden Side af den tynde Væg, derinde, hvor Vognskjulet var, og Thorbjørn lyede. «Er det – ogsaa dig», hørte han sagt med langt Mellemrum og af et Mandfolk, der talte med Besvær. Han tænkte først, det maatte være Knud; men Knud rullede paa R'et, og det gjorde ikke denne, saavidt han kunde høre. «Saa du – – vilde – finde mig op?» sagdes der om en Stund og af den Samme. Da hørte han En græde, men det var ingen Mand. – «Hvorfor kom du ogsaa hid?» blev der spurgt, og det maatte være af den, der græd; thi det var taarevaadt. – «Hm, – i hvis Bryllup skulde jeg spille, naar det ikke var – i dit», sagde den Første, og nu blev der stærkere Graad. Det er vel Lars, Spillemanden, som ligger der, tænkte Thorbjørn. Lars var en stout, vaker Karl, hvis gamle Moder boede til Leje i en Husmandsplads under Gaarden. Og den Anden maatte vel være Bruden. Thorbjørn lagde Øret tættere op til Væggen; dette syntes han dog at ville høre. – «Hvorfor har du heller aldrig talt!» sagde Kvindfolket og sagde det ret stærkt, som var hun meget bevæget. «Jeg tænkte ikke, det var nødvendigt mellem os To», svartes der kort. Da var det stilt en Stund, saa sagde hun atter: «du vidste dog *han* gik der.» – – «Jeg troede dig stærkere.» – Han hørte nu intet andet end Graad; endelig brød hun atter ud: «Hvorfor talte du ikke!»

«Det nyttede vel Gamle-Birthes Søn lidet at tale til Datteren paa Nordhoug», blev der svaret efter et Ophold, hvori han havde draget Vejret tungt og ofte stønnet. Der blev ventet paa Svar: – «Vi har dog seet paa hinanden i mange Aar», sagdes der. «Ja, – vi har det», svartes han sagte og drog atter Pusten meget tungt. Der var saare stilt, Thorbjørn hørte ikke engang, at der blev grædt. Med lav Stemme, som sad hun hensjunken, sagde endelig hun: «Det var harmeligt, at du ikke talte.»

– «Du var saa stolt; En turde ikke rigtig tale til dig». – – «Det var dog

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
Ingenting, jeg heller vilde. – Jeg ventede hver Dag, – hvor vi mødtes; – jeg syntes næsten, jeg bød mig frem, jeg; – men –. Saa tænkte jeg, – – du forsmaaede mig.» – Det blev atter ganske stilt. Thorbjørn hørte intet Svar, ingen Graad, han hørte heller ikke den Syge drage Vejret. I den Stilhed klang det underligt, da den Syge lod falde: «Det skulde jeg have vidst.»

Thorbjørn tænkte paa Brudgommen, som han troede at kjende for en brav Mand, og han blev ilde tilmode paa hans Vegne. Da sagde ogsaa hun: «Jeg er ræd for, han faar liden Glæde af mig, han, som –». – «Det er en brav Mand», sagde den Syge og begyndte paa Ny at give sig lidt, da det nok gjorde ondt for Brystet paa ham. Det var som dette ogsaa gjorde hende ondt; thi hun sagde: «Det er nok tungt for dig nu ... Men – vi var vel aldrig kommen til at tale med hverandre, vi, var ikke dette kommen imellem.» Og saa græd hun, og det var sommetider at Thorbjørn troede, at ogsaa Manden græd; thi det græd saa stærkt derinde.

«Det var bra' du kom!» sagde den Syge. Thorbjørn lyede efter, hvad hun vilde svare herpaa. – «Jeg kunde ikke Andet», svarte hun, og lagde senere til: «Dengang du slog til Knud, forstod jeg dig først. Og siden – blev det et daarligt Bryllup for mig. – Aa ja, – det var ikke godt før heller.» – «Jeg, ... kunde ikke bære det længer», sagde han, – og saa en Stund efter: «Knud er ond.» – «Han er ikke god», sagde Søsteren.

De taug en Stund, saa sagde han: «Jeg undrer mig paa, om jeg nogentid bliver god igjen. Aa ja, det kan nu ogsaa være det Samme.» «Har du det ondt, har jeg det værre,» og herpaa fulgte lang Taushed. «Gaar du?» spurgte saa han. «Ja,» blev der svaret. «Naar skal vi see – « han fuldførte ikke. Efter en længere Hulken blev der svaret: «aa jøje, jøje mig, hvad Liv dette skal blive!» «Græd ikke saa,» sagde han. «Vorherre gjør nok snart en Ende paa det for mig, og da skal du se, det ogsaa bliver bedre for dig.» Men nu græd hun saa det gjorde Thorbjørn ondt. «Jesus, Jesus, at du ikke talte!» raabte hun med tilbageholdt Stemme og som om hun vred sine Hænder; Thorbjørn troede hun gik i det Samme, eller ikke var istand til at tale paa længe; thi han hørte en Stund Intet og gik.

Den Første, den Bedste Thorbjørn traf i Gaarden spurgte han: «Hvad kom der imellem Lars Spillemand og Knud Nordhoug?» «Haa? Mellem dem? Jo I,» sagde Per Husmand og trak Ansigtet sammen, som vilde han gjemme Noget i

Folderne: «du kan nok spørge om det, for det var lidet nok; han Knud spurgte bare Lars, om Felen hans gav god Klang i dette Bryllop – og slet ikke Mere. Det var Flere, som hørte paa det, maa vide, og frit er det, at Nogen skjønner, hvordan Lars, som ellers er saa sindig, drog til ham og det dyre lige over Ansigtet. Gud bevare os! Ja, du tror det kanske ikke; for han Knud plejer nok at gjøre Mere end saa. Men Pinedød er det sandt jo, – det er sikkert det; Bruden selv stod ved Siden og hørte paa det; thi hun skjænkte netop Lars.» I det Samme gik Bruden forbi dem; hun havde Ansigtet bortvendt; men da hun hørte Lars nævne, vendte hun det og viste dem et Par store og røde Øjne, der saa usikkert; men ellers var Ansigtet meget koldt, saa koldt, at Thorbjørn blev ilde ved; thi han kjendte ikke hendes Ord igjen i det. Begyndte han da at skjønne Mere.

Længere frem i Gaarden stod Hesten og ventede; han satte sin Pinde fast og saa sig om efter Brudgommen forat tage Afsked. Han havde ikke Lyst til at gaa hen at søge ham, saa næsten helst, at han ikke kom, og satte sig derfor op. Da begyndte det at støje og raabe fra den venstre Side af Gaarden, der borte, hvor Laaven laa. Det var et helt Følge, som drog ud fra Laaven, en stor Mand, som gik foran, raabte: «Hvor er han? – Har han gjemt sig? Hvor er han?» «Der, der!» sagde Nogle. «Lad ham ikke komme did,» sagde Andre; «der bliver bare Ulykke af det.» – «Er det Knud?» spurgte Thorbjørn en liden Gut, som stod ved Siden af Vognen hans. «Ja, han er fuld, og da vil han altid slaas.» Thorbjørn sad alt paa Læsset og slog nu paa Hesten. – «Nej, stans, Kammerat!» hørte han bag sig; han holdt Hesten tilbage, men da denne gik alligevel, lod han den gaa. «Ho, er du ræd, Thorbjørn Granliden?» skreg det nærmere ham. Nu holdt han fastere igjen, men saa ikke tilbage.

«Stig af og kom i godt Lag!» raabte En. Thorbjørn vendte Hovedet. «Tak, jeg skal hjem,» sagde han. Nu underhandlede de lidt, og imedens var den hele Flok kommen hen til Vognen; Knud gik foran Hesten, klappede den først, tog den dernæst ved Bidslet. Knud var ikke høj, havde lyst, men stridt Haar og en but Næse. Munden var stor og tung, Øjnene melkeblaa, men dristige. Han havde liden Lighed med Søsteren, kun var det Noget om Munden, som var ligt, og havde han samme Slags ret opstaaende Pande, men mindre, ligesom alle hendes fine Træk var grove hos ham. «Hvad vil du have for Gampen din,» spurgte Knud. «Jeg vil ikke sælge den,» sagde Thorbjørn. «Du tror kanske jeg ikke kan betale

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
den,» sagde Knud. «Jeg ved ikke hvad du kan.» – «Saa? du tvivler om det? Det skulde du ellers vogte dig for,» sagde Knud, – og det var synligt for Hver, at han blot var kommen for at faa Tag i Thorbjørn, men ved at se ham igjen, maatte han gjennem sligt Ægleri først sætte Mod i sig selv. Hin Gut, som før stod opefter Væggen derinde i Stuen og rørte ved Jenternes Haar, sagde derfor ogsaa til en Nabo: «Knud tør ikke rigtig dennegang.» Dette hørte Knud. «Tør jeg ikke? Hvem siger det? Tør jeg ikke?» skreg han. Flere og Flere kom til. «Afvejen, se Hesten!» raabte Thorbjørn og slog paa; han vilde rejse. «Siger du afvejen til mig?» spurgte Knud. «Tror du jeg gaar afvejen for dig?» – «Jeg maa frem,» sagde Thorbjørn, men veg heller ikke selv tilside. «Hvad, kører du lige paa mig?» spurgte Knud. – «Saa gaa bort!» Og Hesten løftede Hovedet i Vejret, ellers havde det sat lige mod Knuds Bryst. Knud gav Hesten et Slag over Sidehovedet, saa den, ræd ifra før af, stejlte og skræmte Folk tilside. Thorbjørn var bleg, men sagde ganske rolig: «Gaa lidt afvejen, Knud.» – «Du kan kjøre til Siden», sagde Knud. Thorbjørn tvang Hesten ligefrem og mod ham, den stejlte paany, men Thorbjørn slog paa. Da tog Knud den ved Bidslet, og Hesten, som huskede Taget fra Vejen, begyndte at skjælve. Men dette rørte Thorbjørn mere end noget Andet, han rejste sig med Svøben i Haanden og drog til Knud over Hovedet. «Slaar du?» skreg Knud og kom nærmere; Thorbjørn hoppede af Læset: «Du er en ond Karl,» sagde han ligbleg og leverte Tømmen til hin Gut fra Stuen af, da han kom og bød sig frem. Men den gamle Mand, som havde rejst sig borte ved Døren, da Aslak var færdig med sin Fortælling, han gik nu bort til Thorbjørn og rykkede ham i Armen: «Sæmund Granliden er for brav en Mand, til at Sønnen hans skal drages med slige Slagskjæmper,» sagde han. Det stilnede i Thorbjørn, men Knud raabte: «Jeg Slagskjæmpe? Det er han ligesaagodt som jeg, og min Fader er lige saa god som hans. – Kom an! – Det er daarligt at Bygdefolket ikke ved, hvem af os To egentlig er ved bedst Magt», lagde han til og tog Halstørklædet af sig. «Vi prøver det tidsnok,» sagde Thorbjørn. Da sagde den Mand, som før havde lagt i Sengen: «De er som to Katter; de maa først snakke Mod i sig, Beggeto.» Thorbjørn hørte det, men svarte Intet. En og Anden af Flokken lo, Andre sagde det var stygt med alle de Slagsmaal i dette Bryllup, samt at de abede sig ind paa en Fremmedmand, som vilde drage fredeligt afsted. Thorbjørn saa sig om efter Hesten, det var hans Agt at fare. Men hin Gut havde vendt den og kjørt den

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
forsvarlig langt bort; Manden selv stod nu lige bag dem. – «Hvad ser du dig om efter?» spurgte Knud; «hun Synnøve er langt borte nu.» – «Hvad rager hun dig?» – «Nej slige skinhellige Kvindfolk rager ikke mig,» sagde Knud; «men måske hun modstjæler dig.» Dette var formeget for Thorbjørn; de mærkede, at han saa sig om for at prøve Pladsen. Nu lagde atter nogle ældre sig imellem og mente, at Knud havde gjort nok Ugagn i dette Lag. – «Mig skal han Intet gjøre!» sagde Thorbjørn, og da hine hørte dette, tiede de. Andre sagde: «Lad dem drages, saa bliver de Godvenner; disse har længe nok seet ondt over til hverandre.» – «Ja,» sagde En, «de vil Begge være den Bedste her i Bygden; lad os nu se.» – «Tror han, at han er det, kan gjerne det for mig,» sagde Thorbjørn. – «Nu har jeg længe staaet og ventet,» mente Knud; «Har I Andre seet noget ligt til han Thorbjørn Granliden? Jeg syntes, han nylig var her paa Gaarden.» – «Ja, her er han,» sagde Thorbjørn, og i det Samme fik Knud et Slag over det højre Øre, saa han tumlede hen i nogle Mænd, som stod der. Nu blev der ganske stilt. Knud rejste sig og foer frem uden at sige et Ord; Thorbjørn tog mod ham. Der blev nu en lang Nævekamp, da begge vilde hinanden paa Livet; men begge var vel vant og holdt hinanden væk. Thorbjørns Slag faldt nok saa ofte, og Nogle sagde, de faldt nok saa tungt. – «Der har Knud fundet sin Mand,» sagde hin, som havde taget Hesten; «giv Plads!» Kvindfolkene flygtede; kun een stod højt paa en Trap for bedre at se; det var Bruden. Thorbjørn fik et Glimt af hende og stansede lidt; da saa han en Kniv i Knuds Haand, huskede hendes Ord, at Knud ikke var god, og med et velrettet Slag traf han Knuds Arm over Haandleddet, saa Kniven faldt, men han selv rigtig nok i det Samme fik dens Od op i sin. «Au, hvor du slog,» sagde Knud. «Synes du?» spurgte hin og brød nu ind paa ham. Knud havde ondt for at bruge sin Arm, han blev løftet og baaret, men det bar imod, før han blev lagt. Han blev flere Gange sat slig mod Jord, at enhver Anden vel havde svigtet, men dette var en god Ryg, Thorbjørn flyttede med ham, Folk veg, men han kom efter med ham, og saaledes bar det rundt den hele Gaard. Da de kom opunder Trappen, hivede han ham endnu engang i Vejret og truede ham ned, saa Knæerne gav efter og Knud langs over Stenhelden, saa det sang i ham. Han blev liggende stille, gav et dybt Støn fra sig og lod Øjnene synke i; Thorbjørn rettede sig og saa op; hans Øjne faldt lige paa Søsteren, der stod ubevægelig og saa paa. «Tag Noget og læg opunder Hovedet paa ham,» sagde hun, vendte sig om og gik

To gamle Koner gik forbi; den ene sagde til den anden: «Herregud, der ligger En igjen; hvem er nu dette?» En Mand svarte: «han Knud Nordhoug». Da sagde den anden Kone: «Saa kanske det liver paa med Slagsmaalene herefterdags. De maatte da ogsaa have Andet at bruge sine Kræfter til.» – «Der sagde du et sandt Ord, Randi», mente hin; «Vorherre hjælpe dem saa langt frem, at de kan se forbi *hverandre* og hen til noget *Mere*.»

Dette faldt Thorbjørn underligt paa Sindet; han havde ikke sagt et Ord, men stod der endnu og saa paa dem, som stelte med Knud, – Flere talte til ham; men han svarte ikke. Han vendte sig fra dem og faldt i Tanker, Synnøve kom frem, i dem og han blev meget skamfuld. Han tænkte paa hvad Forklaring han skulde give, og han tænkte paa, det var ham nok ikke saa let at slutte, som han engang troede. I det Samme hørte han bag sig: «vogt dig Thorbjørn!» men før han fik vende sig, var han greben ved Skuldrene, bagfra, blev bøjet ned, og følte ikke Noget mere, uden en stikkende Smerte, hvis Sted han ikke rigtig kjendte. Han hørte Stemmer omkring sig, hørte, at de kjørte, troede selv stundom, at han kjørte, men vidste det ikke bestemt.

Dette varte meget længe, det blev koldt, snart igjen varmt og da saa let for ham, saa let, at han syntes at svæve, – og saa forstod han det: han bares af Trætoppene fra den ene til den anden, saa han kom op i Liden, højere op, – paa Sæteren, endnu højere op, – lige paa det højeste Fjeld; der bøjede Synnøve sig ned over ham og græd og sagde, at han skulde have talt. Hun græd meget og mente, at han dog selv havde seet, hvorledes Knud Nordhoug gik ivejen for ham, bestandig ivejen for ham, og saa maatte hun jo tage Knud. Og saa klappede hun ham mildt ned ad den ene Side, saa det blev saa varmt der, og græd, saa Skjorten paa det Sted blev vaad. Men Aslak sad paa Hug oppe paa en stor spids Sten og tændte Trætoppene rundt omkring sig, saa de braste og brændte, og Kvistene føg om ham; selv lo han med vidt Gab og sagde: Det er ikke mig, det er Moder min, som gjør det! Og Sæmund, Faderen, stod til den ene Side og kastede Kornsække højt op, saa Skyerne trak dem til sig, bredte dem udover som en Taage, – og dette syntes ham underligt, at Kornsække kunde flyde slig udover al Himmel. Da han saa nedover paa Sæmund selv, blev denne saa liden, saa liden, at han tilsidst næsten ikke kom op over Jorden, men endda kastede han Sækkene højere og

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
højere og sagde: gjør mig *det* efter, du! – – Langt borti Skyerne stod Kirken, og den lyse Kone paa Solbakken stod oppi Taarnet og hviftede med et rødgult Lommetørklæde i den ene Haand og en Psalmebog i den anden og sagde: hid kommer du ikke, før du har lagt af at slaas og bande, – og da han skulde se til, saa var det ikke Kirken, men Solbakken, og Solen stod slig paa alle de hundrede Ruder, at han fik ondt i Øjnene og maatte lukke dem haardt i – –

– – «Varligt, varligt, Sæmund!» hørte han og vaagnede som af en Slummer ved at han blev baaret, og da han saa sig om, var han kommen ind i Stuen paa Granliden, en stor Ild brændte paa Gruen, Moderen stod ved Siden af ham og græd; Faderen tog just opunder ham, – han vilde bære ham ind i et Sidekammer. Da slap Faderen ham sagte ned igjen: «Der er endnu Liv i ham!» sagde han med dirrende Stemme og vendte sig mod Moderen. Denne udbrød: «Vorherre hjælpe mig: han ser op! Thorbjørn, Thorbjørn, velsignede Gut, hvad har de gjort med dig?» og hun ludede sig ned over ham og strøg hans Kind, medens hendes Taarer faldt varme paa hans Ansigt. Sæmund var oppi Øjet med det ene Ærme, flyttede saa Moderen blidt tilside: «Lad mig lige saa godt tage ham strax», sagde han. Og han tog vel opunder hans Skuldre med den ene Haand, lidt nedenfor Ryggen med den anden –: «Hold paa Hovedet, du Mor, om han ikke skulde have Kraft til at bære det». Hun gik da foran og holdt paa Hovedet, Sæmund søgte at komme i Skridt med hende og snart laa Thorbjørn paa Sengen i det andet Kammer. Efterat de nu havde bredt over ham og lagt ham vel tilrette, spurgte Sæmund, om Gutten var kommen afgaarde. «Der ser du ham!» sagde Moderen og pegte ud. Sæmund aabnede Vinduet og raabte ud: «Er du fremme om 1 Time, skal du faa din Aarsløn to Gange; – det er det Samme, om du sprænger Hesten.»

Han gik atter bort til Sengen, Thorbjørn saa paa ham med store, klare Øjne, Faderen maatte se paa dem, og da begyndte hans at fugtes. «Jeg vidste, det vilde ende slig», sagde han sagte, vendte sig og gik ud. Moderen sad paa en Krak inde ved Sønnens Fødder og græd, men hun talte ikke. Thorbjørn vilde tale, men han følte det faldt sig tungt, derfor tiede han. Men han saa paa Moderen uafbrudt, og Moderen havde aldrig seet slig Glands i hans Øjne, heller aldrig havde de været saa fagre, hvilket syntes hende et slemt Forbud. «Gud Herren han hjælpe dig!» brast det endelig ud; «jeg ved, at Sæmund vælter overende, den Dag du gaar væk». Thorbjørn saa paa hende med ubevægeligt Øje og Ansigt. Blikket foer lige

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
igjennem hende, og hun begyndte at bede sit Fadervor for ham; thi hun tænkte, han kun havde lidt igjen. Medens hun da sad der, randt det hende i Sind, hvor kjær han fremfor Nogen havde været dem Alle og nu var Ingen af Sødskendene hans hjemme. Fik hun da Bud op til Sæteren efter Ingrid og en yngre Broder, kom saa igjen og satte sig der som før. Han saa endnu paa hende og Blikket var hende en Psalmesang; det førte hendes Tanker mildeligt ind i de bedre Ting, og gamle Ingebjørg blev andagtsfuld i Sind, tog Bibelen frem, og sagde: «nu vil jeg læse højt for dig, at du kan have det godt». Da hun ingen Brillen havde ved Haanden, slog hun op et Sted, som hun omtrentlig kunde udenad fra hun var Pige, og det var af Johannes Evangelium. Hun var ikke vis paa, at han hørte hende; thi han var ubevægelig som før, stirrede blot paa hende; men hun læste dog, om ikke for ham, saa for sig selv; thi Graaden stod stille saalænge.

Ingrid kom snart hjem for at bytte med hende; men da sov Thorbjørn. Ingrid græd uden Ende; hun var begyndt med det, før hun gik fra Sæteren, thi hun tænkte paa Synnøve, som Intet fik vide. Nu kom Doktoren og undersøgte ham. Han havde faaet et Knivstik i Siden, var ogsaa ellers bleven slagen, men Doktoren sagde Intet, og der var Ingen som spurgte ham. Sæmund fulgte ham ind i Sygestuen, stod der og saa uafbrudt paa Doktorens Ansigt, gik, da han gik, hjalp ham op i Kariolen og tog til Huen, da Doktoren sagde, at han kom igjen Dagen efter. Saa vendte han sig mod Konen, som havde fulgt med: «Naar den Mand ikke taler, er det farligt»; hans Mund bævrede, han slog den ene Fod omkring den anden og gik bortover Marken.

Ingen vidste, hvor han blev af; thi han kom ikke hjem den Kveld, heller ikke om Natten, men først den næste Morgen, og da syntes han saa mørk, at Ingen turde spørge ham om Noget. Selv sagde han: «Nu?» – «Han har sovet,» svarte Ingrid; «men han er saa magtesløs, at han ikke kan løfte en Haand». Faderen vilde ind for at se til ham; men vendte, da han kom til Døren.

Doktoren var der, ligesaa Dagen efter, og flere Dage itræk; Thorbjørn kom lidt til Kræfter, kunde tale, men fik ikke Lov til at røre sig. Ingrid sad som oftest hos ham, ogsaa Moderen og hans mindre Broder; men han spurgte dem ikke om Noget, og de ikke ham. Faderen var aldrig inde. Dette saa de, at den Syge lagde Mærke til; hvergang Døren gik op, blev han opmærksom, og de troede det maatte være fordi han ventede Faderen. Tilsidst spurgte Ingrid ham, om han ikke gjerne

vilde se Flere af dem. «Aa, de vil vel ikke se mig», svarte han. Dette blev sagt Sæmund, som Ingenting svarte strax; men den Dag var han borte, da Doktoren kom. Saasnart Doktoren kom et Stykke paa Landevejen, traf han Sæmund, der sad paa Vejkanten og ventede ham. Efterat have hilset ham spurgte Sæmund om sin Søn. «Bedre end jeg havde ventet,» var det korte Svar. «Staar han sig?» spurgte Sæmund og rettede paa Hestens Sadelgjord. – «Tak, den sidder nok saa godt,» sagde Doktoren. «Den var ikke stram nok,» svarte Sæmund. Der opstod en liden Stilhed, hvori Doktoren saa paa ham; men Sæmund saa ikke op. «Du spurgte nylig, om han stod sig; jeg tror nok det», sagde Doktoren langsomt. Sæmund saa rask op: «Er det til Liv?» spurgte han. «Det har det været i flere Dage», svarte Doktoren. Da piplede der nogle Taarer frem i Øjnene paa Sæmund, han søgte at tage dem væk; men de kom igjen: «Det er ogsaa en Skam, slig jeg holder af den Gutten,» hikkede han; «men ser du, Dokter: stoutere Karl har der ikke været i Præstegjeldet!» – Doktoren blev rørt og tiede; saa spurgte han: «Hvorfor har du før ikke villet vide Noget?» – «Jeg har ikke været god til at høre det,» svarte Sæmund og havde endnu et Stræv med Graaden, som han ikke kunde true ned; – «og saa var det de Kvindfolk,» fortsatte han. «De saa hver Gang efter, om jeg spurgte, og da nænte jeg det ikke.» «Du har Ingenting at græde for,» sagde Doktoren, «som sagt, han er over Livsfaren for lang Tid siden.» – «Ja, jeg ved ikke, hvoraf det kommer, jeg, jeg plejer ellers ikke være blød af mig Faar han Hilsen sin igjen?» spurgte han pludselig. – «Paa en Vis; ellers kan sligt endnu ikke siges med Sikkerhed.» Da blev Sæmund rolig og eftertænkksom. «Paa en Vis,» mumlede han. Han stod og saa ned, Doktoren vilde ikke tale først, fordi der var noget ved den Mand, som forbød det. Pludselig løftede Sæmund Hovedet iveau: «Tak for Underretningen,» sagde han, rakte Haanden frem og gik tilbage.

Paa samme Tid sad Ingrid hos den Syge. «Er du god til at høre paa, saa skal jeg fortælle dig Noget om Fader», sagde hun. «Fortæl,» sagde han. «Jo, den første Kvelden Doktoren havde været her, kom Fader væk, og Ingen vidste, hvor han var. Men da havde han været over i Bryllopsgaarden, og der var alt Folk bleven ilde ved, da han kom. Han havde sat sig ned blandt dem og drukket, og Brudgommen har fortalt, at han troede, han var halv paa en Kant. Da først begyndte han at spørge efter Slagsmaalet, og fik nøjagtig Besked, om hvorledes

det var gaaet til. Knud kom til, og Fader vilde, *han* skulde fortælle. Knud fortalte da, om hvorledes du havde fareet med ham, efterat du havde lamslaaet hans Haand; men da Knud ikke vilde fortælle Mere, rejste Fader sig og spurgte, om det var saaledes det *siden* gik til? – i det Samme tog han Knud over Bringen, satte ham højt op paa en Væg, holdt ham ind til den med sin venstre Haand og trak sin Kniv op med den højre. Da skiftede Knud Farve og alle Gjæster tiede; men Fader kastede Kniven, sagde, han var ingen Kjeltring, tog saa Knud og bar ham ud paa Gaarden. Der lagde han ham ned paa den Stenhelle, som endnu bar Blod efter dig. «Jeg kan ligesom ikke rigtig slippe dig heller», sagde Fader og stod der over ham. Da var det Folk, som saa Fader græde, men han gjorde ikke Knud noget. Knud selv rørte sig ikke. Fader rejste saa Knud op igjen, men lagde ham en Stund efter atter ned: «Det er tungt at slippe dig» sagde han og stod og stirrede paa ham, medens han holdt ham.

To gamle Koner gik forbi, og af dem sagde den Ene: «Husk nu vel paa Børnene dine, du Sæmund Granliden!» De fortæller, at Fader strax slap Knud, og at han en Stund efter var borte af Gaarden; men Knud drog sig husimellem bort fra Bryllopet og kom did ikke mere.»

Neppe var Ingrid færdig med denne Fortælling, før Døren aabnedes, En saa ind, og det var Faderen. Hun gik strax ud og Sæmund kom ind. Hvad de To talte om, fik Ingen vide; Moderen, som stod opefter Døren for at lye efter, hun troede dog at have fanget en Gang, at de talte om, hvorvidt han kunde faa Hilsen sin igjen eller ej. Men hun var ikke vis paa det, vilde heller ikke gaa ind saalænge Sæmund var der. Da Sæmund kom ud, var han meget blid og lidt rød i Øjnene. «Vi beholder ham nok,» sagde han i Forbigaaende til Ingebjørg; «men Vorherre ved, om han mere faar Hilsen sin igjen.» Ingebjørg begyndte at græde og fulgte Manden ud; paa Staburstrappen satte de sig ned, ved Siden af hverandre, og Mangt blev nu talt mellem dem To.

Men da Ingrid sagte kom ind igjen til Thorbjørn, laa han med en liden Seddel i den ene Haand, og sagde roligt og langsomt: «den faar du levere Synnøve, næstegang du træffer hende.» Da Ingrid havde læst, hvad der stod paa den, vendte hun sig om og græd; thi paa Seddelen stod:

«**N**aar du haver læst disse Linier, faar det at være forbi mellem os To. Thi jeg er ikke den, som du skal have. Vorherre være med os Beggeto.

6te Kapitel.

Synnøve havde faaet vidst om det Dagen efter at Thorbjørn havde været i Bryllopet. Hans yngre Broder var kommen didop til Sæteren med Budsending om det, men Ingrid havde havt fat i ham ude i Svalen, netop som han gik, og hun havde givet ham, hvad han skulde bære frem. Synnøve vidste derfor ikke Mere, end at Thorbjørn havde kjørt Læsset overende og at han derfor var tagen optil Nordhoug efter Hjælp, men at Knud og han der var kommen ihob, og Thorbjørn var kommen lidt til Skade; han laa, men det var ikke farligt. Dette var en slig Tidende, at Synnøve blev mere harm end bedrøvet. Og jo mere hun tænkte paa dette, desmere modfalden blev hun. Hvormeget han lovede, saa skulde han dog bære sig slig ad, at Forældrene fik Noget at sige paa ham; det saa næsten ud, som at Vorherre selv lagde sig imellem. Men de skulde nu ikke fra hverandre alligevel, tænkte Synnøve og græd.

Der gik ikke mange Bud op til Sæteren og derfor drygdes det, før Synnøve fik anden Tidende. Uvisheden lagde sig tungt paa Sindet, og Ingrid kom ikke op igjen, saa der maatte være Noget paafærde. Hun var ikke god til at synge Kreaturene hjem om Kvelden, som hun før havde gjort, og hun sov ikke godt om Natten, da hun savnede Ingrid. Dette gjorde, at hun var træt om Dagen og derved blev ikke Sindet lettere. Hun gik og stelte, skurede Ringer og Kopper, ystede Ost og lagde Melk op, men det var neppe med Glæde, og Thorbjørns yngre Broder, samt den anden Gut, som havde Gjeslen sammen med ham, syntes nu at faa Vished for, at der maatte være Noget mellem hende og Thorbjørn, hvad der gav dem Emne til mangan Samtale oppi Marken.

Om Eftermiddagen paa den femte Dag efter Ingrids Afhentning, syntes det at ligge tyngre over hende end nogensinde. Nu var saa lang Tid runden og endnu ingen Tidende. Hun forlod sit Arbejde for at sætte sig og se udover Bygden, da dette syntes hende et Slags Selskab og hun nu ikke vilde være alene. Som hun sad der, blev hun træt, lagde Hovedet ned over sin Arm og faldt strax i Søvn; men

Solen stak, og det blev en urolig Søvn. Hun var over paa Solbakken, oppe paa det Loft, hvor hendes Ting stod og hvor hun plejede at sove; Blomsterne fra Haven bar slig fager Duft op, skjønt ikke den, hun var vant til, men en anden næsten som af Lyng. Hvoraf kommer vel det, tænkte hun, og bøjede Hovedet udover det aabne Vindu. Jo, saa stod Thorbjørn nede i Haven og plantede Lyng. «Men kjære dig, hvorfor gjør du dette?» spurgte hun. «Aa, de Blomster vil ikke voxer», sagde han, og gik og stelte nede i Haven. Da gjorde det hende ondt for Blomsterne og hun bad ham, endelig at bære dem op til hende igjen. Ja, det kan jeg gjerne gjøre, sagde han, og saa samlede han dem op og kom med dem; men det var nok ikke paa Loftet, hun sad, for han kunde gaa lige ind til hende. Da kom Moderen i det Samme: «I Jesu Navn! Skal den stygge Granlidguten komme ind til dig?» sagde Moderen og sprang til og stilte sig midt ivejen for ham. Men han vilde ind alligevel og nu begyndte de To at brydes. «Moder, Moder, han vil bare ind igjen med Blomsterne mine», bad Synnøve og græd. «Ja det hjælper ikke», sagde Moderen og brød paa. Og Synnøve var saa ræd, for hun vidste ikke hvem hun vilde have til at vinde; men tabe skulde Ingen af dem. «Tag ivare Blomsterne mine», raabte hun, men de brød nu værre paa end før, og de vakre Blomsterne hendes strøedes ud overalt, Moderen traadte paa dem, og han ogsaa; Synnøve græd. Men da Thorbjørn havde sluppet Blomsterne, blev han saa styg, saa styg, Haaret voxte paa ham, Ansigtet ogsaa, Øjnene saa ondt og lange Kløer satte han i Moderen. «Vogt dig Moder! Ser du ikke, det er en Anden, – vogt dig!» skreg hun og vilde hen og hjælpe Moderen, men kom ikke af Flekken. Da raabte Nogen paa hende og det raabte en Gang til. Men strax foer Thorbjørn væk, Moderen ogsaa; det raabte en Gang til. «Ja!» sagde Synnøve og vaagnede.

«Synnøve!» raabte det. «Ja», svarte hun og saa op. «Hvor er du?» spurgtes der. Det er Moder, som raaber, tænkte Synnøve, rejste sig og gik indover mod Sætervolden, hvor Moderen stod med en Løb i den ene Haand, skyggede for sig med den anden og saa ud imod hende.

«Her ligger du og sover paa den slette Marken!» sagde Moderen. «Jeg blev saa søvnig,» svarte Synnøve, «at jeg lagde mig nedpaa en liden Rid, og saa vidste jeg ikke Ordet af, før jeg var indsovnet.» – «Sligt maa du vogte dig for, Barnet mit. – Her er Noget til dig i Løben; jeg bagte igaar, da Fader skal paa Langrejse.» Men Synnøve følte paa sig, at Moderen ikke kom derfor, og hun

Moderen, som før sagt, var liden og spinkel af Vext, havde lyst Haar og blaa Øjne, som gik snare i Hovedet, hvilket ogsaa er sagt før. Hun smilte lidt, naar hun talte, men det var blot, naar hun talte med Fremmedfolk. Hendes Ansigt var nu blevet noget skarpt, hun var rask i sine Bevægelser og havde altid travelt. – Synnøve takkede hende for Gaverne, tog op Laaget og saa efter, hvad det var. – «Aa ja, gjør *det* en anden Gang,» sagde Moderen; «jeg lagde Mærke til, at Kopperne dine ikke var vasket endnu, det maa du passe paa at gjøre, Barnet mit før du tager Hvile.» – «Ja, det var ogsaa bare i Dag.» – «Kom nu, saa faar jeg hjælpe dig, siden jeg alligevel er her,» sagde Moderen og skjørtede sig op. «Du maa vænne dig til Orden, enten du gaar under Øjnene mine eller ej.» Hun gik foran mod Melkesvalen og Synnøve langsomt efter. Der tog de ud og vaskede op; Moderen saa efter deres Stel og fandt det ikke ilde, gav idelig Anvisning og hjalp til at feje rent, og saaledes gik en Time eller to med. Hun havde under Arbejdet fortalt hende om, hvad de drev med hjemme og om hvor travelt hun havde haft det nu, før hun fik Faderen ivej. Saa spurgte hun efter, om Synnøve huskede at læse Guds Ord før hun lagde sig om Kvelden, «for det maa ikke glemmes,» mente hun; «ellers gaar Arbejdet daarligt den næste Dag.»

Saasnaart de nu var færdig, gik de ud paa Volden og satte sig der forat vente Kjøerne. Og som de nu vel havde sat sig, spurgte Moderen efter Ingrid, nemlig om hun ikke snart kom til Støls igjen. Synnøve vidste ikke mere derom end Moderen. «Ja, slig kan Folk fare,» sagde Moderen, og Synnøve forstod nok, at det ikke var Ingrid hun mente; hun vilde gjerne have bøjet det væk; men hun havde ikke Mod til det. «Den, som aldrig har Vorherre i Hjertet, han findes sommetider, naar han mindst venter det,» sagde Moderen. Synnøve sagde ikke et Ord. «Nej, det har jeg altid sagt: den Gut bliver der Ingenting af. – End at fare slig, fy!» – De sad Begge paa Hug der og saa nedover; men de saa ikke paa hverandre. «Har du hørt, hvorledes det staar til med ham?» spurgte Moderen og saa nu kort hen paa hende. «Nej,» svarte Synnøve. «Det skal være daarligt med ham,» sagde Moderen. Synnøve begyndte at blive trang for Brystet: «er det da farligt?» spurgte hun. – «Aa, det var nu Knivstikket i Siden; – ja han fik nok slemme Slag ogsaa.» Synnøve vidste ikke rigtig, hvorledes hun skulde bære sig ad; strax vendte hun sig mere bort for at Moderen ikke skulde faa se hende. «Ja,

det har vel ikke noget Videre paa sig at sige?» spurgte hun saa roligt som hun var god til; men Moderen havde lagt Mærke til, at hendes Bryst gik stærkt, og derfor svarte hun: «aa nej, ikke det heller.» Da begyndte Synnøve at ane, her maatte være noget Galt paafærde, men hvorledes hun skulde faa det at vide, vidste hun ikke. «Han ligger?» spurgte hun. – «Ja, kors, han ligger. – Det er Synd paa Forældrene, slige brave Folk de er. Godt opdragen er han ogsaa, saa Vorherre har Ingenting at kræve *dem* for.» Synnøve blev nu saa beklemmt, at hun vidste ikke sin Raad; spørge turde hun ikke mere, og det lod til at Moderen heller ikke vilde sige hvad hun ventelig vidste. «Nu viser det nok at være brav, at Ingen er bunden til ham. Vorherre, han lager da ogsaa Alt til det Bedste.» De sad en Stund der uden at hun fortsatte; Synnøve holdt paa med Graaden, som det var saa tungt at tvinge ned.

«Nej, jeg har altid sagt til han Far, jeg: Gud bevare os, har jeg sagt, vi har nu bare denne ene Datteren, og hende faar vi sørge for.» Begge kom de herved til at tænke paa Faderen; Moderen fortsatte: «Han er nu ligesom lidt blød af sig, han, saa brav han ellers er; men saa er det godt med det, at han tager Raadet der, han finder det, og det er i Guds Ord.» Men bare nu Synnøve kom til at tænke paa Fader sin, hvor mild han altid var, saa fik hun det endnu værre med at kue Graaden ned. Og dennegang nyttede ingen Modstand, hun begyndte at græde. – «Græder du?» spurgte Moderen og saa hen til hende uden at faa se hende. «Ja, jeg tænker paa han Fader og saa I» og det brød nu løs tilgavns. «Men kjære dig da, Barnet mit, hvad gaar der af dig?» – «Aa jeg ved ikke rigtig ... det kom slig over mig ... kanske det gaar ham ilde paa den Rejsen,» hulkede Synnøve. «Hvor du kan snakke,» sagde Moderen, – «det skulde ikke gaa ham godt? – til Byen efter slette Landevejen?» – «Ja, husk nu paa, ... hvorledes det gik I den Anden,» sagde Synnøve. «Ja ham; – men Fader din farer da ikke som en Gap, skulde jeg tro. *Han* kommer nok skadesløs hjem igjen, – saafremt Vorherre ellers vil holde sin Haand over ham.»

Moderen begyndte at tage en Tanke af denne Graad, som ikke vilde holde op igjen. Ret som hun sad der, sagde hun: «der er mange Ting i Verden, som kan være tunge nok; men da faar En trøste sig med, at de kunde have været endnu tyngere.» «Ja det er en daarlig Trøst,» sagde nu Synnøve og græd saart. Moderen havde ikke rigtig Hjerter til at svare hende hvad hun tænkte, saa sagde hun blot:

«Vorherre selv bestemmer mange Ting for os paa en synlig Maade; det har han vel gjort her med», og saa rejste hun sig; thi Kjærerne begyndte at raute oppi Aasen, Klokkerne klang, Gutterne haukede, og det drog sagte nedover, da Kjærerne var mætte og rolige. Hun stod og saa til, bad saa Synnøve være med op at tage mod dem. Synnøve rejste sig nu ogsaa og kom efter; men det gik langsomt.

Ingrid Solbakken fik nu travelt med at hilse paa sin Buskap. Der kom den ene Ko efter den anden, og de kjendte hende og rautede; hun klappede dem, talte til dem og blev glad igjen ved at se, hvor godt de havde taget sig allesammen. «Aa ja,» sagde hun; «Vorherre er *den* nær, som holder sig nær til ham.» Hun hjalp nu Synnøve med at sætte dem ind; thi det gik sent med Synnøve den Dag. Moderen sagde Ingenting dertil, hun hjalp hende ogsaa med at malke, skjønt hun derved blev længere deroppe end hun havde foresat sig. Da de nu ogsaa havde silet, lagde Moderen sig til at tage nedover igjen og Synnøve vilde følge hende paavej. «Aa nej,» sagde Moderen; «du er kanske træt og vil være ifred,» og saa tog hun da den tomme Løb til sig, gav hende Haanden og sagde, idet hun saa sikkert paa hende: «Jeg kommer snart op igjen forat se, hvorledes du har det. – – Hold du dig til os og tænk ikke paa Andre.»

Men det gjorde hun. Neppe var Moderen kommen af Syne, før hun tænkte paa, hvorledes hun skulde faa snarest Bud ned til Granliden. Hun kaldte paa Thorbjørns Broder; hun vilde sende ham nedover; men da han kom, fandt hun det lejt at betro sig til ham, sagde derfor: «Det var Ingenting.» Hun tænkte da paa at gaa selv. Vished maatte hun have og det var Synd af Ingrid, som ikke sendte hende Bud. Natten var ganske lys og Gaarden laa ikke saa langt nede, at hun nok kunde gaa den Vej, naar Sligt drog derned. Medens hun sad og tænkte paa dette, lagde hun sammen i Tankerne Alt det Moderen havde sagt, og Graaden begyndte paany; men da var hun heller ikke sen, tog paa sig et Tørklæde og gik en Krogvej, forat Gutterne ikke skulde mærke det.

Jo længer hun kom frem, jo mere skyndte hun paa, og tilsidst hoppede hun nedad Gangstien, saa Smaastenene løsnede, rullede nedover og gjorde Skræk. Skjønt hun vidste, at det var bare Stenene, som rullede, forekom det hende dog, at der var Nogen i Nærheden og hun maatte stanse og lye efter dem. Saa var det Ingenting og hun hoppede afsted fortere end før; da hændte det sig, at hun med et stærkt Hop kom ned paa en større Sten, som stak frem i Vejen med den ene

Ende, men nu løsne og for afsted og forbi hende. Den gjorde svær Støj, det knagede i Buskene og hun var ræd, men blev det endnu mere ved at hun livagtig syntes, det var Nogen, som rejste sig og nu rørte sig længer nede paa Vejen. Først tænkte hun, det kunde være et Udyr, hun stansede med tilbageholden Aande; hint nede paa Vejen stod ogsaa stille. «Ho-i!» sagde det. Det var Moderen! Det Første Synnøve gjorde var at springe hen og gjemme sig. Hun sad en god Stund forat vente og se, om Moderen havde gjenkjendt hende og kom tilbage; men det gjorde hun ikke. Saa ventede hun endnu længer, forat Moderen kunde komme godt afvejen. Naar hun nu tog afsted igjen, gik hun stille – og snart nærmede hun sig Husene.

Hun blev noget beklemmt igjen, da hun saa dem og det tiltog, jo nærmere hun korn dem. Alt var stille der, Arbejdsredskaberne stod lænet op mod Væggen, Ved laa hugget og stablet op og Øxen bed fast i Stabben. Hun gik forbi og hen til Døren; der stansede hun endnu engang, saa omkring sig og lyede; men Intet rørte sig. Og som hun stod der og var i Uvished, om hun turde gaa paa Loftet til Ingrid eller ej, kom hun til at tænke, at det maatte vel være i en slig Nat for nogle Aar siden at Thorbjørn havde været over og plantet Blomsterne hendes. Men ved saaledes at tænke paa ham, blev Længselen efter at vide, hvorledes det var med ham, saa stærk, at hun uden Videre tog Skoene af sig og listede sig op ad Trappen.

Ingrid blev meget ræd, da hun vaagnede og saa det var Synnøve, som havde vækket sig. – «Hvorledes har han det!» hviskede Synnøve. Nu mindedes Ingrid Altsammen og vilde tage paa sig forat undgaa at svare strax. Men Synnøve satte sig paa Sengekanten, bad hende ligge og gjentog sit Spørgsmaal.

No. 30, 25de Juli 1857.

6te Kapitel.

«Nu er det bedre,» sagde Ingrid hviskende; «jeg kommer snart op til dig.» – «Kjære Ingrid, gjem Ingenting for mig; du kan intet Galt sige mig, som jeg ikke har tænkt mig værre.» Ingrid forsøgte endnu at være skaansom, men den Andens Frygt drev paa og der blev ingen Tid til Omveje. Hviskende faldt Spørgsmaalene,

hviskende Svarene, den dybe Stilhed rundt omkring gjorde baade Spørgsmaal og Svar endnu alvorligere, saa der blev en slig højtidelig Stund, hvori man vover at se den værste Sandhed lige i Øjet. Men dette syntes de Begge at faa ud, at Thorbjørns Skyld var liden dennegang, og at intet Ondt fra hans Side skjød sig imellem ham og deres Medfølelse for ham. De græd Begge frit ud, men stille, – og Synnøve græd mest; hun sad ganske sammensjunken paa Sengekanten og kom snart saavidt, at en Oplysning mere eller mindre gjorde hverken fra eller til. Ingrid søgte at friske hende ved at minde om, hvormangen Glæde de Tre ret havde havt sammen; men da gik det her som saa ofte, at hver liden Erindring fra de Dage, hvorover Solskinnet leger, nu i Sorgen smelter op til Taarer.

«Har han spurgt efter mig?» hviskede Synnøve. – «Han har næsten ikke talt.» Ingrid huskede Seddelen, og den begyndte at trykke hende. – «Er han da ikke god til at tale?» – «Jeg ved ikke, hvorledes han har det; – han tænker vel desmere.» – «Læser han?» – «Mor har læst for ham; nu maa hun gjøre det hver Dag.» – «Hvad siger han saa?» – «Nej, han siger næsten Ingenting, hører du. Han ligger blot der og ser.» – «Det er i den malede Stue han ligger?» – «Ja.» – «Og vender Hovedet mod Vinduet?» – «Ja.» De tiede Begge en Stund. Saa sagde Ingrid: «den lille Sancthanslegen, du engang gav ham, den hænger der i Vinduet og vender sig.»

Atter blev der stille en Stund, skjønt nok Synnøve græd ganske sagte, efter hvad Ingrid kunde høre. «Ja, det er det Samme,» sagde Synnøve pludselig og stærkt; «aldrig i Verden skal Nogen faa mig til at slippe ham, enten det nu gaar saa eller saa!» Ingrid blev meget beklemmt. «Doktoren ved ikke, om han faar Hilsen sin igjen,» hviskede hun.

Nu hævdede Synnøve Hovedet med tilbageholdt Graad, saa paa hende uden at sige et Ord, lod det saa igjen falde og blev siddende i Tanker; de sidste Taarer randt sagte nedover Kinderne, men ingen ny kom efter; hun foldede Hænderne, men rørte sig ellers ikke. Rejste hun sig pludselig med et Smil, ludede sig ned over Ingrid og gav hende et varmt, langt Kys.

Dette rørte Ingrid meget, uden at hun forstod hvorfor; men før hun kom sig til at sige Noget, følte hun sin Haand greben og trykket: «Farvel Ingrid. Nu vil jeg gaa opover alene.» – Og hun vendte sig meget hurtigt.

«Det var den Seddelen», hviskede Ingrid efter hende. «Seddelen?» spurgte

Synnøve. Ingrid var allerede oppe, ledte den frem og gik hen til hende med den; men idet hun nu med sin venstre Haand puttede den ind paa hendes Barm, slog hun sin højre omkring hendes Hals, trykkede hende inderlig rørt op til sig og gav hende nu Kysset igjen, medens Synnøve følte hendes Taarer falde varme og store paa sit Ansigt. Saa skjød Ingrid hende ud af Døren og lukkede den i; for hun havde ikke Mod til at se Resten.

Synnøve gik sagte ned af Trappen paa sine Hosesokker; men da Tankerne var hende formange, kom hun uforvarende til at gjøre Støi, blev ræd, hoppede ud af Gangen, greb Skoene og ilte med dem i Haanden forbi Husene, over Markene og lige bort til Grinden; der standsede hun og trak dem paa, begyndte at gaa opover og skyndte sig, fordi Blodet var kommen i Fart og Tankerne med. Det var ikke godt at vide, hvilke disse var, men nok er det, at hun gik og smaasang og altid skyndte mere og mere paa, saa hun tilsidst blev træt og maatte sætte sig. Saa huskede hun Seddelen.

Synnøve blev nok siddende der den Nat. I alle Fald var hun ikke hjemme, da Buhunden gjorde Støj den næste Morgen, Gutterne vaagnede og Kjøerne skulde malkes og slippes.

Som de endnu laa og undrede sig paa, hvor hun kunde være og fandt ud, at hun ikke havde lagt hele Natten – kom Synnøve. Hun var meget bleg og stille. Uden at sige et Ord gav hun sig til at lage Mad for Gutterne, lagde Niste ned og hjalp siden med at malke.

Taagen trykkede endnu de lavtliggende Aase, Lyngen glittrade af Dug henover den brunrøde Hej, det var lidt koldt, og naar Hunden gjøede, svarte det rundtomkring. Buskapen blev sluppen; den rautede mod den friske Luft og Ko paa Ko tog afsted udover Raaket; men derfremme sad alt Hunden, tog mod dem og mødte for dem, til alle var slupne, hvorpaa ogsaa han slap dem frem; Klokkelyden dirrede henad Aasen, Hunden gjøede saa det skar igjennem, Gutterne prøvede, hvem som kunde hauke stærkest. Fra al denne Larm gik Synnøve bort og ned til det Sted paa Stølen, hvor Ingrid og hun plejede sidde. Hun græd ikke, sad stille og stirrede, og mærkede af og til hin iltre Støj, som nu fjernede sig og flød bedre sammen, jo længere bort den kom. Under dette begyndte hun at smaanyne, derpaa at synge lidt højere og saa med klar høj Stemme følgende Sang. Hun havde nok laget den om Natten efter en anden, som

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
ikke rigtig passede her; men var det saa, blev dette den første og sidste Vise, hun lagede.

*Nu Tak for Alt ifra vi var smaa
og legte sammen i Skog og Lage.
Jeg tænkte Legen skulde gaa
oppi de graanende Dage.*

*Jeg tænkte Legen den skulde gaa
ud fra de løvede, lyse Birke
did frem, hvor Solbakkehuse staa
og til den rødmalte Kirke.*

*Jeg sad og ventede saamangen Kveld
og saa did bort under Granehejen;
men skygged gjorde det mørke Fjeld,
og du, du fandt ikke Vejen.*

*Jeg sad og ventede og tænkte tit:
naar Dagen lider, han Vejen vover.
Og Lyset sluktes og brændte lidt,
og Dagen steg og gik over.*

*Det stakkets Øjet er blevet vant,
det kan saa sent med at vende Synet;
det kjender sletingen anden Kant;
og brænder saart under Brynet.*

*De nævner Sted, hvor jeg Trøst kan faa;
det er i Kirken bag om Fagerliden;
men bed mig ikke om did at gaa:
han sidder lige ved Siden.*

*Men godt, saa ved jeg dog, hvem det var,
som lagde Gaardene mod hverandre*

og Vej for Synet i Skogen skar

og gav det Lov til at vandre.

Men godt, saa ved jeg dog, hvem det var,

som satte Stole til Kirkebor'et,

og gjorde, at de gaa Par om Par

fremover lige mod Koret.

7de Kapitel.

God Tid efter sad Guttorm Solbakken og Konen, Ingrid sammen borti den store, lyse Stue paa Solbakken og læste for hverandre af nogle nye Bøger, som de havde faaet fra Byen. De havde været i Kirke om Formiddagen; thi det var en Søndag, – saa havde de gaaet lidt sammen udover Jordet forat se, hvorledes Grøden stod og forat overveje, hvad der skulde lægges igjen eller haves oppe til næste Aar. De havde ruslet fra den ene Atlege og Ager til den anden, og det syntes dem, at Gaarden var gaaet godt frem i deres Tid; «Gud ved, hvorledes den vil skjøttes, naar vi er borte?» havde Ingrid sagt. Da var det, Guttorm havde bedt hende følge med ind, at de kunde læse i de nye Bøger; «thi En gjør bedst i at holde sig fra slige Tanker.»

Men nu var Bogen prøvet, og Ingrid mente, at de gamle var bedre: «Folk skriver nu bare op igjen af dem.» – «Det kan være Noget i det; Sæmund sagde idag til mig i Kirken, at Børnene ogsaa er bare Forældrene op igjen.» – «Ja, du og Sæmund har nok talt om Meget idag.» – «Sæmund er en forstandig Mand.» – «Men holder sig lidt til sin Herre og Frelser, er jeg bange for.» – Herpaa svarte ikke Guttorm. – «Hvor blev det nu af Synnøve?» spurgte Moderen. «Hun er oppe paa Loftet,» svarte han. «Du sad der jo selv med hende før, hvorledes var hun tilsinds?» – «Aa –.» «Du skulde ikke have ladet hende blive siddende der alene.» – «Der kom Nogen.» Konen tiede lidt. – «Hvem var vel det?» – «Ingrid Granliden.»

«Jeg tænkte, hun var paa Sæteren endnu.» – «Hun var hjemme idag forat Moderen kunde komme i Kirke.» – «Ja, vi saa da ogsaa hende der en Dag.» – «Hun har Meget at staa i.» – «Det har Andre med; En kommer alligevel did, han

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
længes til.» Guttorm svarte ikke herpaa. Om en Stund sagde Ingrid: «De var der hele Granlidfolket idag foruden Ingrid.» – «Ja, det var vel forat følge Thorbjørn første Gang.» – «Han saa daarlig ud.» – «Ikke bedre at vente; jeg undrede mig over, han var saapas.» – «Ja, han har faaet lide for sin Galskab.» Guttorm saa lidt ned for sig. «Han er nu bare Ungdommen endnu.» – «Der er ingen god Grund der; En kan aldrig være tryg paa ham.»

Guttorm, som sad med Albuerne paa Bordet og drejede en Bog rundt i Haanden, aabnede nu denne, og idet han begyndte ligesom at læse sagte i den, lod han de Ord falde: «Han skal være ganske sikker paa at faa igjen sin fulde Hilse.» Moderen tog nu ogsaa en Bog. «Det var rigtig bravt for en saa vaker Gut,» sagde hun; «Vorherre lære ham at bruge den bedre.» De læste Beggeto; saa sagde Guttorm, idet han bladede om: «Han saa ikke bort til hende i hele Dag.» – «Nej jeg mærkede mig ogsaa, at han sad stille i Stolen, til hun var gaaen.» En Stund efter sagde Guttorm: «Du tror, han glemmer hende?» – «Det var i alle Fald det Bedste.»

Guttorm læste ligefrem, Konen bladede. «Jeg synes ikke videre om, at Ingrid bliver siddende her,» sagde hun. – «Synnøve har neppe nogen Anden at tale med.» – «Hun har os.» – Nu saa Faderen bort paa hende: «Vi maa ikke være for strenge.» Konen tiede; om en Stund sagde hun: «Jeg har heller aldrig forbudt hende det.» Faderen lagde Bogen sammen, rejste sig og saa udover ifra Vinduet. «Der gaar Ingrid,» sagde han. Neppe havde Moderen hørt dette, før hun gik hurtig ud. Faderen stod endnu længe i Vinduet, vendte sig da og gik op og ned. Konen kom ind igjen, han stansede. «Jo, det var som jeg tænkte,» sagde hun; «Synnøve sidder oppe og græder, men roder nedi sin Kiste, naar jeg kommer,» og saa fortsatte hun, idet hun rystede med Hovedet: «Nej, det er ikke godt, at Ingrid gaar her.» – Hun gav sig til at stille med Kveldsmaden, gik ofte ud og ind. Engang, medens hun var ude, kom Synnøve, lidt rødgrædt og stille; hun gled tæt forbi Faderen, som hun saa oppi Ansigtet, og hen til Bordet, hvor hun satte sig og tog en Bog. En Stund efter lagde hun den sammen, gik hen og spurgte Moderen, om hun skulde hjælpe hende. «Ja, gjør du det,» sagde denne; «Arbejde er godt for Alting.»

Det blev hendes Tur at dække Bordet; det stod borte ved Vinduet. Faderen, som hidtil havde gaaet op og ned, gik nu derhen og saa ud; «jeg tror den kommer

saa til. Da sagde han sagte: «Det staar godt paa Granliden iaar.» Han hørte Ingenting fra hende; men hun blev staaende og se; da vendte han paa sig, Konen var inde, og saa strøg han bare den ene Haand ned ad Synnøves Baghoved, hvorpaa han atter gav sig til at gaa.

De spiste, men meget stille; Moderen læste Bønnen den Dag baade før og efter Bordet, og da de havde rejst sig, vilde hun de skulde læse og synge, hvad de ogsaa gjorde. «Guds-Ord giver Fred; det er dog den største Velsignelse i Huset.» Moderen saa i det Samme hen til Synnøve, som havde slaaet Øjnene ned. «Nu skal jeg fortælle en Historie,» sagde Moderen; «det er sandt hvert Ord, og ikke ilde for den, som vil tænke derover.»

Og saa fortalte hun: «Der var i min Opvæxt en Jente paa Haug, som var Datterdatter til en gammel boglærd Lensmand. Han tog hende tidlig til sig forat have Glæde af hende paa sine gamle Dage, lærte hende da naturligtvis Guds-Ord og god Skik. Hun var snar til at fatte og glad i Kundskab, saa hun inden lang Tid løb var fremme, hvor vi stod tilbage, hun skrev og regnede, kunde sine Skolebøger og 25 Kapitler i Bibelen, da hun var 15 Aar; jeg husker det som igaar. Hun holdt mere af at læse end af at danse, saa hun sjelden fandtes der, hvor Laget gik, men tiere i Bedstefaderens Loftværelse, hvor hans mange Bøger stod. Det bar slig til, at hvergang vi kom sammen med hende, stod hun som hun var andensteds, og vi sagde til hverandre: var vi blot saa kloge som Karen Haugen. Hun skulde arve Gamlingen og mange gode Karle bød sig til at dele halvt med hende; Afslag fik de alle. Paa den Tid vendte Præstesønnen hjem fra sin Præstlære; det var ikke gaaet godt med ham, saasom han mere havde havt Sind for Vildskab og onde Ting end for de gode; nu drak han. «Vogt dig for ham!» sagde den gamle Lensmanden. «Jeg har været meget sammen med de Fornemme, og er det min Erfaring, at de er mindre værdt vor Lid end Bonden.» Karen hørte bestandig hans Røst over de Andres, – og da hun senere traf til at møde Præstesønnen, gik hun afsides, skjønt han stod efter hende. Siden kunde hun ingensteds gaa, uden hun mødte ham. «Væk,» sagde hun; «det nytter dig lidet!» Men han fulgte. Hun vilde ikke fortælle det til den gamle Lensmanden, saaledes bar det til, at hun dog tilsidst maatte stanse og høre paa hin Karl. Han var fager nok, skjønt han ikke havde levet som han burde. Tilsidst var de sammen

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
daglig; havde han hundrede Tunger, havde hun hundrede Øren. Men saa blev det
slig imellem dem, at han sagde, han ikke kunde leve hende foruden. Da skræmtes
hun væk. Han gik og drev om Husene der; men hun kom ikke ud; han stod
udenfor hendes Vindu om Natten og græd, men hun kom ikke frem; han sagde,
han vilde gjøre Ende paa sig; men Karen vidste, hvad hun vidste. Tog han saa paa
at drikke igjen. – «Vogt dig: det er Djævelens List Altsammen,» sagde den gamle
Lensmanden. Saa stod han en Dag lige paa hendes Værelse; Ingen vidste,
hvorledes han var kommen did. «Nu vil jeg dræbe dig,» sagde han. «Ja, trøst dig
til det!» sagde hun. Men saa græd han igjen og sagde, det stod i hendes Magt at
gjøre ham til et skikkeligt Menneske. Da hun Intet vilde svare paa dette, spurgte
han, hvorfor hun ikke vilde tro ham. «Kunde du endda et halvt Aar holde dig fra
at drikke,» sagde hun. Og saa holdt han sig i et halvt Aar fra at drikke; «tror du
mig nu?» spurgte han. «Ikke før du i et halvt Aar holder dig fra al Slags Lag og
Lystighed.» Det gjorde han; «tror du mig nu?» spurgte han. «Ikke før du rejser
hen og ender din Præstlære.» Han gjorde ogsaa dette, og Aaret efter var han
tilbage som fuldlært Præst. «Tror du mig nu,» spurgte han og havde endda
Kappe og Krave paa. «Nu vil jeg nogle Gange høre dig forkynde Guds-Ord,»
sagde Karen. Og det gjorde han purt og rent, som det sig en Præstemand
sømmer; han talte om sin egen Daarlighed og hvor let det var at sejre, naar En
først kunde begynde, og hvor godt Guds-Ord var, naar En først fandt det. Gik han
saa igjen til Karen. «Ja, nu tror jeg, du lever efter, hvad du selv ved,» sagde
Karen. «Og nu vil jeg fortælle dig, at jeg i tre Aar har været trolovet med Anders
Haugen, mit Sødskendebarn; du skal lyse for os paa næste Søndag.»

Her sluttede Moderen. Synnøve havde ingen Opmærksomhed vist i
Begyndelsen, siden mere og mere, nu hang hun i hvert Ord. «Er det ikke Mere?»
spurgte hun. «Nej,» svarte Moderen. Faderen saa til hende, da gled hendes Blik
usikkert til Siden og hun fortsatte efter en liden Betænkning idet hun drog
Fingeren efter Bordpladen: «kanske det ogsaa kunde være noget Mere; – – men
det er det Samme.» «Er det Mere?» spurgte Synnøve, og vendte sig mod
Faderen, som syntes at vide det. «Aa – ja; men det er, som Moder siger; det kan
være det Samme.» – «Hvorledes gik det ham?» spurgte Synnøve. «Ja det var
netop det,» sagde Faderen og saa hen til Moderen. Denne havde lænet sig
bagover mod Væggen og saa paa dem begge. «Blev han ulykkelig?» spurgte

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
Synnøve – «En kan lidet vide derom ... ellers tror jeg som sagt vi faar slutte, hvor der skal være Slut,» sagde hun og rejste sig. Faderen gjorde ligesaa, Synnøve senere.

No. 31, 1ste August 1857.

8de Kapitel.

— — — Nogle Uger efter, tidlig en Morgen, lagede hele Solbakkefolket sig til Kirkefærd; der skulde være Konfirmation, som indtraf lidt tidligere iaar end sædvanlig, og ved slig Leilighed blev Husene stængt; thi Alle skulde afsted. De vilde ikke kjøre, da Vejret var klart, om ogsaa lidt koldt og vindhaardt i Morgenstunden; Dagen tegnede til at blive vakker. Vejen bøjede omkring Bygden og forbi Granliden, strøg saa bortover tilhøjre, og een god Fjerdings Vej frem laa da Kirken. Kornet var paa de fleste Steder skaaret og sat paa Stør, Kjøerne for det Meste tagne ned fra Fjeldegne og gik bundne, Markene var enten grønne anden Gang eller paa magrere Jord graahvid; rundtom stod den mangefarvede Skog, Birken alt syg, Aspen ganske gulbleg, Rognen med tørre Skrumpeblade, men stolt alligevel; thi den bar Frugt. Smaakrattet muddrede op langs Vejen og legte med de faldne Blade, som en kaad Vind kastede ind paa det, eller stod og nyste i Vejsanden, som raske Kjørende hjalp Vinden med at jage op. Fjeldsiderne begyndte ligesom at lude tyngre over Egnen, efter hvert som den herjende Høst klædte dem af og gjorde dem alvorlige, – Fjeldbækkene, der blot stundimellem havde vist Liv i Sommeren, tullede nu hovne og sprættende igjen med stor Støj og sagde vidt, hvor de kom: der er endnu Liv paa Fjeldet! Granlidfossen gik en tyngre og større Gang, havde Meget at bære og foer ikke med noget Smaasnak; holdt den Taler, var det Taler med Fynd og Klem, navnlig da den kom ned i Granliduren, hvor Fjeldet med een Gang ikke vilde være med længer, men trak sig taus indad og lod den fare videre som den bedst kunde. Den var just ikke ræd, skjønt den blev vred nok; tog Spændtag i Stenen og satte hujende afsted, saa det skalv i Fjeldet. Vasket blev det for sit Forræderi; thi Fossen satte en tirrende Straalesprøit lige op i Ansigtet paa det. Noget nysgjærrigt Orderkrat, som gjerne vilde se paa dette, stak Hovederne ihob og nærmede sig Stupet, men blev som klomset af Forfærdelse, havde nær ravet ned i Flommen, saaledes stod det og

Thorbjørn, begge hans Forældre, begge hans Sødskende og øvrige Husfolk drog netop forbi og saa paa dette. Han var nu ganske frisk igjen og havde alt som før taget sine vældige Tag i Faderens Arbeide. De To gik nu bestandig sammen, saaledes ogsaa her. «Der tror jeg næsten, det er Solbakkefolket vi har lige bag os», sagde Faderen. Thorbjørn saa ikke tilbage; men Moderen sagde: «Ja, det er det ogsaa; – – men jeg ser ikke jo, der langt bag.» Enten fordi Granlidfolket herefter gik fortere eller fordi Solbakkefolket sagtnede paa sig, blev der større og større Afstand mellem dem, tilsidst saa man neppe hverandre. Det lod til at blive folksamt ved Kirken; den lange Bygdevej var sort af Folk, gaaende, kjørende og ridende; Hestene var vælige nu i Højtiden og lidet vante til at være sammen med flere, hvorfor der var et Knæg og en Uro over dem, som gjorde Farten farefuld, men meget livlig.

Jo nærmere de kom Kirken des større Støj stod der af Hestene, idet hver, som kom, skreg op til dem, som alt stod bundne, og disse sled i Tjøret, trampede om paa Bagbenene og hvinte nedover mod dem. Alle Bygdens Hunde, som Ugen lang havde siddet og hørt paa hverandre, smaaskjændtes og ægget hverandre, de mødtes nu her ved Kirken og røg lige ihob i det voldsomste Slagsmaal, parvis og i stærke Klumper ud over al Mark. Folket stod stille langs Kirkemuren og Husene, førte en hviskende Samtale og saa blot til hverandre fra Siden af. Vejen, som førte forbi Muren, var ikke bred, Husene laa tæt til paa den anden Side, og nu stod Kvindfolkene gjerne langs med Muren, Mandfolkene midt imod dem langs Husene; først senere vovede de at gaa over til hverandre, og om Kjendtfolk saa hverandre paa Afstand, lod de ikke som de kjendtes, før denne Tid kom, – det kunde da være, at de stod saa lige i Vejen for hverandre, naar den ene Part kom, at de ikke kunde undgaa Hilsningen; men da skeede den med halvt bortvendt Ansigt og knappe Ord, hvorpaa de gjerne drog sig til hver sin Kant. Da Granlidfolket naaede frem, blev der næsten mere stille end før, Sæmund havde ikke Mange at hilse, hvorfor det gik ret fort fremover Rækken; Kvindfolkene derimod hægtede sig fast strax og blev staaende blandt de Forreste. Dette gjorde, at Mandfolkene, da de skulde til at gaa ind i Kirken, maatte fremover igjen efter Kvindfolkene; idet Samme kom tre Vogne i Række voldsommere end nogen foregaaende og stansede end ikke Farten, idet de bøjede ind imellem Folkene.

Sæmund og Thorbjørn, som nær var bleven overkjørt, saa op paa samme Tid; i den første Vogn sad Knud Nordhaug og en gammel Mand, i den anden hans Søster og hendes Husbond, i den tredie Føderaadfolket. Fader og Søn saa paa hverandre; Sæmund forandrede ikke et Træk, Thorbjørn var meget bleg; de lod begge Blikket slippe og glide lige ud; der mødte det Solbakkefolket, som netop havde stanset ligeoverfor dem forat hilse Ingebjørg og Ingrid Granliden. Vognene var kommen imellem, Samtalen var stivnet, Øjnene hang endnu ved de Bortfarende, og det var en Tid, før de kunde tage dem til sig igjen. Som de da, Nogen og Hver, begyndte at komme sig efter Overraskelsen og lod Øjet strejfe for at søge en Overgang, mødte de Sæmund og Thorbjørn, der stod og stirrede. Guttorm Solbakken bøjede bort, Konen, Ingrid saa strax efter Thorbjørns Øjne; men Synnøve, som nok havde faaet disse, vendte sig mod Ingrid Granliden og tog hende i Haanden, som for at hilse hende, skjønt hun havde gjort det en Gang før. Men de mest forlegne, det var to, som hverken vovede se op eller ned, det var Ingebjørg og Ingrid. Tjenestefolkene fulgte hver Bevægelse med megen Opmærksomhed, hine følte Alle paa en Gang at Andre gjorde ligesaa, og nu gik Sæmund bent over og tog med bortvendt Ansigt Guttorm i Haanden: «Tak for sidst»; – «selv Tak for sidst.» Ligesaa med Konen: «Tak for sidst»; – «selv Tak for sidst»; men heller ikke hun saa op. Thorbjørn gik efter og gjorde som Faderen; denne kom nu til Synnøve, som var den Første, han saa paa. Hun saa ogsaa op paa ham og glemte at sige «Tak for sidst.» Thorbjørn kom i det Samme; han sagde Intet, hun Intet, de tog hverandre i Haanden, men løst, Ingen fik Øjnene op, Ingen kunde flytte en Fod væk. – «Det bliver bestemt velsignet Vejr idag,» sagde Ingrid Solbakken og lod Blikket med Hast gaa fra den Ene til den Anden. Sæmund var den, som svarte: «aa ja; den Vind driver Skylagene væk.» «Godt for Kornet, som staar og trænger Tørke,» sagde Ingebjørg Granliden og begyndte at børste af Sæmund bag paa Trøjen, ventelig fordi hun troede, han var støvet. – «Vorherre har givet os et godt Aar; men det kan være uvist, om Altsammen vil i Hus,» sagde Ingrid Solbakken igjen, og saa hen til de To, som endnu ikke havde flyttet sig siden sidst. «Det kommer an paa Folkemagten,» sagde Sæmund og vendte sig mod hende, saaat hun ikke godt kunde se did hun vilde. «Jeg har tit tænkt, at et Par Gaarde skulde lægge sin Magt ihob; da gik det vist bedre.» «Det kan være slig, de vil bruge Tørken paa en Gang,» sagde Ingrid

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
Solbakken og tog et Skridt tilsiden. «Javist,» sagde Ingebjørg og stillede sig tæt ved Manden, saaledes at Ingrid heller ikke nu fik se did hun vilde; «men sommesteder er der tidligere modent, end paa andre; Solbakken er ofte over Fjortendagene foran os.» «Ja, da kunde jo vi godt hjælpes,» sagde Guttorm langsomt og traadte et Skridt nærmere. Ingrid saa til ham i Hast; «ellers er der mange Omstændigheder, som kan komme ivejen,» føjede han til. «Det er det,» sagde Ingrid og flyttede et Skridt til den ene Side, et Trin til den anden og nok et, men saa atter tilbage; Ingrid Granliden var nu ogsaa kommen til at staa tæt ved Forældrene. «Aa ja – der er Mere i Vejen for En, end som kan flyttes tilside,» sagde Sæmund; det var ikke frit at Munden trak op til et Smil. «Vel er det saa,» sagde Guttorm; men Konen skjød ind: «Menneskemagten rækker ikke langt; Gud er den største, skulde jeg tro, og det kommer an paa ham.» «Han skulde da vel ikke have synderlig imod, at vi hjalp hverandre med Grøden paa Granliden og Solbakken,» «Nej,» mente Guttorm, «det kan han da ikke have imod,» og han saa alvorlig hen til Konen. Denne vendte Samtalen; «her er mange Folk ved Kirken idag,» sagde hun; «det gjør godt at se dem søge Guds Hus.» Ingen syntes at ville svare; da sagde Guttorm: «Jeg tror nok, det monnes med Guds frygten; der er flere ved Kirken nu end i min Ungdom.» «Aa ja; – Folket øges,» sagde Sæmund. «Der er vel dem iblandt, kanske Størsteparten med, som blot driver hidover af Vane,» sagde Ingrid Solbakken. «Kanske de Yngre,» mente Ingebjørg. «De Yngre vil gjerne træffe hverandre,» sagde Sæmund. – – «Har I hørt, at Præsten vil søge sig væk?» sagde Ingrid og vendte Samtalen anden Gang. «Det var slemt,» sagde Ingebjørg; «han har baade døbt og konfirmeret alle Børnene mine.» «Du vilde vel ogsaa han skulde gifte dem først?» sagde Sæmund og tyggede væk paa en Flis, som han havde fundet sig. «Jeg undrer mig paa, om det ikke snart skulde være Kirketid?» sagde Ingrid og saa hen til Indgangen. «Ja det er nok bedre inde end ude idag,» sagde Sæmund som før. – «Kom nu, Synnøve, saa skal vi gaa ind.» – Synnøve foer sammen og vendte sig; thi hun havde nok talt med Thorbjørn. «Vil du ikke vente til Klokken ringer?» sagde Ingrid Granliden og skottede hen til Synnøve; «saa gaar vi Allesammen,» lagde Ingebjørg til. Synnøve vidste ikke, hvad hun skulde svare. Sæmund saa bagover til hende. «Venter du, saa ringer det snart – for dig,» sagde han. Synnøve blev meget rød, Moderen saa hvast op til ham. Men han smilte til hende. «Det bliver nu som

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
Vorherre vil; var det ikke saa du sagde nys?» Og han ruslede i Forvejen bortover mod Kirken, de Andre efter.

Ved Kirkedøren var der Trængsel, og da de skulde se til, saa var den ikke oppe. Netop som de gik nærmere for at spørge om Aarsagen, blev den aabnet og Folk gik ind; men Nogle gik ogsaa tilbage, hvorved de Kommende blev adskilt. Op til Væggen stod To i Samtale, den Ene høj og svær med lyst, men stridt Haar, but Næse, og det var Knud Nordhoug, som, da han saa Granlidfolket komme, stansede i Talen, blev lidt underlig, men stod alligevel. Sæmund skulde nu gaa lige forbi ham og laante ham et Par Øjer i det Samme, men Knud slog heller ikke sine ned, skjønt de ikke saa sikkert. Nu kom Synnøve og strax hun saa uventet fik Knud at se, blev hun ligbleg. Da slog Knud Øjet ned, løftede sig op fra Væggen, som vilde han gaa. Nu saa han fire Ansigter rettede paa sig, det var Guttorms, Konens, Ingrid's og Thorbjørns. Han begyndte at gaa, men ret som han var ør, gik han lige paa dem, saa han uden selv at vide det, snart stod Ansigt til Ansigt med Thorbjørn selv; det lod som han vilde trække sig til Siden strax; men flere Folk vare komne til, det kunde ikke gjøres saa let. Dette hendte lige paa Stenhelden, som ligger udenfor Fagerlidkirken; oppe paa Tærskelen til Vaabenhuset var Synnøve stanset og Sæmund længere inde; de kunde, ved at de stod højere, tydelig sees af Alle udenfor. Synnøve havde glemte Alt og stod og stirrede paa Thorbjørn; Sæmund ligesaa, Konen, Solbakkeparret, Ingrid. Thorbjørn følte det og stod som naglet fast; men Knud tænkte, at han her maatte gjøre Noget, og saa rakte han den ene Haand et lidet Stykke frem, men sagde Ingenting. Thorbjørn strakte ogsaa sin lidt frem, men ikke saaledes, at de kunde naa hverandre. «Tak for –» begyndte Knud, men huskede strax, at det ikke var nogen rigtig Hilsen her og gik et Skridt tilbage. Thorbjørn saa op, og Øjet traf Synnøve, der var hvid som Sne. Med et langt Skridt frem og kraftigt Tag i Knuds Haand, sagde han, saa de Nærmeste kunde høre det: «Tak for sidst, Knud; vi kan – have Meget at tilgive Beggeto.»

Knud gav en Lyd fra sig omtrent som et Hik, og det var som han to eller tre Gange forsøgte at tale; men det blev ikke Noget af. Thorbjørn havde ikke mere at sige, ventede, – saa ikke op, men bare ventede. Der faldt imidlertid ikke et Ord, og som nu Thorbjørn stod der og drejede Psalmebogen i Haanden, kom han til at slippe den ned. Strax bøjede Knud sig, tog den og rakte ham den. «Tak,» sagde

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
Thorbjørn, som selv havde bøjet sig; han saa op; men da Knud atter saa ned,
tænkte Thorbjørn, det er bedst jeg gaar. Og saa gik han.

De Andre gik ogsaa, og da Thorbjørn nu havde sat sig ned og en Stund efter vilde se over til Kvindfolkestolen mødte han Ingebjørgs Ansigt, som smilte moderligt mod ham og Ingrid Solbakkens, der bestemt havde ventet paa at han skulde se did over; thi strax han gjorde det, nikkede hun tre Gange til ham, og da han studsede derved, nikkede hun tre Gange til, endnu mildere end før. – Sæmund, Faderen, hviskede ham ind i Øret: «Det tænk te jeg.» De havde hørt Indgangsbønnen, sunget en Psalme og Konfirmanterne stillede sig alt op, før han næste Gang hviskede til ham: «men Knud kan ikke med at være god; lad det bestandig være langt fra Granliden og til Nordhoug.»

No. 32, 8de August 1857.

Konfirmationen tog sin Begyndelse, idet Præsten kom frem og Børnene istemte Konfirmationspsalmen efter Kingo. At høre dem synge Alle paa een Gang og alene, fortrøstningsfuldt og klingende, plejer gjerne røre Folk, og helst den, som ikke er kommen længer bort, end at han husker sin egen Dag. Naar da dyb Stilhed følger paa, og Præsten, den samme nu i tretten Aar, den samme, som gjerne har havt en eller anden liden god Stund, hvori han har talt til det Bedre hos hver Enkelt af dem, – naar han nu folder Hænderne over Brystet og tager i, er det gjerne ligesaa megen Graad strax som senere hen, – indtil Børnene begynder at græde; men det sker først, naar Præsten taler om Forældrene og vil, at de skal bede til Vorherre for sine Børn. Thorbjørn, som nylig havde lagt for Døden, endnu nyligere troet, at han blev et hilseløst Menneske, græd meget, men især da Børnene aflagde Løftet og Allesammen var saa sikre paa at holde det. Han saa ikke en eneste Gang over til Kvindfolkestolen; men efter endt Tjeneste gik han hen til Ingrid og hviskede Noget til hende, hvorpaa han skyndsomt trængte sig frem og ud, og Somme vilde vide at han var tagen opover Liden og tilskogs istedetfor henad Landevejen; men de var ikke vis paa det. Sæmund ledte efter ham, – begav det dog, da han saa, at Ingrid ogsaa var borte. Han ledte siden efter Solbakkefolket, disse foer rundt paa al Gaarden og spurgte efter Synnøve, som Ingen havde seet ligt til. De drog da hjemover hver for sig.

Men langt fremmi Vejen var baade Synnøve og Ingrid. «Jeg angrrer næsten jeg

tog med,» sagde den Første. – «Det er ikke længer farligt nu, naar Fader ved om det,» sagde den Anden. «Men han er dog ikke *min* Fader,» sagde Synnøve; «hvem ved?» svarte Ingrid, – og saa sagde de ikke Mere om den Ting. «Det var nok her vi skulde bie,» mente Ingrid, da Vejen havde gjort en stor Krog paa sig og de stod i en tæt Skog. «Han har en lang Omvej,» sagde Synnøve. «Alt kommen!» faldt Thorbjørn ind – han rejste sig op bag en stor Sten.

Han havde færdigt i Hovedet alt det han vilde sige, og det var ikke Lidet. Men idag skulde det ikke gaa traadt, for Fader hans vidste om det og vilde det, hvad han syntes at være vis paa efter det, som havde hendt ved Kirken. Slig som han ogsaa selv havde længtes den hele Sommer skulde han nok nu blive dygtigere til at tale med hende end han før havde været. «Det er bedst vi gaar Skogvejen», sagde han; «den fører snarere frem»; Jenterne sagde Ingenting, men fulgte. Thorbjørn tænkte at tale til Synnøve, men først vilde han vente, til de kom den Bakken opover, siden til de var over den Myren; men da de vel var over, tænkte han, det var bedst at begynde, naar han var kommen ind i den Skogen der længer fremme. Ingrid, som vel syntes det gik noget langsomt med dem, begyndte at sagtne Gangen og gled mere og mere tilbage, til hun næsten ikke var synlig; Synnøve lod ikke som hun mærkede det, men begyndte at plukke en og anden Bær, som stod fremmi Vejkanten.

Det var da underligt jeg ikke skulde faa Maal fra mig, tænkte Thorbjørn, og saa sagde han: «Det blev alligevel vakkert Vejr idag.» – «Det blev det,» svarte Synnøve. Og saa bar det et Stykke fremover igjen, – hun plukkede Bær, og han gik der. – «Det var snilt du vilde følge,» sagde han; men herpaa svarte hun ikke. – «det har været en lang Sommer,» sagde han; men herpaa svarte hun heller ikke. – Nej, saalænge vi gaar, tænkte Thorbjørn, kommer vi aldrig til at snakkes ved; «jeg tror vi gjør bedst i at vente lidt paa Ingrid,» sagde han. «Ja, lad os det,» svarte Synnøve og stod; her var der intet Bær at bøje sig nedefter, det havde Thorbjørn nok seet; men Synnøve havde faaet fat i et stort Straa, og nu stod hun og trak Bærene ind paa Straaet.

«Idag faldt mig stærkt paa Minde den Tid vi gik sammen til Konfirmationen», sagde han. «Jeg maatte ogsaa komme det i Hug», svarte hun. «Det er mange Ting hendt siden den Gang», – og da hun Intet sagde, fortsatte han: «men de fleste saaledes, som vi ikke havde ventet det.» Synnøve stak sine Bær meget

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
flittigt ind paa Straaet og holdt Hovedet bøjet under dette; han flyttede lidt for at se hende i Ansigtet; men som om hun mærkede dette, fik hun lage det slig, at hun maatte vende sig paany. Da blev han næsten ræd, han Ingenting skulde faa frem; «Synnøve, du har da vel alletider lidt at sige, du ogsaa»? – Da saa hun op og lo; «hvad skal jeg sige»? spurgte hun. Han fik alt sit Mod igjen og vilde tage hende om Livet, men just som han skulde til, turde han ikke rigtig; men spurgte blot ganske spagfærdig: «Ingrid har vel talt med dig»? «Ja» svarte hun. «Saa ved du ogsaa Noget» sagde han. Hun taug; «saa ved du ogsaa Noget», gjentog han og kom anden Gang nærmere. «Du ved vel ogsaa Noget», svarte hun – Ansigtet kunde han ikke se. «Ja,» sagde han, og vilde faa fat i en af hendes Hænder; men hun var nu flittigere end nogentid før. «Det er saa lejt med det», sagde han, «at Du magtstjæler mig.» – Han kunde ikke mærke, om hun smilte til det, og derfor vidste han ikke, hvad han skulde føje til. «Kort og godt da,» sagde han saa med een Gang ret stærkt, skjønt Stemmen var ikke sikker: «hvad har du gjort med den Seddelen?» Hun svarte ikke, men vendte sig bort. Han gik efter, lagde den ene Haand paa hendes Skulder og bøjede sig let nedover hende: «Svar mig!» hviskede han. – «Jeg har brændt den.»

Han tog rask og vendte hende mod sig, men da saa han at hun vilde til at græde, og saa turde han ikke Andet end slippe hende igjen; – det er da ogsaa slemt, saa let som hun tager til den Graaden, tænkte han. Bedst som de stod, sagde hun sagte: «hvorforskrev du den Seddelen»; – «det har Ingrid sagt dig.» – «Javist; men ... det var haardt af dig» – «Fader vilde det» ...; – «alligevel» ... – «Han troede jeg blev et hilseløst Menneske al min Tid; herefter skal jeg sørge for dig,» sagde han.

Ingrid viste sig nede i Bakken, og de tog strax paa at gaa. «Det var som jeg saa dig bedst, da jeg ikke mere tænkte at kunne faa dig,» sagde han. – «En prøver sig selv, naar En er alene,» sagde hun. «Ja; da mærkes der bedst, hvem der har den største Magten», sagde Thorbjørn med klar Stemme og gik alvorlig ved hendes Side.

Hun plukkede ikke mere Bær nu; «vil du have de der», sagde hun og rakte ham Straaet. «Tak», sagde han og saa tilbage efter Ingrid; hun var atter kommen bort. Han holdt Haanden, som rakte Bærene: «saa er det vel bedst, det bliver ved det Gamle,» sagde han, lidt svag i Maalet. «Ja,» hviskede hun neppe hørligt, og

vendte sig bort; de gik videre fremover, og saalænge hun taug, turde han ikke røre ved hende, heller ikke tale; men han følte ligesom ingen Vægt i Kroppen og var derfor noget nær paavej at tumle overende. Det brændte for Øjet, og da de i det Samme kom paa en Houg, hvorfra Solbakken godt saaes, var det ham, som han havde boet der al sin Levetid og længtes did hjem. «Jeg følger hende ligesaa godt over strax», tænkte han, og gik og drak Mod i sig af Synet, saa han blev stærkere i sit Forsæt for hvert Skridt. «Fader hjælper mig,» tænkte han; «jeg holder ikke dette ud længer, jeg maa over, – maa!» og han gik fortere og fortere, bare saa ligefrem, det lyste over Bygden og Gaarden; «ja, idag; aldrig en Time længer venter jeg,» og han følte sig saa stærk, at han vidste ikke, hvorhen han først skulde vende sig.

«Du gaar rent ifra mig,» hørte han en blid Stemme lige bag sig; det var Synnøve, som slet ikke kunde følge ham og nu maatte give tabt. Han blev skamfuld og vendte om, kom tilbage med udstrakt Arm og tænkte: jeg skal løfte hende over Hovedet paa mig; men da han kom nær til hende, gjorde han det slet ikke; «jeg gaar saa fort, jeg», sagde han. «Du gjør det», svarte hun.

Og de gik længer og længer fremover, – istedetfor at tale om alt Muligt, som han tænkte, talte de om slet Ingenting. Istedetfor at følge hende bent over begyndte han alt oppi Skogen at tænke: men er det ogsaa rigtig at fare saa fort frem? Hun er nu saa gjild en Jente, at Gud bevare mig! – rig, som alle Houger, eneste Datter – og saa vakker da! Førend de endnu var begyndt at tage nedover fra Skogvejen til Bygdevejen, var han kommen overens med sig selv om, at det i alle Fald ikke var værdt at gaa derover idag; der kunde snart komme Regn, tænkte han, og Kornet staar ude paa Stør.

De var nær ved Bygdevejen; Ingrid, som hele Tiden havde været ude af Syne, gik her lige bag dem: «Nu skal I ikke gaa sammen længer,» sagde hun. Thorbjørn skvat op ved det, Synnøve blev ogsaa lidt underlig, skjønt det nu vel var et Kvarter, siden de havde talt sammen ... «Jeg havde saameget jeg skulde sagt dig», hviskede Thorbjørn. Dertil svarte hun ikke; men det var ikke frit at hun smilte. – «Jaja» sagde han: – «en anden Gang,» – han tog hendes Haand og saa hende ind i Øjet. Hun saa op med klart og fuldt Blik, saa han blev varm ved det og strax løb det ham gjennem Hovedet: jeg følger kanske! Da drog hun sin Haand varsomt tilbage, vendte sig rolig til Ingrid og sagde Farvel, gik saa sagte

De to Sødskende gik hjem gennem Skoven. «Fik I nu tale sammen,» sagde Ingrid. – «Fik vi tale sammen?» svarte Thorbjørn; «jeg har aldrig seet sligt; jeg forstaar mig ikke paa det!» og han brød en Kvist af, den han begyndte at løve, saa Bladene føg.

«Nu?» sagde Sæmund og saa op fra Maden da de to Sødskende kom ind i Stuen. Thorbjørn svarte Ingenting, men gik hen til Bænken paa den anden Side, ventelig for at tage af sig; Ingrid gik efter og smaalo. Sæmund begyndte at spise igjen, saa nu og da bortover til Thorbjørn, som havde meget travelt, smilte og spiste videre. «Kom og spis,» sagde han; «Maden bliver kold.» – «Tak, jeg skal ikke have Noget», sagde Thorbjørn og satte sig. – «Saa?» og Sæmund spiste. En Stund efter sagde han: «I var saa snare til at gaa fra Kirken idag.» – «Det var Nogen, vi skulde tale med», sagde Thorbjørn og satte sig paa Hug. «Nu, – fik du tale med dem?» «Jeg ved næsten ikke,» sagde Thorbjørn. – «Det var som Fanden,» sagde Sæmund – og spiste. En Stund efter var han færdig og rejste sig; han gik bort til Vinduet, stod en Stund og saa ud, hvorpaa han vendte sig: «Du, – vi skal gaa ud og se paa Grøden,» sagde han. Thorbjørn rejste sig. «Nej, – tag lige saa godt paa dig», sagde Sæmund. Thorbjørn, som sad i Skjortærmene, tog en gammel Trøje, som hang ovenover ham. – «Du ser, at *jeg* tager den nye,» sagde Sæmund. Thorbjørn gjorde det Samme, og de gik ud, Sæmund foran, Thorbjørn efter.

De gik nedover mod Vejen. «Skal vi ikke gaa hen til Bygget?» sagde Thorbjørn. «Nej, nu gaar vi bortover til Hveden», sagde Sæmund. Just som de kom ned paa Vejen, kom en Vogn sagte kjørende. «Det er en af Nordhougvognene», sagde Sæmund; – «det er Ungfolket paa Nordhoug», lagde Thorbjørn til; men Ungfolket er det samme som de Nygifte.

Vognen holdt stille, da de kom nær Granlidmændene. «Hun er ret et stolt Kvindfolk, den Marit Nordhoug,» hviskede Sæmund og kunde ikke faa Øjnene fra hende; hun sad lidt tilbagelænt i Vognen, med et Tørklæde løst bundet over Hovedet og et andet omkring sig. Hun saa stivt ud for sig paa de To; der var ikke en Bevægelse over hendes rene, stærke Træk. Manden var meget bleg og mager, saa endnu mildere ud end sædvanlig, omtrent som den, der har en Sorg, han ikke kan tale om. «Er Karlene ude og seer til Kornet?» sagde han. «Skal tro det»,

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
svarte Sæmund. – «Det staar godt her iaar.» – «Aa ja; det kunde have været værre.» – «I kommer seent», sagde Thorbjørn. – «Det var meget Kjendtfolk at tage Afsked med», sagde Manden. «Nu – skal du rejse væk?» spurgte Sæmund. «Jeg skulde det, ja.» – «Gaar den Rejse langt?» «Aa – ja.» – «Hvorlangt paa Lag?» «Til Amerika!» – «Nu da!» sagde begge Mænd paa een Gang – «en nygift Mand!» lagde Sæmund til. Manden smilte: «Jeg tror, jeg bliver her for Fodens Skyld, sagde Ræven, – den sad fast i Glæfsen.» – Marit saa bort paa ham, og derfra paa de Andre, en let Rødme fløj over Ansigtet, men det var ellers uforanderligt. – «Kanske Konen bliver med?» spurgte Sæmund. – «Nej, hun gjør ikke det, heller.» – «Hun skal komme efter siden?» – «Ja – En faar først prøve det alene.» – «Ikke galt tænkt,» sagde Sæmund; «de fleste farer for fort frem, drager baade Kone og Børn med strax; men maa tit gjøre Venderejse med begge.» – «De siger, det skal være let at komme til Magt i Amerika», sagde Thorbjørn, – han følte Talen ikke burde staa stille. «Aa – ja», sagde Manden. – – «Men Nordhoug er en god Gaard,» mente Sæmund. – «Der er for Mange paa den,» svarte Manden; – Konen saa atter hen til ham. – «Den Ene staar i Vejen for den Anden,» lagde han til.

«Ja, god Lykke paa Rejsen», sagde Sæmund og tog hans Haand; «Vorherre give dig det, du vil finde!»

Thorbjørn saa sin Skolekammerat stærkt op i Øjet: «jeg vil tale med dig siden,» sagde han. «Det er godt at kunne tale med En,» svarte Manden og skrabe med Svøben i Vogngulvet. – «Kom over til os,» sagde Marit, – og Thorbjørn saavelsom Sæmund studsede og saa op paa hende; – de glemte bestandig, at hun havde saa mild en Stemme.

De kjørte; – det gik sagte fremover, en liden Støvsky krusede omkring dem, Aftensolen faldt lige paa, imod hans mørke Vadmelklæder skinnede hendes Silketørklæde, en Bakke kom, og de forsvandt.

– – Længe gik Fader og Søn, før de sagde Noget. «Det bæres mig for, at han sent kommer igjen», ytrede endelig Thorbjørn. «Det er vel slig han vil have det,» mente Sæmund, og de gik atter tause videre. «Du gaar nok forbi Hvedeageren», sagde Thorbjørn. – «Vi kan se til den paa Tilbagevejen,» sagde Sæmund, – og de gik længer fremover. Thorbjørn vilde ikke rigtig spørge, hvor dette bar hen; thi de gik forbi Granlidjordet. – «Skal du langt frem?» spurgte han endelig. «Aa, et

9de Kapitel.

Guttorm og Ingrid Solbakken havde alt spist, da Synnøve rød og anpusten traadte ind. «Men kjere Barnet mit hvor har du været?» spurgte Moderen. «Jeg blev tilbage med Ingrid,» sagde Synnøve, – blev staaende forat tage et Par Tørklæder af sig; Faderen ledte ind i Skabet efter en Bog. «Hvad kunde I to have at tale om, som tog slig lang Tid?» «Aa ikke om Noget.» «Saa var det da rigtig bedre du holdt Kirkefølge, Barnet mit!» Hun rejste sig og tog Mad frem til hende. Da Synnøve havde sat sig ned forat spise, og Moderen havde sat sig ligeover for hende sagde hun: «Var der kanske Flere du talte med?» «Ja, der var Mange,» sagde Synnøve. – «Barnet maa da faa tale med Folk,» sagde Guttorm. – «Vist kan hun det,» sagde Moderen lidt mildere; «men hun burde dog følge sine Forældre.» – Herpaa svartes der ikke.

«Det var en velsignet Kirkedag,» sagde Moderen; «Ungdommen paa Kirkegulvet gjør En godt.» – «Man husker sine egne Børn» sagde Guttorm. – «Du har Ret deri,» sagde Moderen og sukkede – «Ingen kan vide, hvorledes det vil gaa dem». Guttorm sad længe taus: «vi har Meget at takke Gud for,» sagde han endelig: «han lod os beholde eet.» Moderen sad og drog Fingeren efter Bordet og saa ikke op: «hun er dog vor største Glæde», sagde hun sagte; «hun har ogsaa artet sig vel,» lagde hun endnu sagttere til. Der var langTaushed. «Ja, hun har gjort os megen Glæde,» sagde Guttorm og senere med blød Stemme: «Vorherre gjøre hende lykkelig.» – Moderen drog Fingeren efter Bordet, der faldt en Taare ned paa det, som hun drog udover. – «Hvorfor spiser du ikke?» sagde Faderen idet han saa op en Stund efter. «Tak, jeg er mæt» svarte Synnøve. «Men du har jo Ingenting spist,» sagde nu ogsaa Moderen; «du har gaat lang Vej». – «Jeg er ikke god til,» sagde Synnøve og holdt paa med at trække op en Tørklædesnip af Barmen. «Spis Barnet mit,» sagde Faderen; «jeg kan ikke», sagde Synnøve og skar i at græde. «Men Kjere, hvorfor græder du?» – «Jeg ved ikke,» og hun hulkede. – «Hun har det saa let med at græde,» sagde Moderen; Faderen rejste sig og gik til Vinduet.

«Der kommer to Mænd opover,» sagde han. «Jasaa, paa dette Lejte?» spurgte Moderen, og hun gik ogsaa bort til Vinduet. De saa længe nedover. –

«Kjere hvem kan det være?» sagde endelig Ingrid, men ikke netop som hun spurgte. – «Jeg ved ikke», svarte Guttorm og de stod og saa. – «Jeg kan rigtig ikke forstaa det», sagde hun. Mændene kom nærmere. «Det maa være dem alligevel», sagde hun endelig. «Ja, det er nok saa,» sagde Guttorm. Mændene kom nærmere og nærmere, den Ældste stansede og saa sig tilbage, den Yngre ligesaa; gik de saa videre.

«Skjønner du, hvad de kan ville?» spurgte Ingrid omtrent som første Gang. «Nej, det gjør jeg ikke,» sagde Guttorm. Moderen vendte sig, gik bortover til Bordet, satte væk, ryddede lidt op; «du faar tage paa dig igjen, Barnet mit,» sagde hun til Synnøve; «for her kommer Fremmedfolk.»

Neppe havde hun gjort dette, før Sæmund aabnede Døren og kom ind, Thorbjørn bagefter; «Siigne Laget!» sagde Sæmund, stansede lidt ved Døren, gik dernæst sagte fremover forat hilse paa Folket; Thorbjørn fulgte. De kom sidst til Synnøve, som endnu stod med sit Tørklæde i Haanden borte i en Krog og vidste ikke om hun skulde tage det paa eller ej, vidste vel knap, at hun holdt det i Haanden. «I faar se til, I kan sidde indpaa,» sagde Ingrid. «Tak, – det er ellers ingen lang Vej hidover,» sagde Sæmund, men satte sig dog; Thorbjørn ved Siden. «I kom rent bort ved Kirken idag,» sagde Ingrid. – «Ja, jeg ledte efter Eder,» svarte Sæmund. – «Der var mange Folk,» sagde Guttorm. «Rigtig mange Folk,» gjentog Sæmund; «det var ogsaa en vakker Kirkedag.» – «Ja, vi sad just og talte om det,» sagde Ingrid. – «Det er saa underligt at se Konfirmation for dem, som selv har Børn,» lagde Guttorm til; Konen flyttede sig paa Bænken. – «Det er det,» sagde Sæmund; «man kommer til at tænke alvorligt paa dem, – og er det derfor jeg lakkede hidover i Kveld,» lagde han til, saa sikkert omkring sig, byttede Skraa og lagde den gamle varligt ned i Messingdaasen. Guttorm, Konen, Ingrid, Thorbjørn saa ned eller bort, hver paa sin Maade. – «Jeg tænkte, jeg skulde følge Thorbjørn hidover,» begyndte Sæmund langsomt; «han kom nok sent hidover alene, – gjør ogsaa ellers daarlig Besked, er jeg ræd for,» – han skottede bort til Synnøve, som følte det. – «Det er nu slig, at han har havt Hug til hende Synnøve fra det han var saapas Karl, han kunde have Forstand paa Sligt; – og ikke er det vel frit, at hun ogsaa har lagt sin Hug til ham. Men da tænker jeg, det er bedst de kommer sammen. – Jeg var lidet for det, den Tid jeg saa, han knap kunde styre sig selv, end sige Mere; men nu tror jeg at kunne borge for

Created at 10/6/2010, from URL:http://www.nslnorge.no/visning/NSL_Bjornson_Synnove_tekst.html
ham, og kan ikke jeg, saa kan hun; thi hendes Magt er nok nu den største. – Hvad mener I da, om at vi saa til at faa dem sammen? Det kan vel ikke haste, men jeg ved heller ikke, hvorfor vi skal vente. Du Guttorm er ved god Magt, jeg rigtignok ved mindre, og har Flere at dele paa; men endda saa tænker jeg det kan lade sig. I faar da sige, hvad I synes om dette – hende spørger jeg sidst, – for jeg tror nok at vide, hvad hun vil.»

Saaledes talte Sæmund. Guttorm sad paa Hug, lagde vexelvis den ene Haand over den anden, gjorde flere Gange Mine til at løfte paa sig, idet han hvergang drog Vejret med mere Magt, men kom sig dog ikke til det, før den fjerde eller femte Gang, saa fik han endelig ret Ryg, strøg sig op og ned over Knæet og saa bortpaa Konen, saaledes at Blikket af og til strejfede Synnøve. Denne rørte sig ikke, Ingen kunde se hendes Ansigt. Ingrid sad over Bordet og stregede. – «Det er nu saa, – at det er et vakkert Tilbud,» sagde hun. – «Ja, det synes jeg, vi faar tage til Takke med,» sagde Guttorm med høj Stemme, og saa fra hende til Sæmund, der havde lagt Armene over kors og lænet sig mod Væggen. – «Vi har bare nu den ene Datteren,» sagde Ingrid; «vi faar betænke os.» – «Det var Raad til det,» sagde Sæmund; «men jeg ved ellers ikke, hvad der skulde være ivejen for at svare strax, sagde Bjørnen, – han spurgte Bonden, om han maatte faa den Koen hans.» – «Vi kan vist svare strax,» mente Guttorm og saa til Konen. – «Det var nu dette, at Thorbjørn kunde være vel vild,» sagde hun, men saa ikke op. – «Det tror jeg har rettet paa sig,» sagde Guttorm; «du ved selv, hvad du sagde idag.» – – Ægtefolkene saa nu vexelvis paa hverandre; det varte vel et helt Minut. – «Kunde vi bare være tryk paa ham,» sagde hun. – «Ja,» tog nu Sæmund atter til Orde; «hvad den Sagen angaar, saa maa jeg sige, hvad jeg har sagt før: det gaar godt med Læsset, naar hun holder Tømmerne. Det er svært slig en Magt hun har over ham; det prøvede jeg dengang han laa syg der hjemme hos mig, og vidste ikke, hvor det bar, – til Hilse eller ej.» – «Du faar ikke være for traad paa det,» sagde Guttorm; «du ved, hvad hun selv vil, og det er nu hende vi lever for!» Da saa Synnøve for første Gang op, og det var paa Faderen. – «Aa – ja,» sagde Ingrid efter en Stunds Taushed, og stregede nu lidt haardere end før: «Har jeg staaet imod i det Længste, saa har det vel været, fordi jeg havde en god Mening med det. – – Jeg var kanske ikke saa haard som Ordene, –» hun saa op og lo; men Graaden vilde frem. Da rejste Guttorm sig. «Saa i Guds Navn er *det* hendt, som

«Jeg har aldrig været ræd for det,» sagde Sæmund, rejste sig nu ogsaa: «det som skal ihob, det kommer ihob!» Han gik bortover. «Nu, – hvad siger du til det, Barnet mit?» sagde Moderen, hun kom nu ogsaa hen til Synnøve.

Denne sad endnu der; de stod Alle omkring hende med Undtagelse af Thorbjørn, som sad, hvor han først havde sat sig. «Du faar rejse dig, Barnet mit», hviskede Moderen til hende; hun rejste sig, smilte, vendte sig bort og græd. «Vorherre han følge dig nu og altid», sagde Moderen, slog Armen om hende og græd sammen med hende. De to Mandfolk gik bortover Gulvet, hver til sin Kant.

«Du faar gaa hen til ham da», sagde Moderen endnu grædende, idet hun slap hende og skjød blidt til hende. Synnøve gik et Skridt, men stod, fordi hun ikke kunde komme længer; men Thorbjørn sprang op og gik mod hende, greb hendes Haand, holdt den, vidste ikke hvad han mere skulde gjøre og blev staaende der med den, til hun sagte tog den til sig igjen. Saa stod de der stiltiende ved Siden af hverandre.

Døren gik lydløst op, En stak Hovedet ind; «er Synnøve her?» spurgte en blød, varsom Stemme; det var Ingrid Granliden. «Ja, her er hun; kom nærmere», sagde Faderen. Ingrid ligesom betænkte sig; «kom du, her er Alt godt», lagde han til. De saa nu paa hende Allesammen. – Hun syntes noget forlegen: «her er nok flere ude,» sagde hun. – «Hvem er det?» spurgte Guttorm. – – – «Det er Moder,» sagde hun sagte. «Lad hende komme,» sagde Fire paa en Gang. – – Og Ingrid Solbakken gik imod Døren medens de Andre saa glade til hverandre. «Du kan gjerne komme Moder,» hørte de Ingrid sige. Og saa kom Ingebjørg Granliden ind i sit lyse Skaut. – «Jeg forstod det nok,» sagde hun, «skjønt Sæmund kan nu Ingenting sige. Og saa var Ingrid og jeg ikke god til Andet end at gaa over.» – «Ja her er det, som du vil have det,» sagde Sæmund og flyttede sig, for at hun kunde komme frem til dem. «Aa Gud velsigne dig fordi du vilde have ham,» sagde hun til Synnøve, tog hende om Halsen og klappede hende; «du holdt fast i det Længste, du Barnet mit; det blev dog som du vilde.» Og hun klappede hende paa Kind og Haar; hendes Taarer randt hende nedover Ansigtet; hun ændsede dem ikke, men strøg omhyggelig væk Synnøves. – «Ja, det er en gjild Gut du faar,» sagde hun. «Han holder ogsaa af dig kan du tro» og hun sluttede hende endnu en Gang til sig. – «Hun Mor ved Mere i Kjøkkenet sit,

Det stilnede lidt af med Graaden og Bevægelsen, Ingrid begyndte at tænke paa Kveldsmaden og talte til den anden Ingrid om at hjælpe sig, «for Synnøve er ikke god til i Kveld.» Og saa gav disse To sig ifærd med at koge Rømmegrød. Mændene kom i Tale om Aarets Høst og hvad det nu kunde falde sig. Thorbjørn havde sat sig borte ved Vinduet og Synnøve gled hen til ham og lagde Haanden paa hans Skuldre: «Hvad ser du paa?» hviskede hun. – Han vendte Hovedet, saa længe og mildt op paa hende, derfra ud igjen: «Jeg ser over til Granliden», sagde han; «det er saa underligt at se den herfra.»

Ende.

Bjørnstjerne Bjørnsons *Synnøve Solbakken* er lastet ned gratis fra bokselskap.no